

**LAHDEN
SEURAKUNNAT**

LAHDEN SEURAKUNTAYHTYMÄN

TALOUSARVIO

2024

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA

2025–2026

**Hyväksytty
yhteisessä kirkkovaltuustossa
29.11.2023**

**Täydennetty
yhteisessä kirkkoneuvostossa
18.04.2024**

SISÄLLYSLUETTELO

1. Hallintojohtajan alkukirjoitus	1
2. Yleisperustelut	2
2.1 Yleinen taloudellinen kehitys	2
2.2 Investointimenot	4
2.3 Verotulot	4
2.4 Jäsenmäärä- ja pinta-alatietoja	4
2.5 Määrärahojen jakoperusteet ja vastuukatteet	5
2.6 Tulojen ja menojen jakautuminen	6
2.7 Toimintakate tehtäväaluekohtaisesti.....	10
3. Käyttötalousosa	11
3.1 Käyttötalouden rakenne ja sitovuus	11
3.2 Kustannusten kohdentamisen periaatteet	11
3.3 Henkilöstösuunnittelu ja henkilöstökehitys	12
3.4 Hallinto	15
3.4.1 Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto	16
3.4.2 Yhteistyötoimikunta	18
3.4.3 Tietohallinto ja Lahden IT-aluekeskus	19
3.4.4 Toimistoyksikkö	21
3.4.5 Lahden aluekeskusrekisteri	23
3.5 Paikallisseurakunnat	
3.5.1 Keski-Lahden seurakunta	26
3.5.2 Launeen seurakunta	31
3.5.3 Joutjärven seurakunta	35
3.5.4 Salpausselän seurakunta	40
3.5.5 Nastolan seurakunta	46
3.6 Yhteiset työmuodot	
3.6.1 Viestintä	51
3.6.2 Kasvatus ja perheasiat	54
3.6.3 Diakonia ja sairaalasielunhoito	57
3.6.4 Leirikeskusyksikkö	64
3.6.5 Muu yhteinen seurakuntatyö	67
3.7 Hautaustoimi	70
3.8 Kiinteistötoimi	73
4. Tuloslaskelmaosa	
4.1 Tuloslaskelman rakenne ja sitovuus	76
4.2 Vuosikate	76
4.3 Tilikauden tulos	76
5. Investointiosa	
5.1 Investointiosan rakenne ja sitovuus	79
5.2 Investointisuunnitelmat 2024–2026	80
6. Rahoitusosa	88
7. Hautainhoitorahasto	89
8. Lahden ja Nastolan missiokaupat	93

Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Pari vuotta sitten, koronan hankaloittaessa arkea, mietittiin, että sitten kun korona on ohi niin palaamme normaaliin arkeen ja samanlaiseen aikaan kuin ennen koronaa. Ei käynyt näin. Korona-aika muutti ihmisten käyttäytymistä ja toimintatapoja niin työssä kuin vapaa-ajalla. Muutoksella on vaikutuksia myös seurakuntien tekemisiin ja haasteisiin. Tilannetta ei helpota yhtään Ukrainassa edelleen jatkuva sota, yleinen epävarmuus Euroopassa ja maailmalla tai jokaisen arkeen vaikuttavat yleisen taloudellisen tilanteen muuttuminen viimeisen pari vuoden aikana.

Vuoden 2024 yhteinen painopiste, Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja, on erinomainen lähtökohta tulevan tekemisen suunnittelulle ja sille, miten aioimme palvella ja auttaa seurakuntalaisia ja lahtelaisia entistä paremmin ja monipuolisemmin vuonna 2024 ja siitä eteenpäin. Hyvän perustan tulevan suunnittelulle antaa se, että emme ole taloudellisesti kriisiseurakunta, pystymme itse päättämään mitä teemme ja mihin panostamme. Tehtävämme on kaikkina aikoina luoda ihmisille toivoa, tarjota heille turvaa ja tehdä konkreettista hyvää.

Vuoden 2022 lopussa lahtelaisista kuului kirkkoon noin 62 %, kirkkohallituksen ennusteen mukaan kirkkoon kuuluisi vuonna 2030 enää 54 % lahtelaisista. Jäsenmäärä vähenee vuosittain noin 1,5 %. Jäsenmäärän väheneminen on haaste, johon seurakuntien on pystyttävä vastaamaan; mitä teemme, mitä palveluita tuotamme, miten vastaamme ihmisten tarpeisiin ja miten osaamme kilpailla ihmisten vapaa-ajan käytöstä.

Haasteeseen meillä on resurssit vastata. Muutama vuosi sitten ennustettiin, että kirkollisverotuotot pienenevät merkittävästi. Nyt kun voimme unohtaa nollakorot, nollainflaation ja pienet palkankorotukset niin näyttää siltä, että kirkollisverotuotto ei lähivuosina tule pienenemään, vaan tuotto jopa kasvaa maltillisesti. Toisaalta kaikki elämisen kustannukset kallistuvat ja tulevat kallistumaan, mutta siitä huolimatta lähivuosina meillä on hyvä mahdollisuus luoda uutta toimintaa ja tehdä asioita paremmin seurakuntalaisten hyväksi.

Pienen suvantovaiheen jälkeen olemme seurakuntayhtymässä ja seurakunnissa käynnistäneet jo yli vuosi sitten aloitetun kehitystyö seurakunnallisen työn organisoinnista. Ajatuksena on selvittää, mikä olisi paras tapa tuottaa erilaisia seurakunnallisia palveluita tulevaisuudessa, pohdinnan aikajänne on viidestä kymmeneen vuotta. Mietittäviä asioita ovat mm. se, millaisia palveluita tuotamme tulevaisuudessa, miten toimintaa johdetaan ja miten tehokkaimmin käytämme seurakuntalaisilta kerättäviä kirkollisverotuloja.

Tulevaisuus ei näytä lainkaan synkältä. Teemme tärkeää työtä ja toimimalla viisaasti menestymme varmasti.

Työniloa ja johdatusta vuodelle 2024.

Matti Ilmivalta
Hallintojohtaja

2 Yleisperustelut

Lahden viisi seurakuntaa ovat toiminnallisesti itsenäisiä yksiköitä, joita jokaista johtaa kirkkoherra yhdessä joka neljäs vuosi vaaleilla valittavan seurakuntaneuvoston kanssa. Lahden seurakuntayhtymässä on vahvistettu strategia vuosille 2019–2026.

Lahden seurakuntayhtymän strategia – Kirkko on enemmän 2019–2026

Tehtävä: Kutsumme kaikkia ihmisiä elämään armollisen Jumalan yhteydessä. Rohkaisemme elämään kristittyinä. Huolehdimme lähimmäisistämme ja toimimme vastuullisesti tässä maailmassa.

Tavoite: Seurakuntamme on kristillistä uskoa, tulevaisuuden toivoa ja lähimmäisen rakkautta vahvistava yhteisö. Olemme rohkeasti läsnä ihmisten elämässä ja kuljemme heidän rinnallaan.

Arvot: Usko: Elämme uskossa armolliseen Jumalaan.
Toivo: Asetamme toivomme Jeesukseen Kristukseen.
Rakkaus: Rakastamme toisiamme Pyhän Hengen rohkaisemina.

Vuoden 2024 painopiste: **Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja**

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantaloutta ovat viime vuosina haastaneet niin koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio kuin korkojen nousukin.

Inflaatio

Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 6,5 % heinäkuussa 2023 (Tilastokeskus, 14.8.2023). Inflaatio voimistui merkittävästi jo pandemian loppupuolella, mitä selittää ainakin pandemian vaikutukset tuotantoketjuihin, muuttunut kulutuskysyntä, talouden nopea toipuminen pandemiasta ja finanssipoliittinen elvytys. Sota ja sen vaikutukset kiihdyttivät inflaatiota entisestään. Inflaatiota on saatu hieman hidastettua lukuisilla koron nostoilla, mutta silti inflaatio on edelleen kaukana tavoitetasosta. Korkeaa inflaatiota pitää yllä maailmantaloutta leimaava suuri epävarmuus, mikä vaikeuttaa pankkien kamppailua inflaation hidastamiseksi.

Vuoden 2023 inflaatioksi valtionvarainministeriö ennusti kesäkuussa keskimäärin 5,9 % (VM 15.6.2023) ja Suomen pankki 4,5 % (20.6.2023). Tuoreimmissa pankkien ennusteissa inflaation ennustetaan olevan hieman korkeampi 6,5 % (OP, 29.8.2023) ja 6,2 % (Säästöpankkiryhmä, 14.8.2023). Vuonna 2024 inflaation ennustetaan yleisesti hidastuvan ja asettuvan noin 2–2,5 prosentin välille.

Bruttokansantuote

Kansantalouden tuotanto (BKT) kasvoi 1,6 % vuonna 2022. Vuosi 2022 oli hintojen nousun osalta poikkeava. Yhtä korkeaa tuotoksen ja välituotekäytön hintojen nousua on nähty viimeksi 1980-luvun alussa. (Tilastokeskus, 21.6.2023)

Tilastokeskuksen (31.8.2023) mukaan bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 2023 huhti-kesäkuussa 0,6 % edellisestä vuosineljänneksestä, mutta jäi työpäiväkorjattuna 0,4 % vuodentakaista alemmalle tasolle. Tuotanto kasvoi huhti-kesäkuussa 1 % edellisestä neljänneksestä ja 0,7 % vuoden takaisesta. Yksityiset investoinnit vähenivät 0,3 % ja julkisen sektorin investoinnit 3,3 %.

Suomen talouden ei ennusteta kasvavan vuonna 2023. Vuodelle 2024 valtiovarainministeriö ennusti kesäkuussa kuitenkin jo 1,4 prosentin talouskasvua ja vuodelle 2025 hieman korkeampaa 1,9 prosentin talouskasvua (VM 15.06.2023). Suomen pankin arvio vuodelle 2024 oli kesäkuussa 0,9 prosenttia. Osuuspankin elokuinen ennuste ei ennusta talouskasvua vuodelle 2024 ja Säästöpankkiryhmäkin arvioi kasvun jäävän 0,6 prosenttiin.

Työllisyys ja ansiotason kehitys

Työllisyystilanne on vuoden aikana kehittynyt niin, että työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 74,2 prosenttia, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisen vuonna vastaavaan aikaan (TEM 22.8.2023). Työllisyyden ennustettiin kuitenkin vielä kesäkuussa (VM 15.06.2023) kasvavan ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysasteen ennustetaan olevan 74,6 prosenttia.

Lahden työttömyysaste oli elokuun lopulla 12,4 % (13,2 % 08/2022) ja työttömiä työnhakijoita oli 6 982 (7 391 v. 2022). Koko maan työttömyysaste oli 9,4 % (8,8 % v. 2022) ja työttömiä työnhakijoita yhteensä 249 506 (239 116 v. 2022).

Tilastokeskuksen tietojen (14.8.2023) mukaan koko talouden työpäiväkorjattu palkkasumma oli vuoden 2023 kesäkuussa 9,1 % suurempi kuin kesäkuussa 2022. Koko talouden kausitasoitettu palkkasumma nousi kesäkuussa 2,4 % edellisestä kuukaudesta. Työpäiväkorjattu palkkasumma kasvoi kaikilla päätoimialoilla vuoden 2022 kesäkuuhun verrattuna. Eniten kasvoi julkisen sektorin palkkasumma 17,1 % edellisvuoden kesäkuusta ja 9,7 % toukokuusta. Suuret sopimuskorotukset, kertaerät ja lomarahojen maksu tekivät kesäkuun palkkasumman kasvusta poikkeuksellisen.

Nykytilanne

Koko kirkon talous on selvinnyt viime vuosien haasteista odotettua paremmin. Vuonna 2022 kirkollisveroa tilitettiin 929,4 milj. euroa (912,6 milj. vuonna 2021). Kirkollisveron määrä kasvoi 16,8 miljoonalla eurolla. Lahden seurakuntayhtymässä vuoden 2022 kirkollisverotulo oli 3,1 % enemmän kuin vuonna 2021.

Yleisperustelut

Tuloslaskelma perustuu 20,0 milj. euron kirkollisverotuloarvioon ja 2,4 milj. euron valtionrahoitusarvioon. Ulkoisten toimintatuottojen määräksi vuodelle 2024 on arvioitu 5,6 milj. euroa (5,9 milj. euroa TP 2022) ja kuluiksi 23,3 milj. euroa (22,4 milj. euroa TP 2022).

Seurakuntayhtymän talousarviossa 2024 toimintakate on 17,7 milj. euroa (16,5 milj. euroa TP 2022), vuosikatteeksi arvioidaan 3,4 milj. euroa (2,4 milj. euroa TP 2022) ja tilikauden ylijäämän arvioidaan olevan 0,6 milj. euroa (-0,2 milj. euroa alijäämäinen TP 2022). Seurakuntayhtymän strategiassa on asetettu tavoite talouden pitämiseksi tasapainossa siten, että vuosikate riittää kattamaan tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarviossa 2,8 milj. euroa. Investointeihin varataan 5,0 milj. euroa. Lainanlyhennyksiä on 0,4 milj. euroa. Talousarvio on tasapainoinen.

Verotuskustannusten, kirkon keskusrahastomaksun ja eläkerahastomaksun yhteismääräksi arvioidaan 2,09 milj. euroa vuodelle 2024.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2019 (3/2019, 28 §) Lahden seurakuntayhtymälle kiinteistösuunnitelman ja siinä esitetyt tavoitteet vuosille 2019–2026. Kokouksessaan 16.12.2020 (3/2020, 24 §) yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi kiinteistösuunnitelman toimenpidesuunnitelman, jonka pohjalta on aloitettu konkreettinen työ luovuttaviksi tarkoitettujen kiinteistöjen vähentämiseksi ja säilytettävien kiinteistöjen peruskorjaamiseksi, ylläpitämiseksi tai muuntamiseksi monipuolisempaan käyttöön.

2.2 Investointimenot

Vuodelle 2024 varataan investointeihin 5,0 milj. euroa, joista 4,8 milj. euroa käytetään kiinteistöihin ja 0,2 milj. euroa hautaustoimeen. Seuraavassa tehtäväalueiden suurimmat investoinnit eriteltynä.

Kiinteistötoimi

- Ristinkirkon LVIA-saneeraus 2 800 000 €
- Ristinkirkon pysäköintialueen saneeraus 1 400 000 €
- Siikaniemen lämmitysjärjestelmän saneeraus 200 000 €
- Nastolan kirkon paanukaton korjaaminen 100 000 €

Hautaustoimi

- Konehankinnat Levolle ja Mustankalliolle 150 000 €

Tietohallinto

- ICT-infran ylläpitoon tarvittavat ohjelmisto- ja laitehankinnat 30 000 €

2.3 Verotulot

Kirkkohallitus on saanut seurakuntakohtaisen kirkollisveroennusteen (FCG) 31.8.2023. Vaikka kirkollisverotilitykset ovat pysyneet 2020-luvun alkuvuosina vakaina lukuisista haasteista huolimatta, vuodesta 2023 muodostuu monestakin syystä poikkeuksellinen. 1.1.2023 toteutettu sote-verouudistus parantaa kirkollisveron reaalista tuottoa, ja inflaation

Yleisperustelut

puristuksessa tehdyt palkkaratkaisut ja eläkeindeksi nostavat seurakuntalaisten verotettavan tulon määrää. Verotuksen painopiste siirtyi valtion verotukseen ja vähennykset kohdistuvat aiempaa enemmän kunnallis- ja kirkollisveron sijaan valtion verotukseen. Painopisteen muutos johtaa teholtaan parempaan veroprosenttiin, mikä omalta osaltaan vaikuttaa tavallista suurempiin veronnousuihin yhdessä inflaation ja palkkojen nousun kanssa. Muutos lienee kertaluonteinen.

Syyskuussa 2023 verotulokertymä koko kirkon osalta oli 10,6 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Verotulokertymät eivät ole vielä kääntymässä negatiivisiksi, mutta reaalisesti kasvu kääntyy taantumaksi joissakin seurakunnissa. Tämä tarkoittaa sitä, että seurakuntien on edelleen huolehdittava seurakuntalaisten turvasta yhä vähenevin resurssein. Verotuloennuste on seurakuntakohtainen trendilaskelma.

Lahden seurakuntayhtymän kirkollisveron tulokertymä tammi–syyskuulta 2023 on 16,0 milj. euroa, joka on 9,0 % enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2022. Vuoden 2023 talousarviossa kirkollisverotulon määräksi on arvioitu 18,6 milj. euroa. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti 27.9.2023 kokouksessaan veroprosentiksi 1,45 % vuodelle 2024.

Lahden seurakuntayhtymän kirkollisverotulot

	2019	2020	2021	2022	TA 2023	TAE 2024
1 000 €	18 211	19 177	18 653	19 230	18 619	20 000
Muutos	1,0 %	5,3 %	-2,7 %	3,1 %		

Kirkollisverotulojen keskiarvo vuosina 2019–2022 oli 18,8 milj. euroa.

On tärkeää huomioida, ettei kirkollisveroennuste ole inflaatiokorjattu. Vaikka kirkollisverotuotot euromääräisesti nousisivatkin, ne eivät reaalisesti välttämättä nouse korkean inflaation vuoksi. Seurakuntien toimintakulut ovat nousseet ja nousevat hintojen nousun ja palkkaratkaisujen myötä huomattavasti. Korjausvelka ja investointisuunnitelmat edellyttävät rahoitusta.

2.4 Jäsenmäärä- ja pinta-alatietoja

Kirkon tilastopalvelussa (www.kirkontilastot.fi) on ennuste jäsenmäärän kehityksestä koko kirkon tasolla ja myös seurakunnittain. Ennuste perustuu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen ja toisaalta seurakuntien aikaisempaan jäsenkehitykseen. Ennusteen mukaan koko kirkon tasolla jäsenmäärä vähenee vuodesta 2022 vuoteen 2030 välisenä aikana noin 10,4 prosenttia vanhenevan ikärakenteen ja kirkosta eroamisten vuoksi.

Lahden seurakuntien jäsenmäärä (läsnä oleva) 31.8.2023 oli 74 059. Vuodesta 2011 vuoteen 2023 vähennystä on 12 540 henkilöä eli 14 %. Aikavälillä 1.1.–31.8.2023 jäsenmäärä on vähentynyt 398 henkilöä.

Yleisperustelut

Jäsenmäärän kehitys

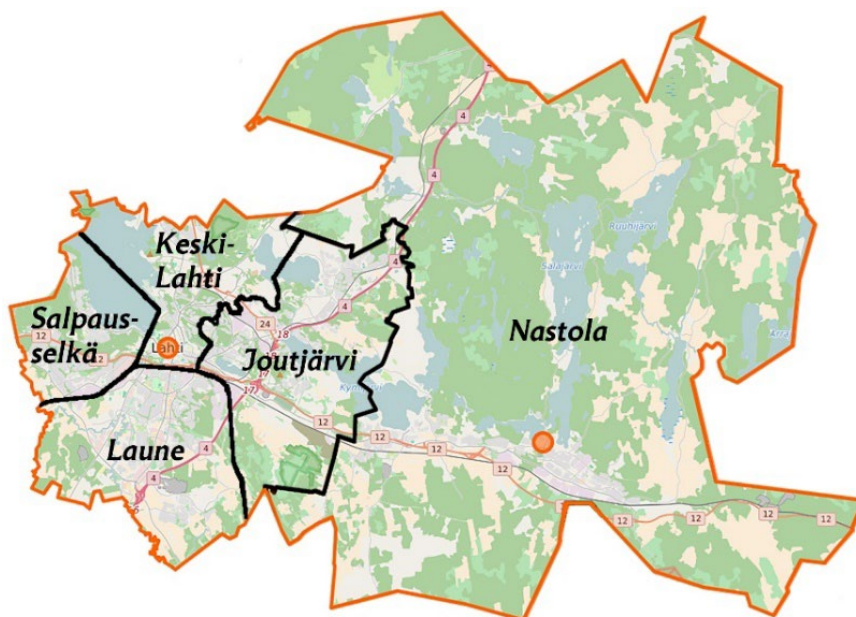
Seurakunta	2011	2022	31.8.2023	2022- 31.8.2023	2011- 31.8.2023
Keski-Lahti	27 216	23 538	23 322	-216	-14 %
Laune	18 699	16 649	16 526	-123	-12 %
Joutjärvi	15 641	13 836	13 797	-39	-12 %
Salpausselkä	12 959	10 533	10 571	38	-18 %
Nastola	12 084	9 901	9 843	-58	-19 %
Yhteensä	86 599	74 457	74 059	-398	-14 %
Lahden kaupunki ja Nastolan kunta	114 194	120 200	120 611	411	6 %
Kirkkoon kuulumisen	75,8 %	61,9 %	61,4 %		

FCG seurakuntakohtainen jäsenennuste 08/2023

Lahden srky	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
asukasluku	120 200	120 656	120 796	120 902	120 967	120 997	120 992	120 960	120 897
jäsenmäärä	74 457	73 311	72 168	71 025	69 887	68 735	67 577	66 430	65 260

Seurakuntien pinta-alat ja maantieteellinen sijainti

Kuva 1. Lahden alueen kartta ja seurakuntien rajat

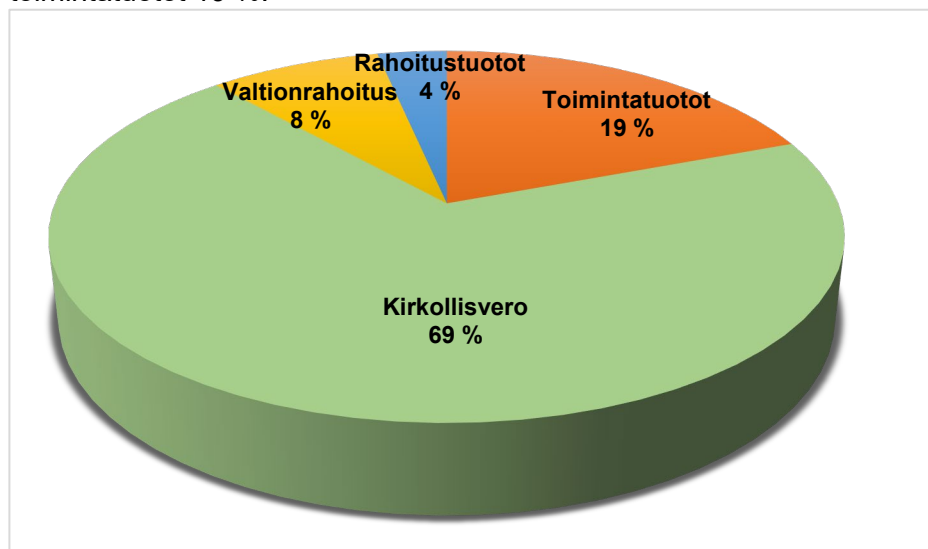
2.5 Määrärahojen jakoperusteet ja vastuukatteet

Seurakuntien määrärahojen jaossa on käytössä 25/75-jako. Seurakunnille osoitettavasta määrärahasta 25 % jaetaan tasan seurakuntien kesken ja 75 % jäsenmäärän suhteessa. Vakaan talouden lähtökohta on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Talousarviokehityksen mukainen tehtäväalueiden toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate esitetään alla olevassa taulukossa:

ULKOINEN TOIMINTAKATE	TAE 2024	TA 2023
Aluekeskusrekisteri	-13 780	70 260
Muu hallinto	3 008 780	2 445 340
HALLINTO	2 995 000	2 515 600
Keski-Lahti	1 665 000	1 689 814
Laune	1 249 240	1 280 302
Joutjärvi	1 072 000	1 113 186
Salpausselkä	880 250	940 384
Nastola	845 000	885 664
SEURAKUNNAT	5 711 490	5 909 350
Viestintä	596 000	618 950
Kasvatus ja perheasiat	2 333 660	2 230 400
Diakonia ja sairaalasielunhoito	1 227 000	1 199 300
Leirikeskusyksikkö	545 000	511 900
Muu yhteinen srk-työ	35 000	25 000
YHTEISET TYÖMUODOT	4 736 660	4 585 550
HAUTAUSTOIMI	1 134 000	1 289 050
KIINTEISTÖTOIMI	3 137 000	2 917 200
YHTEENSÄ	17 714 150	17 216 750

2.6 Tulojen ja menojen jakautuminen

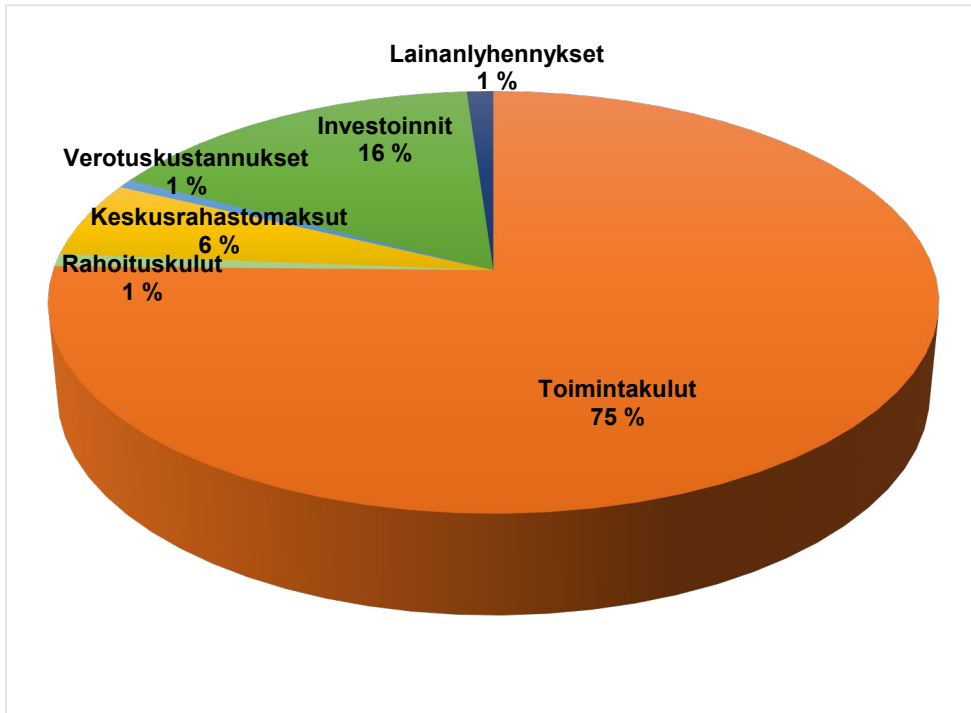
Seurakuntayhtymän kokonaistuloista (29 milj. euroa) kirkollisverot kattavat 69 % ja toimintatuotot 19 %.

Kaavio 1. Kokonaistulojen jakautuminen

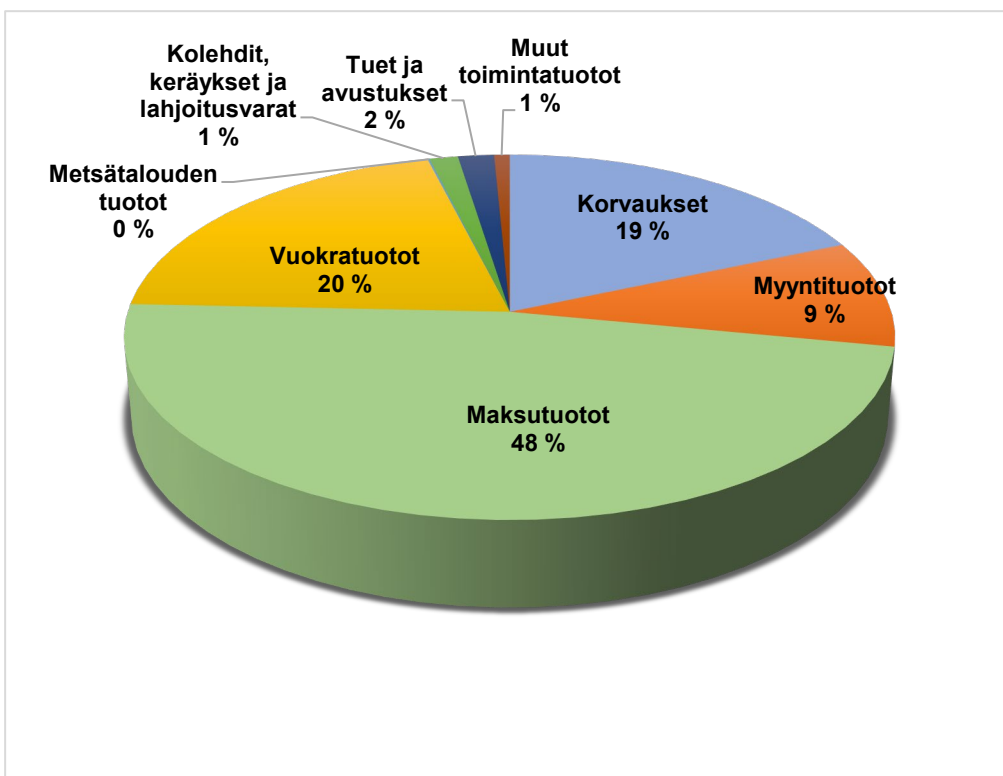
Yleisperustelut

Seurakuntayhtymän kokonaiskuluista (30,9 milj. euroa) on toimintakulujen osuus 75 % ja keskusrahastomaksujen sekä verotuskustannusten yhteensä 6,8 %.

Kaavio 2. Kokonaiskulujen jakautuminen

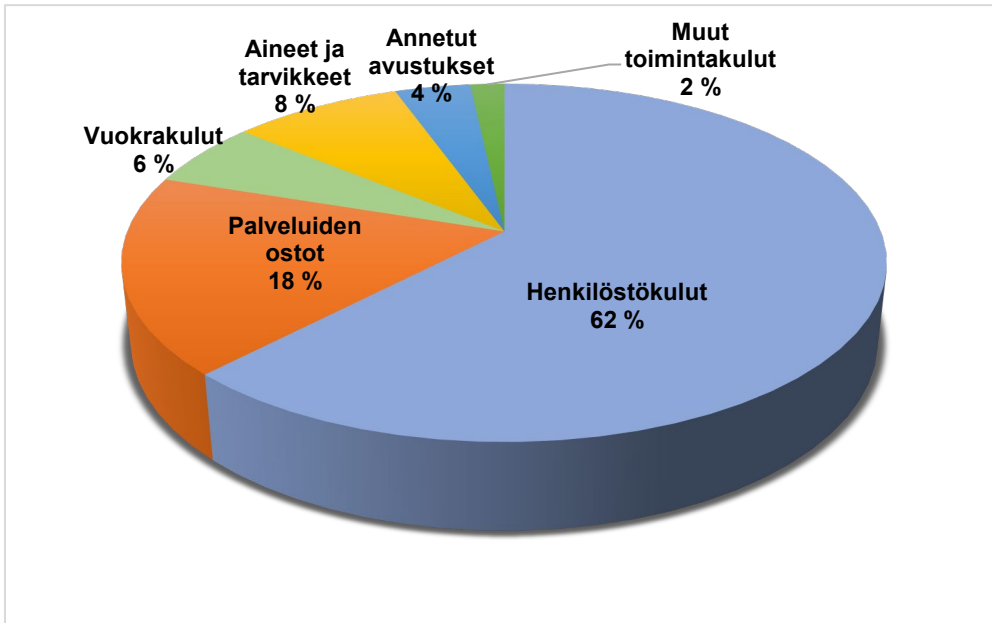
Toimintatuotoista (5,6 milj. euroa) 47,7 % koostuu maksutuotoista ja 20,4 % vuokratuotoista.

Kaavio 3. Toimintatuottojen jakautuminen

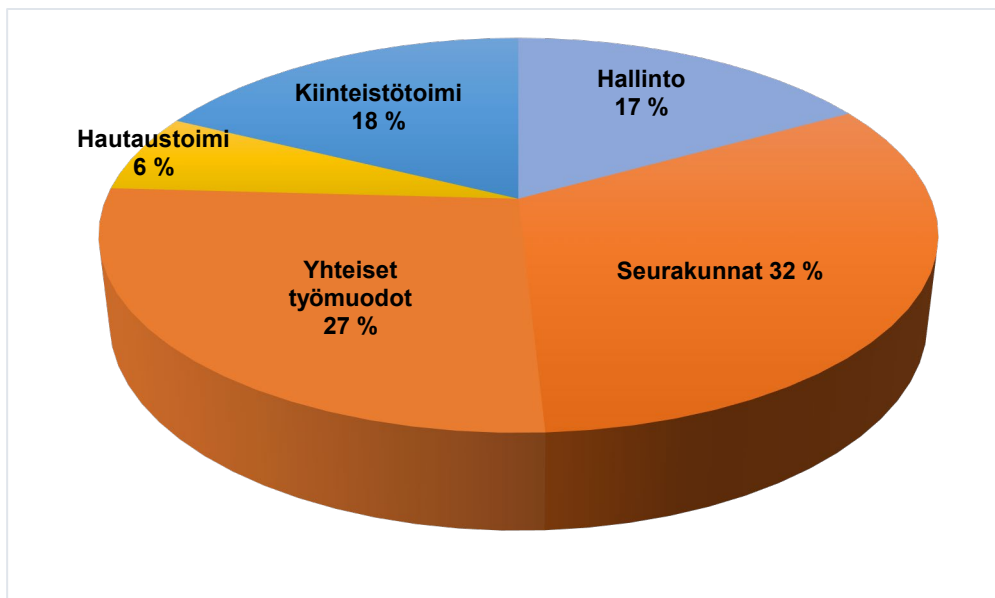
Yleisperustelut

Toimintakuluista (23,3 milj. euroa) 62,2 % koostuu henkilöstökuluista ja 17,9 % palvelujen ostoista.

Kaavio 4. Toimintakulujen jakautuminen

Nettotoimintamäärärahoista eli ulkoisesta toimintakatteesta 59 % kohdistuu seurakunnalliseen toimintaan (seurakunnat ja yhteiset työmuodot).

Kaavio 5. Nettotoimintamäärärahojen jakautuminen

Yleisperustelut

2.7 Toimintakate tehtäväaluekohtaisesti

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Hallintoelimet (YKV, YKN)		45 000
Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto	97 400	2 001 100
- Yhteistyötoimikunta		40 000
Tietohallinto ja IT-aluekeskus	163 510	651 150
Toimistoyksikkö		572 440
Aluekeskusrekisteri	848 580	834 800
Hallinto, seurakunnat		323 200
Yleinen seurakuntatyö	4 900	1 909 100
Musiikki	37 000	286 740
Sielunhoito		96 050
Lähetys ja kansainvälinen työ	16 950	886 350
Muu seurakuntatyö	23 000	23 000
Tiedotus ja viestintä	4 250	325 100
Kirkonseutu	35 750	310 900
Varhaiskasvatus	573 600	1 696 000
Nuorisotyö	140 450	1 503 850
Rippikoulutyö	183 950	926 550
Perheneuvonta	140 000	415 000
Yhteiset tapahtumat		150 960
Diakoniatyö (sisältää rahastot)	337 190	1 515 590
- palvelutori		41 500
Takatasku	254 900	346 500
Vapaaehtois- ja vammaistyö	118 000	454 400
- Kirkon keskusteluapu	15 000	36 000
- Marian kammari	72 000	64 550
Yhteiskunnallinen työ		258 600
- Ympäristötoimikunta		4 000
- Valmiustoimikunta		6 850
Sairaalasielunhoito	91 000	411 200
Leirikeskus	200 000	745 000
Seurakunnalliseen toimintaan myönnettävät avustukset		25 000
Hautausmaahallinto		141 050
Varsinainen hautaus toimi	250 000	555 300
Hautausmaakiinteistöt	1 165 100	1 852 750
Kiinteistöhallinto	10 000	450 800
Kirkolliset rakennukset	106 390	1 065 550
Muut seurakunnan rakennukset ja tilat	516 310	2 247 250
Sijoituskiinteistöt	262 300	203 300
Maa- ja metsätalous	5 000	8 550
Muu kiinteistötoimi		61 550
Yhteensä	5 585 530	23 299 680
Toimintakate		17 714 150

3 Käyttötaloulososa

Seurakuntayhtymän ja seurakuntien toimintoja ohjataan käyttötaloulososan avulla.

3.1 Käyttötaloulososan rakenne ja sitovuus

Taloustarvion käyttötaloulososan muodostavat paikallisseurakuntien, viestinnän, kasvatuksen ja perheasioiden, diakonian ja sairaalasielunhoidon, leirikeskusyksikön, hautaus-toimen, kiinteistötoimen ja yleishallinnon pääluokat/vastualueet. Käyttötaloulososassa yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat tehtävien hoitamista varten.

Sitovuustasona on pääluokassa 2 ulkoinen toimintakate sekä yleishallinnon, hautaus-toimen ja kiinteistötoimen pääluokissa (pääluokat 1, 4 ja 5) pääluokan ulkoiset toimintatulot ja -menot. Sitovuustasona aluekeskusrekisterin (pääluokka 1), viestinnän, kasvatuksen ja perheasioiden, diakonian ja sairaalasielunhoidon, leirikeskusyksikön ja muun yhteisen seurakuntatyön (pääluokka 3) on työalan mukaiset toimintatulot ja -menot. Seurakuntaneuvostot tekevät päätökset työmuotojensa taloustarvioiden sitovuustasosta seurakuntaneuvostoihin nähden.

3.2 Kustannusten kohdentamisen periaatteet

Kustannusten kohdentamisen tavoitteena on saada esiin tieto, miten voimavarat jakautuvat kirkon perustehtävien kesken. Perustehtäväksi on luokiteltu seurakunnallinen toiminta paikallisseurakunnissa, yhteiset seurakunnalliset tehtävät ja hautaus-toimi sekä kirkonkirjojen pito. Kiinteistötoimi ja yhtymän yhteinen hallinto ovat seurakuntayhtymän tukipalveluja, joiden tehtävänä on mahdollistaa perustehtävien suorittaminen. Menot ja tulot kohdennetaan suoraan sille tehtäväalueelle, joka ne aiheuttaa. Kustannusten kohdentamisessa noudatetaan Kirkkohallituksen antamaa ohjetta: Kustannusten kohdentaminen seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä.

Sisäiset palvelujen ostot

Sisäisinä ostoina käsitellään leirikeskusyksikön ruokailut ja majoitukset, kasvatustyön auton käyttö, Kirkonseutu-lehden ilmoitukset ja erillisilmoitukset, hautaus-toimen kiinteistötoimelle tuottamat konetyöt, kiinteistötoimen kiinteistöille hankkimat pientarvikkeet, taloushallinnon palvelut IT-aluekeskukselle ja aluekeskusrekisterille sekä yhtymän tietohallinnon osuus IT-aluekeskuksen kuluista.

Sisäiset vuokratulot = käyttöosuus kiinteistökuluista

Kiinteistötoimen nettokulut (ulkoinen ja sisäinen toimintakate, poistot ja sisäiset laskennalliset pääoman korkokulut) veloitetaan sisäisinä vuokrina eli käyttöosuutena kiinteistökuluista käytettyjen neliöiden suhteessa. Kiinteistötoimen tehtäväalueille jää asuinkiinteistöt ja -osakkeet, metsätalous sekä sijoituskiinteistöt ja -osakkeet seurakuntayhtymän perustoiminnon ulkopuolisena toimintona.

Sisäiset korkokulut

Sisäiset korkokulut ovat 12 kuukauden euribor-koron mukaisesti laskettuja laskennallisia eriä käyttöomaisuudesta. Sisäiset korkokulut lasketaan pysyvien vastaavien poistamatta olevista hankintamenoista poistojen tavoin.

Sisäiset vyörytyserät = hallinto- ja rahoituskuluosuus

Hallinto- ja rahoituskuluosuus vyörytetään ainoastaan tilinpäätöksessä.

Henkilöstösuunnittelu ja henkilöstökehitys vuosina 2014–2026

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että seurakunnilla ja työyksiköillä on käytössään laadullisesti ja määrällisesti sopiva henkilöstö. Henkilöstösuunnittelulla ennakoidaan tulevia työvoimaratkaisuja ja se antaa tarvittavia valmiuksia aktiiviselle työntekijöiden uudelleensijoittumiselle, urakehitykselle ja rekrytoinnille. Henkilöstösuunnittelu kytketään kiinteästi Lahden seurakuntayhtymän ja seurakuntien strategiaan, visioon ja tavoitteisiin.

Henkilöstö on avainasemassa seurakunnan tehtävien toteuttamisessa. Digitaalinen kehitys on tuonut uusia työtapoja ja muuttanut työn sisältöä. Osaavat ihmiset ovat yksi merkittävimmistä resursseista seurakuntien tulevaisuudessa. Osaamisen ennakkoinnilla varmistetaan, että henkilöstövoimavarojen kehittäminen perustuu tulevaisuuden tarpeisiin ja tukee organisaation strategian toteuttamista.

Kirkon palvelukeskuksessa on menossa uuden HR-järjestelmän hankinta vuonna 2024. Hallinnossa tulee suorittaa uudelleen resurssien, prosessien ja palveluiden arviointi toiminnan tarpeista. Seurakuntayhtymän talouden tasapainon säilyttämisessä tulee huomioida kiinteistöjen ja henkilöstön muutokset. Seurakuntien ja työyksiköiden toiminnot ja niihin liittyvät henkilöstömenot tulee sopeuttaa ennakoivasti seurakuntayhtymän tuloihin.

Henkilöstön määrä 31.12.	2024– 2026	2023 tilanne -30.6.	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Vakinaiset		229	210	226	235	240	244	247	257	234	241
Määräaikaiset		37	62	49	37	39	46	*81	*81	*62	*61
Tarvittaessa kutsuttavat		27	35	27	38	36	45				
Virkasuhteiset		138	138	148	153	152	157	155	158	136	142
Työsopimussuhteiset		128	134	127	119	127	133	*173	*180	*160	*160
Tarvittaessa tulevat		27	35	27	38	36	45				
Miehiä		76	79	79	80	82	84	*93	*93	*87	*83
Naisia		190	193	196	192	197	206	*235	*245	*209	*219
Tarvittaessa kutsuttavia miehiä		11	13	7	11	10	11				
Tarvittaessa kutsuttavia naisia		16	22	20	27	26	34				
Yhteensä		293	307	302	310	315	335	*328	*338	*296	*302

Lahden seurakuntayhtymän henkilöstöstä 30.6.2023 oli naisia 70,3 % ja miehiä 29,7 %. Naisvaltaisain ammattiryhmä on lastenohjaajat.

Taulukossa esitetään henkilöstömäärät edellisten vuosien viimeisen päivän ja kuluvan vuoden osalta 30.6. tilanteen mukaan. Vakinaisten henkilöiden määrä on ollut laskusuunnassa vuodesta 2018 alkaen. Määräaikaisten ja tarvittaessa työhön tulevien määrät ovat vaihdelleet eri vuosien aikana, mutta niiden käyttö on lisääntynyt. Määräaikaiset työntekijät ovat pääasiassa työ-/virkavapaan- tai perhevapaan sijaisuuksia.

Henkilöstösuunnittelu ja henkilöstökehitys vuosina 2014–2026

Tulevaisuuden muutokset edellyttävät johdolta uutta ajattelutapaa ja luovuutta myös vapautuvia tehtäviä tarkastellessa. Tulevaisuudessa on entistä enemmän harkittava useamman eri työyksikön yhteisiä virkoja/työsuhteita. Erilaiset yhdistelmätehtävät saattavat toisinaan olla hyvinkin tarkoituksenmukaisia.

Vapautuvien virkojen ja työsuhteiden sekä uusien tehtävien osalta tulee kartoittaa;

- onko johtosäännöissä ja tehtäväkuivissa muutostarvetta,
- onko virka tai työsuhde sellainen, että se on välttämätöntä täyttää vai voidaanko työt organisoida toisella tavalla, vähentää tai luopua sellaisesta tekemisestä, jonka kysyntä on vähentynyt ja tarkastella esim. ryhmäkokoja
- onko työyksikössä osaamisen kehittämisen tarvetta tai muuta erityistä tarvetta järjestellä tehtäviä uudelleen,
- voidaanko täyttää sisäisesti, onko yhteistyö seurakuntayhtymän sisällä tai seurakuntien kesken mahdollista,
- onko jokin tehtävä tai jotkin tehtävät tarkoituksenmukaisempaa ja taloudellisempaa antaa ulkopuolisen hoidettavaksi.

Henkilöstömuutokset ja rekrytoinnit arvioidaan johtoryhmässä, joten henkilöstösuunnitelmaa tarkastellaan säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti. Kaikkia työtehtäviä ei ole välttämätöntä hoitaa työntekijävoimin, vaan on tärkeää sitouttaa myös vapaaehtoisia toimijoita tekemiseen mielekkäällä tavalla.

Henkilöstön eläköityminen

Haasteellista henkilöstösuunnittelussa on eläköitymisten ja muun vaihtuvuuden tarkka ennakointi. Johtoryhmässä linjataan vapautuvan tehtävän tai viran mahdollisesta uudelleen täyttämisestä, tehtävien järjestelyistä ja sijoittamisesta. Vakituisesta henkilöstöstä kolmasosa on syntynyt ennen vuotta 1965. Henkilöstöstä 46 työntekijän on mahdollista jäädä eläkkeelle vuosina 2024–2029. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneille ei ole vielä vahvistettu yleistä eläkeikää, vaan se vahvistetaan sinä vuonna, kun henkilö täyttää 62 vuotta. Mahdolliset osa-aika- ja työkyvyttömyyseläkkeelle jäännit vaikuttavat lopullisiin lukuihin. Suunnittelukaudella 2024–2026 alimman eläkeiän saavuttaa 17 työntekijää. Tulevaisuudessa eläköitymiset tulee huomioida pääosin mahdollisuuksina tehdä muutoksia ja painotuksia seurakuntien ja työyksiköiden toimintoihin ja niiden tarjoamiin palveluihin. Tulevat muutokset vaativat yhteistyökykyä ja suunnitelmallisuutta sekä seurakuntien ja työyksiköiden sisällä että niiden välillä. Lahden seurakuntayhtymä pyrkii aktiivisesti järjestämään sellaiset työolosuhteet työntekijöille, että vaihtuvuus muista syistä minimoituu.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025	Arvio 2026
Eläkkeelle	15	10	3	12	17	15	3	3	11

Henkilöstön osaaminen ja kehittäminen

Lahden seurakuntayhtymän strategiset linjaukset sekä toimintaympäristön muutostekijät suuntaavat henkilöstön osaamisen kehittämistä ja kouluttautumista. Samalla ne antavat linjauksen myös rekrytointikriteereille. Koulutussuunnitelmassa kartoitetaan vuosittain työyhteisön nykyinen osaaminen ja tulevaisuuden osaamistarpeet. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ammattitaito vanhenee yhä nopeammin ja korostuu työntekijöiden halu kehittyä ja oppia jatkuvasti uutta. Henkilöstön koulutuksen tulee jatkossa olla entistä laaja-alaisempaa, mikä mahdollistaisi työskentelyn joustavasti erilaisissa tehtävissä ja tarpeen mukaan yksikkörajat ylittäen. Tulevina vuosina eläkkeelle siirtyvä työntekijöistä monista eri ammattiryhmistä, joten osaamiseen ja sen kehittämiseen sekä hiljaisen tiedon ja työkokemuksen siirtymiseen tulisi kiinnittää edelleen huomiota. Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen kouluttautumiseen, kun se liittyy tehtäväkuvaukseen ja työalan kehittämiseen.

Osaamisen johtaminen sisältää muun muassa arviointia, palautetta ja motivointia, jotka tulee sisällyttää vuosittain käytäviin kehitys- ja suorituslisäkeskusteluihin. Hyvä johtaminen ja esihenkilötyö ovat avainasemassa varmistamassa toiminnan ja töiden sujuvuutta sekä henkilöstön hyvinvointia. Esihenkilöiden osaamista kehitetään esim. sisäisin koulutuksin, joiden aiheet perustuvat mm. kyselyjen tuloksiin. Erityisesti korostetaan perehdyttämisen merkitystä esihenkilötyössä. Tehtävälle määritellyn peruspalkan lisäksi työntekijöille voidaan maksaa suorituslisää tavoitteet ylittävän hyvän työsuorituksen perusteella ja kertapalkkion käytön tehostaminen ja hyödyntäminen ensisijaisesti ryhmille/tiimeille. Kertapalkkion tarkoituksena on mahdollistaa esimerkiksi tiimin nopean palkitsemisen merkittävästä työyhteisöä kehittävästi toimintatavasta.

Henkilöstön hyvinvointi

Työhyvinvoinnin tavoitteena on ylläpitää ja edistää työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta ja työkykyä suunnittelukaudella. Ikääntyvien työntekijöiden työurien jatkumista tuetaan työmarkkinaosapuolten sopimien tavoitteiden mukaisesti. Työuran tukeminen sen kaikissa vaiheissa on tärkeä osa työhyvinvointia. Erityisen kehittämisen kohteita ovat työperäisten tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisy sekä työntekijöiden henkisen hyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edistäminen. Suunnittelukaudella tullaan edelleen hyödyntämään työterveyspsykologin palveluita ja lyhytpsykoterapiaa jo saatujen hyvien tulosten pohjalta. Ergonomiaselvityksiä tullaan tekemään tarpeen mukaan työterveyshuollon kanssa yhteistyössä. Työterveyshuolto tekee sovitusti työpaikkaselvityksiä ja seuraa työntekijöiden terveydentilaa sekä työssä selviytymistä muun muassa suorittamalla terveystarkastuksia sekä ohjaamalla työntekijöitä työhön liittyvien vaarojen välttämiseksi. Työntekijöitä pyritään tukemaan heidän voimavarojensa, terveytensä ja toimintakykynsä ylläpitämisessä. Seurakuntayhtymä tarjoaa työnohjausta käytännössä aina, kun työntekijällä tai työntekijäryhmällä on siihen tarvetta. Kuntoutustoimintaa organisoidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Palkallinen kuntoutus tarjotaan kirkkohallituksen ja Kelan kautta haettuun varhaiskuntoutukseen. Tulevalla suunnittelukaudella tullaan kilpailuttamaan henkilöstömme työterveyshuoltopalvelut.

Hallinto

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Hallintoelimet (YKV, YKN)		45 000
Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto	97 400	2 001 100
- Yhteistyötoimikunta		40 000
Tietohallinto ja IT-aluekeskus	163 510	651 150
Toimistoyksikkö		572 440
Yhteensä	260 910	3 269 690
Toimintakate		3 008 780

Perustehtävä

Hallinto vastaa seurakuntayhtymän hallinnollisten lakisääteisten tehtävien ja muiden sille määrättyjen tehtävien hoitamisesta tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi hallinnossa tuotetaan tietohallinnon ja toimistotehtävien palveluja Lahden seurakunnille ja yhteistyöseurakunnille.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

Hallinnon eri tehtäväalueista laaditaan toimintasuunnitelmat, joissa esitetään tehtäväalueiden yksilölliset tavoitteet.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Hallinnon henkilöstöressurssien kehittäminen vastaamaan muuttuvaa toimintaa. Henkilöstöressurssien niukentuessa on olennaista huolehtia osaamisesta. Erikoistunutta osaamista on oltava riittävän laajasti organisaatiossa, jotta tehtävien sijaistaminen on mahdollista. Muutos lisää liikkuvuutta yksiköiden välillä ja parantaa yhteistyötä erilaista työtä tekevien välillä.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Henkilöstökulujen kasvua hallitaan lisäämällä yhteistyötä ja tehostamalla toimintaa. Kehitystoimenpiteillä on vaikutusta seurakuntayhtymän talouteen.

Hallinto/ Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto

Perustehtävä

Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto vastaavat yhtymän yleishallinnosta, hallintoelimille esiteltävien asioiden kokoamisesta ja valmistelusta, hallintoelinten päätösten täytäntöönpanosta, yhtymän omaisuuden hoitamisesta, toimintasuunnitelman ja talousarvioesityksen valmistelusta, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisesta, yhtymän strategisen suunnittelun johtamisesta ja henkilöstöhallinnosta. Teemme yhteistyötä yli seurakunta- ja työalarajojen sekä tarjoamme mahdollisimman hyvät edellytykset varsinaisen toiminnan toteuttamiselle.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto toteuttaa yhteisen kirkkoneuvoston vahvistamaa yhteistä painopistettä palvelemalla henkilöstöä, seurakuntalaisia ja muita asiakkaita ystävällisesti ja ammattitaidolla. Kehittävä työote turvaa seurakuntayhtymän selviytymisen tulevaisuuden haasteista. Strategiaa tehdään todeksi pitkäkätähtäimen suunnitelmilla ja niiden toimeenpanolla.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Hallinnon sujuvuus
  - Päällekkäisyyksien välttäminen keskittämällä tiettyjä tehtäviä tiettyihin yksiköihin
  - Liikkuvuuden joustavoittaminen yksiköiden välillä, jotta vältettäisiin mm. viransijaisuuksien aiheuttama ylimääräinen työ

Toteutumisen mittari: Viransijaisuuksien ja määräaikaisten työsuhteiden määrä
2. Tavoite: Hallinnon resurssien, prosessien ja palveluiden määrittäminen
  - Työtehtävien ja resurssien arviointi toiminnan tarpeista lähtien
  - Prosessien ja palvelujen optimointi
  - Organisaatorakenteen kehittäminen
  - Resurssien tehokas käyttö, työmäärän tasaisempi jakautuminen ja päällekkäisyyksien välttäminen

Toteutumisen mittari: Resurssit vastaavat toiminnan tarpeita. Liikkuvuus ja yhteistyö työyksiköiden välillä lisääntyy.
3. Tavoite: Toiminnan tukeminen
  - Seurakunnat ja yksiköt ovat erilaisia ja ne vaativat myös erilaista tukea yhtymän yksiköiltä ja johdolta. Yhteisten pelisääntöjen luominen on tärkeää, koska erilliset yksiköt tulkitsevat yhteisesti sovittuja ohjeita eri tavoin. Jos ajatellaan enemmän toiminnoittain työalan toimintatavat yhdenmukaistuvat.

- Niukkenevat resurssit edellyttävät huolellista nykyisen tilannekuvan, osaamisen ja tulevaisuuden tarpeiden yhteensovittamista.

Toteutumisen mittari: Yhteisten toimintamallien luominen ja käyttöönotto

4. Tavoite: Uusien ohjelmistojen ja sovellusten käyttöönotto
  - MobilePay-mobiilimaksusovelluksen käytön laajentaminen toiminnassa
  - KIPA2-järjestelmän käyttöönotto
  - Uusien HR-järjestelmien käyttöönotto
  - Valmu Kokoushallinta -sovelluksen hankinta ja käyttöönotto täydentämään Tweb-asianhallintajärjestelmää

Toteutumisen mittari: Uudet ohjelmistot ja sovellukset on otettu käyttöön.

5. Ympäristötavoite: Ympäristötyö näkyy seurakuntien toiminta- ja taloussuunnitelmissa sekä toimintakertomuksissa. Hankintojen merkitys hiilijalanjäljelle näkyy osana ohjeistusta ja käytännön hankintatyötä. Seurakuntayhtymässä varataan riittävät resurssit ympäristödiplomin edellyttämän ympäristökatselmuksen ja ympäristöohjelman laadintaan.

Toteutumisen mittari: Ympäristötyön tavoitteet asetetaan toimintasuunnitelmissa ja niiden toteutumista arvioidaan toimintakertomuksissa.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon resurssit on mitoitettu nykyisen toimintamallin ja organisaatorakenteen mukaan. Uusien työntekijöiden perehdytys on huomioitava ja rekrytointi käynnistettävä ajoissa, jotta hiljainen tietämys saadaan siirrettyä organisaatioon. Rakenneselvitys ja toiminnan organisointi tulee ottaa huomioon henkilöstöresurssien suunnittelussa ja osaamisen kehittämisessä.

Lisätään yhteistyötä toimistoyksikön työntekijöiden kanssa, jotta hallinnon toimintatavat yhdenmukaistuvat ja kaikkien osaaminen syventyy. Yhtenäistämällä seurakuntayhtymän kokouskäytäntöjä ja toimintatapoja voidaan vastata paremmin toiminnan muuttuviin tarpeisiin. Hallinto on keskeinen yksikkö, jonka tavoitteena on koordinoida hallinnon palveluja seurakunnissa ja muissa työmuodoissa

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Henkilöstökulujen osuus kasvaa talousarviovuonna. Organisaation rakenneselvityksen ja toiminnallisuuden kehitystyön aikana ei ole mahdollista muuttaa henkilöstöresurssin määrää. Tehtävänkuvien laajentamisella ja työkierrolla mahdollistetaan säästöt henkilöstökuluissa.

Tavoitteena on omalta osalta hallita henkilöstökulujen kasvua lisäämällä yhteistyötä ja tehostamalla toimintaa. Kehitystoimenpiteillä on vaikutusta seurakuntayhtymän talouteen. Seurakunnallisen toiminnan kehittämisen määräraha varataan yleishallinnon talousarvioon.

Hallinto/ Yhteistyötoimikunta

Perustehtävä

Yhteistyötoimikunta edistää toiminnallaan henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyviä asioita. Yhteistyötoimikunta kehittää toiminnallaan työkykyä ylläpitäviä toimintatapoja ja ohjeistuksia sekä lisää työhyvinvointia virkistystoimintaa järjestämällä.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Huolehdimme Kirkko on enemmän -strategian mukaisesti työntekijöiden työhyvinvoinnin ja koulutuksen kehittämisestä sekä toteutumisesta.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Jatketaan työssäjaksamista edistävien webinaarien ja koulutuksien järjestämistä.
Toteutumisen mittari: Webinaarien ja koulutuksien lukumäärä
2. Tavoite: Kehitetään työntekijöiden turvallisuusosaamista.
  - Järjestetään ensiapukoulutuksen lisäksi muita tarpeellisia turvallisuuskoulutuksia.Toteutumisen mittari: Koulutuksen toteutuminen
3. Tavoite: Ollaan aktiivisesti mukana seurakuntayhtymän kehitysprosesseissa.
  - Seurataan prosessin kehitystä.
  - Huolehditaan, että työntekijät pääsevät osallistumaan prosessiin.Toteutumisen mittari: Kehitysprosessien eteneminen

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Yhteistyötoimikunta pitää tärkeänä, että henkilöstö on mukana toiminnan kehittämisen suunnittelussa.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Pyritään parantamaan työhyvinvointia ja sitä kautta vähentämään sairauslomapäiviä. Parantunut työhyvinvointi vähentää sairauskuluja ja lisää työntekijöiden työtehokkuutta.

Hallinto/ Tietohallinto ja Lahden IT-aluekeskus

Perustehtävä

Lahden IT-aluekeskus huolehtii alueensa ev.lut. seurakuntien IT-palvelujen tuottamisesta. Lahden IT-aluekeskus on yksi kirkon neljästätoista IT-palvelukeskuksesta. Lahden IT-aluekeskus luo edellytykset keskitettyjen tietohallintopalvelujen tarjoamisen osapuolille niin, että tietojärjestelmät ja IT-infrastruktuuri tukevat IT-yhteistyöalueen seurakuntien toimintaa ja hallintoa mahdollistaen osapuolten lakisääteisten kirkollisten ja väestökirjanpitoon liittyvien viranomaistehtävien hoitamisen.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Tietohallinto tukee seurakunnan työntekijöiden työtä varmistamalla, että työntekijöillä on ajanmukaiset, tietoturvalliset ja toimivat IT-työvälineet käytössään. Tällä tuetaan yhteisen painopisteen toteutumista.

Työmuodon oma painopiste: Tietoturvan parantaminen

Parannetaan IT-alueen tietoturvan tasoa hankkimalla lisää tietoturvaa parantavia ohjelmistoja. Pidetään tietoiskuja tietoturvasta ja ajankohtaisista uhista.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: IT-alueen seurakuntien valmistautuminen pilvisiirtymään
  - Käydään neuvotteluja IT-alueen seurakuntien kesken, miten heidän tulee valmistautua pilvisiirtymään. Luodaan seurakuntakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet pilvisiirtymän aloittamiseen.

Toteutumisen mittari: IT-alueen seurakunnat ovat aloittaneet oman pilvisiirtymän valmistelun. Seurakuntakohtaiset pilvisiirtymän tavoitteet ja toimenpiteet on määritetty.

2. Tavoite: IT-alueen Microsoft 365 -työkaluja käytetään tehokkaasti.
  - Hankitaan koulutustyökaluja oppimisen tehostamiseen.

Toteutumisen mittari: Microsoft 365 -työkaluja osataan hyödyntää ja niillä voidaan tehostaa työskentelyä.

3. Tavoite: IT-alueen langattoman verkon uusinta
  - Hankitaan uusi langaton verkko ja sen hallintajärjestelmä.

Toteutumisen mittari: Uusi helposti hallittava langaton verkko on IT-alueella käytössä.

4. Ympäristötavoite: Tehostetaan käytettyjen mustepatruunojen kierrätystä.
  - Etsitään yhteistyökumppani käytettyjen mustepatruunojen kierrätykseen.

Toteutumisen mittari: Yhteistyökumppani mustepatruunojen kierrätykseen on löydetty ja käytettyjä mustepatruunoja kierrätetään tehokkaasti.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Tietohallinnon henkilöresurssit ovat tällä hetkellä riittävät varmistamaan IT-alueen tietohallinnon toiminnan. Tietohallinnon työntekijöiden jatkuva kouluttaminen on kriittisen tärkeää, jotta pystytään palvelemaan ulkoisia ja sisäisiä asiakkaita laadukkaasti. Uusia tekniikkoja käyttöönottamalla voidaan vielä tehostaa tietohallinnon toimintaa.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Ohjelmistojen jatkuva hintojen nousu tulee vaikuttamaan kaikkien IT-alueen seurakuntien talouteen. Europan turvallisuustilanne on pakottanut IT-alueen panostamaan entistä enemmän tietoturvaohjelmistoihin, joiden osuus IT-alueen talousarviossa on jo merkittävä. Kiristynyt taloustilanne lisää painetta seurakuntaliitoksiin ja tämä voi muuttaa IT-alueen asiakkaiden määrää. IT-alueen määrärahojen pieneneminen tulevaisuudessa tulee aiheuttamaan huomattavia haasteita IT:n laadukkaaseen toimintaan.

Hallinto/ Toimistoyksikkö

Perustehtävä

Toimistoyksikkö palvelee seurakuntalaisia ja tuottaa palveluja seurakunnille, yhteiselle kasvatukselle ja diakoniale sekä hautaustoimelle. Toimistoyksikköön kuuluu seurakuntasihteeritiimi, joka palvelee toimitus- ja tilavarauksissa sekä muissa seurakuntatyöhön liittyvissä sihteerintehtävissä. Tämän lisäksi on kasvatuksen sihteeritiimi, jossa palvellaan yhteisen kasvatuksen kerho-, retki- ja leiritoimintaa, sekä asiakaspalvelutiimi, jossa palvellaan seurakuntalaisia diakoniaan, hautaustoimeen, kirkollisiin toimituksiin, virkatodistuksiin sekä tilavarauksiin liittyvissä asioissa.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Toimistoyksiköllä on tärkeä tehtävä seurakuntien perustehtävän toteuttamisessa. Sen rooli on yhtäältä vahvasti toimintaa tukeva ja näin sisäisiä asiakkaita palveleva. Toisaalta toimistoyksikön työntekijät myös kohtaavat asiakaspalvelutyössä suoraan seurakuntalaisia; Kuulevat heidän tarpeensa, auttavat ja palvelevat.

Työmuodon oma painopiste: Perustehtävästä käsin palvelemme seurakuntia ja asiakkaita

Hyvä asiakaspalvelu luo osaltaan toivoa ja turvaa. Kirkastamme perustehtäväämme ja siitä käsin palvelemme seurakuntia ja asiakkaita.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Toimistoyksikkö on enemmän kuin osiensa summa. Pyritään löytämään tapoja, joilla toimistoyksikköä kehitetään.
Toteutumisen mittari: Toimistoyksikön tiimit oppivat toisiltaan ja sitä kautta pystyvät palvelemaan paremmin seurakuntia ja seurakuntalaisia.
2. Tavoite: Pyritään luomaan yhtenäisiä käytäntöjä seurakuntalaisten ja seurakuntien palvelemisen suhteen.
Toteutumisen mittari: Arvioidaan toimintatapoja ja luodaan yhtenäiset käytännöt palvelusta.
3. Tavoite: Yhteistyön kehittäminen yhteistyökumppaneiden, esimerkiksi hautaustoimistojen kanssa.
Toteutumisen mittari: Yhteistyön ja keskustelujen määrä yhteistyökumppaneiden kanssa.
4. Ympäristötavoite: Arvioidaan toimintatapoja ja hankintoja ympäristökuormituksen näkökulmasta.

Toteutumisen mittari: Kestävän kehityksen näkökulma otetaan entistä paremmin huomioon hankinnoissa ja muissa valinnoissa.

5. Vapaaehtoistyön tavoite: Käytetään vapaaehtoisia onnittelukorttien lähettäjinä.

Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten määrä onnittelukorttien lähettäjinä.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Henkilöresurssien määrä vastaa tällä hetkellä hyvin tarpeisiin. Uusien ja vanhojen työntekijöiden osaamisesta, koulutuksesta ja työkyvyn kehittämisestä pidetään huolta muun muassa koulutuksen avulla. Henkilöstön kehitystä tulee arvioida myös siitä näkökulmasta, kuinka toimistoyksikkö voisi laaja-alaisesti palvella seurakuntia ja seurakuntalaisia.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Toimistoyksikön toimintaa kehitetään. Osana sitä arvioidaan mahdollisuutta ja tarvetta yksikön uudelleenorganisoinnille.

Lahden aluekeskusrekisteri

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Aluekeskusrekisteri	848 580	834 800
Toimintakate	13 780	

Perustehtävä

Lahden aluekeskusrekisterin tehtävänä on huolehtia jäsenseurakuntiansa jäsenkirjanpidosta, sen ylläpidosta sekä jäsenrekisterin tietojen luovuttamisesta. Aluekeskusrekisteriin kuuluu Asikkalan, Hauhon, Heinolan, Hollolan, Iitin, Lammin, Orimattilan, Oriveden, Tainionvirran, Haminan, Hirvensalmen, Hyvinkään, Imatran, Järvenpään, Myrskylän, Mäntsälän, Mäntyharjun, Pornaisten ja Savonlinnan sekä Lahden seurakuntayhtymään kuuluvat Keski-Lahden, Launeen, Joutjärven, Nastolan ja Salpausselän seurakunnat.

Lisäksi tehtävänä on antaa virkatodistuksia, tehdä avioliiton esteiden tutkintaa, kirkollisten toimitusten rekisteröintejä, sukuselvityksiä ja sukututkimusta sekä huolehtia näihin liittyvästä asiakaspalvelusta ja arkistointitehtävistä.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Aluekeskusrekisteri yhtyy yhteiseen strategian painopisteeseen tuottamalla asiakkaille ja jäsenseurakunnille hyvää ja laadukasta palvelua. Toivoa ja turvaa tuovat asiat näyttäytyvät tekoina; aluekeskusrekisterin jonot tilauksiin eivät veny pitkiksi ja asiakkaita sekä seurakuntia palvellaan hyvin.

Työmuodon oma painopiste: Kirkastetaan aluekeskusrekisterin tehtävää ja toimintaa kehitetään uuden kirkkolain vaatimusten mukaisesti.

Aluekeskusrekisterin tehtävät on määritelty kirkkolaisissa. Hiotaan toimintamallia sujuvaksi ja kirkkolain vaatimusten mukaiseksi.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

- Tavoite: Aluekeskusrekisteri palvelee asiakkaita hyvin.
  - Laadukas asiakaspalvelu
  - Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun kohtuullisen ajan kuluessa.

Toteutumisen mittari: Asiakaspalaute ja sukuselvitysten toimitusaika enintään kolme viikkoa

- Tavoite: Aluekeskusrekisteri palvelee jäsenseurakuntia hyvin.
  - Aluekeskusrekisteri toimii aktiivisesti jäsenseurakuntien suuntaan.
  - Tarjoaa asiantuntemusta ja ammattitaitoista palvelua
  - Viestintää kehitetään entisestään.

Toteutumisen mittari: Teetetään kysely jäsenseurakunnille.

3. Tavoite: Aluekeskusrekisterin työ on asiantuntijatyötä. Kehitetään aluekeskusrekisterin työntekijöiden osaamista ja asiantuntemusta määrätietoisesti.

Toteutumisen mittari: Järjestetään koulutuksia, joiden myötä osaamistaso paranee.

4. Ympäristötavoite: Noudatetaan seurakuntayhtymän ympäristöohjelmaa ja pyritään löytämään uusia keinoja sen toteuttamiseen.

Toteutumisen mittari: Toimintatavat ja valinnat ovat ympäristöohjelman mukaisia.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Aluekeskusrekisterin työ on asiantuntijatyötä. Käytännössä uudet työntekijät tulee kouluttaa itse. Kouluttamisessa omalla yksiköllä on keskeinen rooli. Toimintavuoden aikana järjestetään säännöllisesti koulutuksia aluekeskusrekisterin työntekijöille.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Mahdolliset päätökset aluekeskusrekisterin toimintamallin muuttamisesta tulevat vaikuttamaan aluekeskusrekisterin toimintaan. Muutokset tulee tehdä siten, että jäsenseurakunnille ja asiakkaille tarjotaan edelleen aluekeskusrekisteristä laadukasta palvelua tulevina vuosina.

Muutoksilla voi olla jonkin verran vaikutusta aluekeskusrekisterin talouteen. Keskitetty malli tuo paremmin näkyviin kaikki kulut, kun tähän asti esimerkiksi henkilöstökuluja on jakautunut kaikkien jäsenseurakuntien talouksiin.

YLEISHALLINTO

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-429.064,64	-540.540,00	-448.490,00	-448.490,00	-448.490,00
▪ Myyntituotot	-4,40				
▪ Maksutuotot	-531.838,45	-465.000,00	-580.000,00	-580.000,00	-580.000,00
▪ Vuokratuotot	0,00				
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat					
▪ Tuet ja avustukset	-102.528,41	-86.000,00	-77.000,00	-77.000,00	-77.000,00
▪ Muut toimintatuotot	-7.442,72	-2.200,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-1.070.878,62	-1.093.740,00	-1.109.490,00	-1.109.490,00	-1.109.490,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	1.925.492,05	2.233.500,00	2.677.500,00	2.677.500,00	2.677.500,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.583.147,02	1.795.350,00	2.151.050,00	2.151.050,00	2.151.050,00
▪ Henkilösivukulut	373.794,31	438.150,00	526.450,00	526.450,00	526.450,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-31.449,28				
▪ Palvelujen ostot	1.301.162,82	1.286.820,00	1.350.620,00	1.350.620,00	1.350.620,00
▪ Investointi	0,00				
▪ Vuokrakulut	28.660,07	29.130,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	64.313,54	53.490,00	47.170,00	47.170,00	47.170,00
▪ Ostot tilikauden aikana	64.313,54	53.490,00	47.170,00	47.170,00	47.170,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	4.515,52				
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	9.385,65	6.400,00	6.200,00	6.200,00	6.200,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	3.333.529,65	3.609.340,00	4.104.490,00	4.104.490,00	4.104.490,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	2.262.651,03	2.515.600,00	2.995.000,00	2.995.000,00	2.995.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-140.649,26	-92.530,00	-147.263,00	-147.263,00	-147.263,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	357.324,35	286.444,00	329.054,00	329.054,00	329.054,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	2.479.326,12	2.709.514,00	3.176.791,00	3.176.791,00	3.176.791,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	15.598,32	18.200,00	13.450,00	13.450,00	13.450,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut	779,84				
▪ Sisäiset vyörytyserät	-2.342.741,52				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	152.962,76	2.727.714,00	3.190.241,00	3.190.241,00	3.190.241,00

Keski-Lahden seurakunta

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot	muutettu TA
Hallinto		73 000	9000
Yleinen seurakuntatyö	2 200	602 650	30000
Musiikki	500	57 450	6000
Lapsi- ja nuorisotyö	6 300	357 800	27 000
Palvelu (diakonia ym.)	71 140	344 390	13500
Sielunhoito		35 150	1000
Lähetys ja kansainvälinen työ	6 000	280 700	3000
Muu seurakuntatyö	18 000	18 000	10500
Yhteensä	104 140	1 769 140	100 000
Toimintakate		1 665 000	

Toimintasuunnitelman muutos YKN 14.12. päätöksen perusteella

- Keski-Lahden seurakunnan toimintasuunnitelmaa muutetaan seuraavasti. Muutokset kirjoitettu myös tuonnempana toimintasuunnitelmaan: Työntekijöiden työnohjaus ja ryhmätyönohjaus
- Leikattujen diakonia-avustusmäärärahojen palauttaminen budjettiin
- Ryhmätyönohjaus diakoniatyössä
- Jumalanpalvelusten ja toimitusten keikkatyöntekijöiden palkkiot
- Musiikkityön hankinnat (nuotteja ja sovituksia, äänentoistotarpeita) lisäbudjetilla, tapahtumien ja musiikkiryhmien tuki, mm. kuorojen retket, aiempien vuosien tasolla vuonna 2024.
- Nuorisotilan äänentoisto ja toisen kesätyöntekijän palautus.
- Varhaisnuorisotyön peli-, toiminta ja kerhotarvikkeita.
- Unkarin ystävyysseurakunnan musiikkiryhmän vierailu ja konsertti Lahdessa.
- Musiikkityön hankinnat (nuotteja ja sovituksia, äänentoistotarpeita) lisäbudjetilla, tapahtumien ja musiikkiryhmien tuki, mm. kuorojen retket, aiempien vuosien tasolla vuonna 2024.
- Tuomasmessujen ja muiden kokoavien iltakirkkojen määrän säilyttäminen ja vapaaehtoisten toiminnan osuuden tukevoittaminen. Lisäbudjetti mahdollistaa äänentoiston ja toimittajien palkkiot, tapahtumailmoittelun sekä tarjoamiset tilaisuuksissa.
- Varhaisnuorisotyön peli-, toiminta ja kerhotarvikkeita.
- Opintomatka Lontoon Holy Trinity Bromptoniin, jossa vapaaehtoistyö keskiössä.
- Perhekerhojen tarjoilujen mahdollistaminen läpi vuoden
- Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten määrä, perhemessujen määrä ja perhekerhojen

Perustehtävä

Seurakunnan tehtävänä on työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten vastuunkantajien kautta ”kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda elämään kestävä perusta ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta”. Seurakunnan hengellisen elämän keskus on jumalanpalveluselämä, jossa kristityt tulevat yhteen muistamaan seurakunnan lähtökohtaa, ylösnousemuksen ihmettä, kuulemaan Jumalan sanaa, rukoilemaan johdatusta ja uudistusta, kiittämään Jumalaa elämän lahjoista ja jakamaan niitä eteenpäin sekä saamaan voimaa ehtoollisen sakramentista. Seurakunnan eri työmuodot kasvatuksessa, julistuksessa ja palvelussa liittyvät jumalanpalveluselämään eri tavoin.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Tämä on läpäisyperiaatteella mukana kaikilla työaloilla.

Seurakunnan oma painopiste: Kukin työala miettii tarpeensa mukaan omaa painopistettä.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Kohdistamme tukea erityisesti sitä tarvitseville.
  - Tuetaan yhteisöllisyyttä jouluaaton yhteisöllisellä tilaisuudella, kahdella kohtaamisiin painottuvalla arvokärrytilaisuudella hautausmaille sekä diakoniatyön adventti-tempauksella ja jalkautumisella Pikku Vesijärvelle.
  - Walk in -terapia mahdollisuuksien lisääminen mm. Triossa
  - Aloitetaan uutena aamupuuro Mukkulan kirkolla yhteistyössä diakonian ja varhaiskasvatuksen kanssa. Lisäbudjetti mahdollistaa ruokahankinnat
  - Perhekerhojen tarjoilujen mahdollistaminen läpi vuoden
  - Kohtaamispaikan jalkautumiset Mukkulan ostarille
  - Lisätään kaupungin nuorisotyön, ViaDian ry:n, DILA:n päihdetyön projektin sekä Lahden seurakuntien erityisnuorisotyön kanssa yhteistyötä huumeita käyttävien nuorten hyväksi sekä tehostetaan Hietalan testamenttirahaston käyttöä huumeita käyttävien nuorten hyväksi.
  - Työntekijöiden työnohjaus ja ryhmätyönohjaus
  - Leikattujen diakonia-avustuspäärahoiden palauttaminen budjettiin
  - Ryhmätyönohjaus diakoniatyössä
2. Toiminnan turvaaminen Ristinkirkon remontin ajan
  - Ristinkirkon remontin 3. vaihe jatkuu keväästä syksyyn 2024 ja ulottuu sekä parkkialueeseen että myös sisätilojen remontteihin ja korjauksiin tällä aikajaksolla.
  - Jumalanpalvelusten ja muiden tilaisuuksien järjestäminen Kirkkokatu 5:n seurakuntasalissa sekä konfirmaatioiden ja vihkimisten järjestäminen muissa yhtymän kirkoissa remontin ajan
  - Syksyllä 2024 Ristinkirkon remontin päättymisen juhla suuren konsertin tms. yhteisen tilaisuuden merkeissä

3. Jumalanpalvelusten ja muun kokoavan toiminnan rakentaminen seurakuntalaislähtöisesti ja monipuolisesti
- Muskarimessujen ja perhekirkojen säännöllinen järjestäminen
  - Muskariryhmien ja perhekerhojen tavoittavuuden parantaminen edelleen mm. Triossa sekä seurakunnan omissa toimipisteissä
  - Seurakunnan ja kohtaamispaikka ry:n yhteisen kokoavan toiminnan kehittäminen
  - Tuomasmessujen ja muiden kokoavien iltakirkkojen määrän säilyttäminen ja vapaaehtoisten toiminnan osuuden tukevoittaminen. Lisäbudjetti mahdollistaa äänentoiston ja toimittajien palkkiot, tapahtumailmoittelun sekä tarjoamiset tilaisuuksissa.
  - Ristinkirkon mäen syksyisen perhetapahtuman ja Mukkulan kirkon tapahtumien jatkaminen. Tapahtumailmoittelu ja tarjoamiset kuluttavat budjettia.
  - Jumalanpalvelusten ja toimitusten keikkatyöntekijöiden palkkiot
  - Musiikkityön hankinnat (nuotteja ja sovituksia, äänentoistotarpeita) lisäbudjetilla, tapahtumien ja musiikkiryhmien tuki, mm. kuorojen retket, aiempien vuosien tasolla vuonna 2024.
  - Nuorisotilan äänentoisto ja toinen kesätyöntekijä.
  - Varhaisnuorisotyön peli-, toiminta ja kerhotarvikkeita.
  - Unkarin ystävyysseurakunnan musiikkiryhmän vierailu ja konsertti Lahdessa.

Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten määrä, perhemessujen määrä ja perhekerhojen osallistujamäärät

4. Ympäristötavoite: Sähköisen viestinnän ylläpitäminen ja lisääminen
- Energiatohokkaiden remontointien tavoittelu
  - Kertakäyttöastioiden välttäminen ja reilun kaupan kahvin suosiminen kirkkokahveilla
  - Luomakunnan sunnuntain sekä luontohartausten ja pyhiinvaellusten järjestäminen
  - Pyöräilyn ja kimppekyytien suosiminen
  - Ympäristön suojelemisen ja viljele ja varjele -teeman esillä pitäminen saarnoissa ja esirukouksissa
  - Rauhan tulemisen ja sodan loppumisen puolesta rukoileminen
5. Vapaaehtoistyön tavoite:
- Uusien vapaaehtoisten saaminen musiikkiryhmiin, kirkkoväärteihin, Mukkula Openiin, rippikoulun isosiksi, ryhmien vetäjiksi mm. Ankkuriin, diakoniatyöhön tapahtumien, kohtaamisten ja ryhmien toteuttajiksi sekä heidän osallisuutensa vahvistaminen näissä tehtävissä
  - Kohtaamispaikkatoiminnan vapaaehtoistyöstä oppiminen
  - Opintomatka Lontoon Holy Trinity Bromptoniin, jossa vapaaehtoistyö keskiössä.

Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten määrä eri tehtävissä

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Keväällä 2023 yhteisessä kirkkovaltuustossa Keski-Lahden seurakunnalle annettuun vuoden 2024 talouskehukseen pääseminen aiheutti suuria kymmenien prosenttien leikkauksia toimintamäärärahoihin verrattuna kuluvaan vuoteen. Koulutusmäärärahoista on jouduttu leikkaamaan talouden kokonaiskehukseen pääsemiseksi. Keski-Lahden seurakuntaneuvosto pitää välttämättömänä ja taloudellisesti mahdollisena toimintamäärärahojen turvaamisen ja kehityksen kasvattamisen verrattuna keväällä 2023 annettuun kehukseen. Kaikkien työmuotojen toimintaedellytyksiä on supistettu voimakkaasti esimerkkinä diakonia-avustusten pienentäminen, nuoriso- ja rippikoulutyön toisen kesätyöntekijän palkkaamatta jättäminen ja konserttien määrän voimakas supistaminen. Kirkon aloille opiskelevien työllistäminen on kirkon tulevaisuuden rakentamista, mikä nyt on uhattuna. Keski-Lahden seurakuntaneuvosto esittää yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle, että seurakuntayhtymän kirkollisverotuloarviota vuodelle 2024 arvioidaan realistisesti ylöspäin.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Toiminnan määrärahoja on leikattu joka työalalta noin 25–30 %, jotta on päästy kehukseen. Näin resurssit ovat niukemmat kuin tänä vuonna ja aikaisemmin. Metsäpellon seurakuntakodin myynti tulee ajankohtaiseksi tällä aikajaksolla, mikäli kaavamuutos etenee. Henkilöstösuunnitelmassa valmistaudutaan yhden viran vähentämiseen, että toimintaan jäisi rahaa. Pohditaan yhdessä henkilöstön kanssa, miten henkilöstön mahdollinen vähennys toteutetaan parhaiten perustehtävän toteuttamisen valossa huomioiden diakonia, kasvatus sekä kirkolliset toimitukset ja jumalanpalveluselämä.

Nyt kun kirkkovaltuusto myönsi 100 000 euroa toimintaan vuodelle 2024, leikkauksista suurilta osin luovuttiin, koska ne olisivat kohdistuneet suoraan toimintaan. Toiminta siis palautettiin ja joissakin kohdin tehdään uusia avauksia.

KESKI-LAHDEN SEURAKUNTA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-88,18	-8.300,00			
▪ Maksutuotot	-15.835,15	-10.050,00	-8.200,00	-8.200,00	-8.200,00
▪ Vuokratuotot	-43.498,63	-56.240,00	-56.040,00	-56.040,00	-56.040,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-74.603,41	-21.700,00	-18.000,00	-18.000,00	-18.000,00
▪ Tuet ja avustukset					
▪ Muut toimintatuotot	-22.436,97	-19.500,00	-21.900,00	-21.900,00	-21.900,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-156.462,34	-115.790,00	-104.140,00	-104.140,00	-104.140,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	1.322.061,79	1.336.114,00	1.409.900,00	1.352.900,00	1.352.900,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.090.473,76	1.072.800,00	1.132.400,00	1.086.200,00	1.086.200,00
▪ Henkilösivukulut	258.816,57	263.314,00	277.500,00	266.700,00	266.700,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-27.228,54				
▪ Palvelujen ostot	135.744,89	109.850,00	106.600,00	78.100,00	78.100,00
▪ Investointi					
▪ Vuokratulut	31.933,18	31.250,00	35.200,00	35.200,00	35.200,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	60.191,76	46.940,00	38.540,00	37.540,00	37.540,00
▪ Ostot tilikauden aikana	60.191,76	46.940,00	38.540,00	37.540,00	37.540,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	241.759,63	273.450,00	274.200,00	260.700,00	260.700,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	65.409,77	8.000,00	4.700,00	4.700,00	4.700,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.857.101,02	1.805.604,00	1.869.140,00	1.769.140,00	1.769.140,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.700.638,68	1.689.814,00	1.765.000,00	1.665.000,00	1.665.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)					
▪ Toimintakulut (sisäiset)	1.154.298,33	1.027.369,00	1.047.600,00	1.047.600,00	1.047.600,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	2.854.937,01	2.717.183,00	2.812.600,00	2.712.600,00	2.712.600,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	578.974,45				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	3.433.911,46	2.717.183,00	2.812.600,00	2.712.600,00	2.712.600,00

Launeen seurakunta

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Muutettu TA
Hallinto		62 800	12 500
Yleinen seurakuntatyö		443 150	27 600
Musiikki		40 590	8 000
Lapsi- ja nuorisotyö	10 200	263 150	13 200
Palvelu (diakonia ym.)	36 600	252 700	4 000
Sielunhoito		38 200	0
Lähetys ja kansainvälinen työ	9 950	205 400	4 700
Muu seurakuntatyö			30 000
Yhteensä	56 750	1 305 990	100 000
Toimintakate		1 249 240	

Toimintasuunnitelman muutos YKN 14.12. päätöksen perusteella

Seurakunnan toimintasuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

30 000	Muu seurakuntatyö jyvitetään kullekin työmuodolle. Tämän verran leikattiin vuoden 2023 toimintamäärärahoista ja se palautetaan kullekin työmuodolle
10 000	Seurakuntapastorin virka pidetään täytettynä ja lisätään 2 kk:n palkkakulut
4 500	Retket: Ystävyysseurakunta Urvaste, Kirkonjuhla Tre ja Vappugospel Kouvola
8 000	Musiikkityö: ”Palautumispaikka” hoitava musiikki ja hengellisyys, konsertit ja muut musiikkiprojektit
3 000	30-vuotiaiden huomioiminen, nuorten aikuisten tavoittaminen
8 500	Ilmoituskulut, mainokset, tilaisuuksista ja toiminnasta tiedottaminen
16 000	Kalusteet: Kosketinsoitin, videotykki, työtuolit ja pöydät, pihakeinu
5 000	Yhteiset ruokailut
3 000	Vn lämpiön tuntityöntekijä

Korjattu toimintasuunnitelma noudattaa aikaisemmin laadittua toimintasuunnitelmaa ja seurakuntayhtymän strategiaa. Yhtäältä pyritään tavoittamaan matalan kynnyksen toiminnalla heitä, joihin yhteys ei ole vahvaa tai jotka ovat etäällä. Toisaalta panostetaan toimintaan, joka syventää uskonelämää (kommentaarit, raamattumateriaalit, tilaisuudet) Samalla halutaan vaalia yhteisöllisyyttä (pihakahvit, retket, ruokailut).

Perustehtävä

Launeen seurakunnan tehtävänä on luterilaisen tunnustuksen mukaisesti julistaa Jumalan sanaa, jakaa sakramenteja sekä levittää kristillistä sanomaa ja toteuttaa lähimmäisenrakkautta. Seurakunnan toiminnan keskeisimpänä osana ovat jumalanpalveluselämä ja kirkolliset toimitukset. Muilta osin seurakuntatyö on jaettu työaloihin ja aluetyöhön.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Yhteinen painopiste on huomioitu kaikkien työmuotojen toiminnan suunnittelussa.

Seurakunnan oma painopiste: Painotamme kaikissa kohtaamisissa kuuntelemista, inhimillistä lämpöä ja Jumalan rakkautta.

Seurakunnan tavoitteisiin pyrittäessä merkitystä ei ole vain sillä, mitä seurakunnassa tehdään, vaan miten asioita tehdään. Rakkaudellisella tavalla kohtaamalla me viestimme kristillistä sanomaa. Emmekä häpeä Kristuksen evankeliumia, sillä se on Jumalan voima.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Välitetään toivoa

- Raamatun pohjalta nouseva julistus tätä elämää ja iankaikkisuutta varten
- Viestitään, että jokaisen elämällä on perusta ja tarkoitus.
- Rakennetaan turvallista yhteiskuntaa ja luomakuntaa, jossa kannetaan huolta kaikista ja liennytetään vastakkainasetteluja.
- Viestitään teoin, että seurakunta on kaiken ikäisille myös lapsille ja nuorille, joissa on tulevaisuus ja toivo.

Toteutumisen mittari: Mitä ja missä viestittiin? Viestin näkyvyys?

2. Tavoite: Annetaan turvaa.

- Taivaan Isän syli, vanhemman syli, ystävän syli
- Kerrotaan avun olevan saatavilla = edellyttää hyvää viestintää, jotta tiedetään avun mahdollisuuksista
- Jeesus – risti

Toteutumisen mittari: Diakoninen apu ja asiakkaiden määrä? Vertaistukiryhmät (mm. sururyhmä, avoimet ovet) Miten huomioitiin opetuksessa, julistuksessa?

3. Tavoite: Tehdään tekoja

- Launeen kirkon laajennus, nuorille oma tila (joka ehkä on monitoimitila, mutta ensisijaisesti nuorille/nuorille sisustettu). Meidän pitää viestittää kiinteistötoimen ja yhteisen hallinnon suuntaan selkeästi toiveemme ja tarpeemme.
- Tehdään yhteistyötä alueen asukasyhdistysten, järjestöjen, perhepuiston, kumppanuuspöydän kanssa tapahtumien järjestämisessä. Kutsutaan ihmisiä mukaan, siellä missä he ovat ja harrastavat.

Toteutumisen mittari: Miten kirkon laajennus eteni? Mitä tapahtumia järjestettiin yhdessä/yhteistyössä?

4. Ympäristötavoite: Ympäristötekoja: Pidetään luomakunnan arvoa esillä

- Hävikkiruokabrunssi, -jakelu jatkuu, myös muihin tapahtumiin hävikkiruokaa
- Roskapihdit kirkolle
- Roskienkeruutapahtuma

Toteutumisen mittari: Mitkä toteutuivat?

5. Vapaaehtoistyön tavoite: Liikutaan kohti vapaaehtoisten ja työntekijöiden tasavertaisuutta
- Annetaan vapaaehtoisille vastuullisia tehtäviä, uusia tehtäviä
  - Järjestetään vapaaehtoisille kiitostapahtuma.

Toteutumisen mittari: Mitä toteutui?

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Henkilöstösuunnitelmassa ei vielä kirjattu vähennystä vuodelle 2024. Henkilöstön osaaminen ja toiminnan tarpeet huomioidaan kirkkoherran hyväksymässä koulutussuunnitelmassa, jonka pohjana ovat yhteiset keskustelut ja osaamiskartoitukset.

Seurakuntien ja yksiköiden välinen henkilöstön liikkuvuus ja yhteistyö toteutuu sovituisissa yhteistyön muodoissa, mm. papisto tekee toimituksia yli seurakuntarajojen.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Ei merkittäviä muutoksia.

LAUNEEN SEURAKUNTA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-88,18	-200,00	-200,00	-200,00	-200,00
▪ Maksutuotot	-19.431,91	-22.350,00	-19.200,00	-19.200,00	-19.200,00
▪ Vuokratuotot	-19.652,04	-30.700,00	-30.950,00	-30.950,00	-30.950,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-16.624,53	-3.700,00	-3.500,00	-3.500,00	-3.500,00
▪ Tuet ja avustukset	-314,42				
▪ Muut toimintatuotot	-2.801,28	-2.500,00	-2.900,00	-2.900,00	-2.900,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-58.912,36	-59.450,00	-56.750,00	-56.750,00	-56.750,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	976.818,43	971.850,00	965.150,00	965.150,00	965.150,00
▪ Palkat ja palkkiot	794.651,96	780.550,00	775.150,00	775.150,00	775.150,00
▪ Henkilösivukulut	189.630,21	191.300,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-7.463,74				
▪ Palvelujen ostot	99.658,47	99.272,00	169.040,00	85.540,00	85.540,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	22.768,09	27.200,00	28.300,00	28.300,00	28.300,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	42.501,66	58.480,00	62.300,00	45.800,00	45.800,00
▪ Ostot tilikauden aikana	42.501,66	58.480,00	62.300,00	45.800,00	45.800,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	177.692,64	179.700,00	178.200,00	178.200,00	178.200,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	8.424,82	3.250,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.327.864,11	1.339.752,00	1.405.990,00	1.305.990,00	1.305.990,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.268.951,75	1.280.302,00	1.349.240,00	1.249.240,00	1.249.240,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)					
▪ Toimintakulut (sisäiset)	768.931,18	478.934,00	480.689,00	480.689,00	480.689,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	2.037.882,93	1.759.236,00	1.829.929,00	1.729.929,00	1.729.929,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	402.550,45				
▪ Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	2.440.433,38	1.759.236,00	1.829.929,00	1.729.929,00	1.729.929,00

Joutjärven seurakunta

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot	muutettu TA
Hallinto		78 900	20 000
Yleinen seurakuntatyö		295 150	25 000
Musiikki		74 850	5 000
Lapsi- ja nuorisotyö	24 200	302 750	10 000
Palvelu (diakonia ym.)	14 300	211 500	8 000
Sielunhoito		6 500	2 000
Lähetys ja kansainvälinen työ		140 850	20 000
Muu seurakuntatyö			10 000
Yhteensä	38 500	1 110 500	100 000
Toimintakate		1 072 000	

Toimintasuunnitelman muutos YKN 14.12. päätöksen perusteella

Seurakunnan toimintasuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Hallinto sekä yleinen seurakuntatyö

Palkataan kokopäivätoiminen lähetys sihteeri loppuvuodeksi. Muutetaan tällä hetkellä oleva 60 %:n kappalaisen työaika täysiaikaiseksi. Palkataan kesäkuukausiksi ylimääräinen kesäpappi mittavan rippikoulutyön vuoksi. Virkojen ja tehtävien 100 %:n täyttö loppuvuodeksi 2024 on suurin kuluerä toimintasuunnitelman muutoksessa. Kustannukset määräytyvät tarkemmin sen mukaan, milloin tehtäviin saadaan työntekijät. Muutosten tarkoitus on kehittää seurakunnan toimintaa palkkaamalla henkilöstöä.

Hankitaan sähköiset ilmoitustaulut Joville. Kolme infonäyttörüutua Joutjärven kirkolle, yksi näyttö nuortentilan tai partiokolon ikkunaan, josta näyttö näkyisi parkkipaikalle ja yksi näyttö kirkon eteisaulaan. Yksi näyttö tulisi kirkon ilmoitustaululle (ulos), jos mahdollista. Tavoitteena on toiminnasta tiedottaminen näyttöjen kautta. Lisäksi suunnitteilla on pyörillä liikuteltava näyttörüutu (120-150 tuumaa). Hankitaan samankaltainen näyttö kuin Ristinkirkon aulassa. Tavoitteena on parempi sanojen ja kuvien näkyvyys, joka ei olisi niin herkkä valaistusolosuhteille kuin nykyinen menetelmä. Kustannuksia ei voi tarkasti sanoa, mutta näytöt toteutetaan joka tapauksessa muuttuneen talousarvion puitteissa. Toteutusta suunnitellaan parhaillaan ja kustannusarvio on noin 15 000 €.

Yleinen seurakuntatyö

Järjestetään seurakuntamatka Tallinnaan syksyllä 2024. Hankitaan muistamiset vapaaehtoisille ja lahjat iäkkäille päivänsankareille. Kaikkiaan työaloilla tehdään erilaisia tarvikkehankintoja, jotka niukan budjetin vuosina olivat jääneet pois taloussuunnittelusta.

Yleinen seurakuntatyö: seurakuntamatka Tallinnaan toteutetaan syksyllä 2024. Lisäksi toteutetaan matka ystävyyseurakunta Lasnamäen seurakunnan perustamisjuhlaan (3000€). Aikuistyössä hankitaan Raamattuja ja kirjallisuutta sekä varataan tapahtumiin lisärahoitusta.

Musiikki

Hankitaan ”loota” eli rumpusetti, sähkökitara, koulutusta musiikkitekniikasta/sähköisten musiikkilaitteiden käytöstä kanttorille sekä kirjallisuutta käytettäväksi messuihin virsikirjojen rinnalle. Lisäksi toteutetaan syyskaudella kaksi konserttia.

Lapsi- ja nuorisotyö

Varataan rahaa Megariparin käyttöön. Talousarviossa on leikattu voimakkaasti toiminnan toteuttamisesta. Toimintasuunnitelmaa muutetaan siten, että toteutetaan muutama nuoriso- ja rippikoulutyössä alun perin suunnitelmissa ollut tapahtuma. Toteutetaan syyskaudella nuorisotyössä kaksi elämyksellistä tapahtumaa. Megaripariin, konsertteja, materiaalihankintoja ja tekniikkaa varten varataan 4000 €.

Varhaiskasvatustyöhön lisätään aikaisemmin taloussuunnitelmasta poisjääneitä hankintoja, mutta varsin välttämättömiä menoja. Suurimmat yksittäiset hankinnat ovat: Lasten virsikirjat 600 € sekä Raamatut 2000 €. Varhaisnuorisotyössä varataan rahaa 10-synttäreihin sekä muihin tarpeellisiin hankintoihin n. 3000 €.

Palvelu

Diakoniatyössä tuetaan eläkeläisille suunnattuja ruokailuja.

Lähetys- ja kansainvälinen työ

Kokopäivätoimisen lähetyssihteerin palkkaaminen vuoden 2024 loppuun asti. Kehitetään ystävyyssseurakuntatoimintaa.

Muu seurakuntatyö

Hankitaan Raamattuja ja kirjallisuutta aikuistyöhön n.2000 €.

Toteutetaan maksuttomia kirkkokahvi- ja messuruokailuja n. 3000€

Perustehtävä

Joutjärven seurakunnan tehtävä on julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja. Tämä tapahtuu pitämällä monipuolisia messuja ja kirkollisia toimituksia ja hengellisiä tilaisuuksia sekä diakonisia tehtäviä.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Joutjärven seurakunnan kaikessa toiminnassa vuonna 2024 otetaan sisällöllisesti huomioon yhteisen kirkkovaltuuston asettama painopiste, joka on sama kuin vuonna 2023.

Koronapandemian aikana syntyi mittavia psykososiaalisia ongelmia erityisesti nuorten keskuudessa. Vuosi 2023 on vasta ensimmäinen koronan jälkeinen vuosi, jolloin pandemia ei ole varsinaisesti haitannut seurakunnan toimintaa.

Joutjärven seurakunta haluaa erityisesti painottaa kohtaavan työn merkitystä 2024. Toistemme tapaamisen tärkeys näkyy kaikilla työaloillamme (työalojen toimintasuunnitelmat). Pidämme seurakunnassamme tärkeänä myös yhtymän tasolla toteutettavaa toimintaa. Silloin pystymme yhteisvoimin toteuttamaan paremmin esim. erityisten kohderyhmien toimintaa.

Tätä toimintasuunnitelmaa kirjoitettaessa Venäjän sota Ukrainaa vastaa on kestänyt yli 530 päivää, eikä loppua vielä näy. Epävarmuus ja sodan vaikutukset näkyvät myös suomalaisten elämässä mm. korkojen ja elinkustannusten nousuna. Suurena huolena on myös Ukrainassa käytävän sodan laajeneminen ja muuttuminen ydinsodaksi. Erityisesti sodassa rasittaa ihmisten kärsimys ja hyökkäyssodan mielettömyys sekä se, ettei yksittäinen ihminen voi juurikaan vaikuttaa asioiden kulkuun.

Painopiste on hyvin ajankohtainen niin tänä kuin tulevanakin vuonna. Evankeliumi luo turvaa ja toivoa kansojen ja ihmisten vaiheisiin. Sen tulee olla seurakunnan ja kirkon erityinen ”tuote” tässä levottomassa maailman ajassa. Tekoja teemme kulkemalla toinen toisemme rinnalla ja rukoilemalla, sekä tekemällä lähimmäisillemme niitä tekoja, joihin kykenemme.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Monipuolisen jumalanpalveluselämän toteuttaminen
  - Toteutetaan klo 10 jumalanpalvelukset niin, että messuryhmät osallistuvat niihin monipuolisesti.
  - Säilytetään Evästä elämään -keskusteluhetket aamujumalanpalveluksien jälkeen.
  - Yhteisöllisyyden kokeminen (kirkkokahvit)
  - Osallistutaan Kipinämessujen toteutukseen, jonka puitteissa kohdataan paljon nuoria aikuisia ja lapsiperheitä. Kipinämessut pidetään joka toinen sunnuntai klo 17.

Toteutumisen mittari: keskustelu messuryhmäläisten kanssa, palaute seurakuntalaisilta, messujen määrä, kirkkokahvien määrä, osallistujien määrä, messutoiminnan toteutuminen seurakuntamme eri alueilla

2. Tavoite: Kasvatetaan sellaisten tilaisuuksien määrää, joihin voi luontevasti tulla ja osallistua myös vapaaehtoisena.
  - Myös kesäaikana järjestettävät tilaisuudet

Toteutumisen mittari: Tilaisuuksien määrän kasvu, tilaisuuksiin osallistuneiden ja vapaaehtoisten määrän kasvu

3. Tavoite: Seurakunnan sosiaalisen median sisällön ja verkkojulkaisujen tuottaminen nuorten aikuisten tarpeet ja toiveet huomioiden. Pyrimme tavoittamaan mahdollisimman paljon nuoria sekä nuoria aikuisia seurakunnan sosiaalisen median kautta.

Toteutumisen mittari: Sosiaalisen median seuraaja-, tykkääjä-, ja vuovaikutteisuusmäärien seuraaminen vuosittain

4. Ympäristötavoite: Seurakunta pyrkii kaikilla toiminnan osa-alueilla säästämään luontoa.
- Heijastetaan messussa käytettävää aineistoa papereiden painamisen sijaan.
  - Messuruokailuissa pyritään mahdollisimman vähäiseen ruokahävikkiin.
  - Pyritään saamaan hävikkiruoka hyötykäyttöön.
  - Kirkkokahveilla toteutetaan tarjoilu tavallisilla kupeilla (myös kahviautomaatti).

Toteutumisen mittari: Kimppakyytien toteutuminen, käytetyn painopaperin ja kertakäyttöastioiden määrä, hävikkiruuan määrä

5. Vapaaehtoistyön tavoite: Monipuolisen vapaaehtoistyön toteutuminen seurakunnassa
- Messuryhmät ja messuissa avustavat
  - Lisätään niitä eri työalojen tilaisuuksia, joissa on luontevaa toteuttaa vapaaehtoistyötä.

Toteutumisen mittari: Messuihin osallistuvien lukumäärä, erilaisten messujen toteutuminen, palaute messuryhmiin osallistuneilta, myös palaute ja osallistujamäärät erityöalojen tilaisuuksista

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Kun talousarviosta on laskettu pois palkat, niin toimintaan mitoitettut määrärahat jäävät suhteettoman pieniksi.

Seurakunta on menneinä vuosina tehnyt palkkasäästöjä siten, että virkojen täyttöä on lykätty. Tämä on koskenut kaikkia työaloja ja työntekijäryhmiä. Vain tällä tavoin tilinpäätös on kokonaisuudessaan saatu alijäämäiseksi. Vuosi 2024 vaikuttaa kuitenkin siltä, että on erittäin haasteellista tehdä tämän kaltaisia palkkasäästöjä.

Seurakunnan virkoja ei käytännössä voi vähentää muutoin kuin eläköitymisen tai irtisanoutumisen yhteydessä. Käytännössä henkilöstövähennykset vaativat selkeämpää yhteistä tahtotilaa työntekijöiden, aktiivien ja luottamushenkilöiden keskuudessa kuin mitä tähän asti on ollut havaittavissa. Tulevaisuudessa meidän näyttää kuitenkin olevan pakko taloudellisista syistä kyetä virkojen leikkauksiin, vähentämissiin tai muihin mittaviin uudistuksiin toimintamme turvaamiseksi.

Kesäaikaa lukuun ottamatta toiminta toteutetaan omalla henkilöstöllä. Kesäpapin palkkaaminen helpottaa rippikoululeirien ja työntekijöiden lomien toteuttamista seurakunnassa.

Kanttorit ja papit tekevät seurakuntayhtymässä toimituksia yli seurakuntarajojen. Nuorisotyö ja diakoniatyö sekä lähetystyö osallistuvat yhteistyöhön yhtymän kautta.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Ahtialan seurakuntakeskuksessa aloitettaneen kouluruokailut vuoden 2024 vaihteessa. Yhteiskäytöllä ja saatavilla vuokrilla on vaikutusta yhtymän talouteen. Kunnaksen seurakuntakoti on kesän aikana myyty, mikä myös vaikuttaa yhtymän talouteen.

JOUTJÄRVEN SEURAKUNTA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-88,18				
▪ Maksutuotot	-25.820,51	-28.300,00	-24.700,00	-24.700,00	-24.700,00
▪ Vuokratuotot	-5.869,57	-6.000,00	-5.900,00	-5.900,00	-5.900,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-4.555,05	-6.950,00	-7.800,00	-7.800,00	-7.800,00
▪ Tuet ja avustukset			-100,00	-100,00	-100,00
▪ Muut toimintatuotot	-40,00				
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-36.373,31	-41.250,00	-38.500,00	-38.500,00	-38.500,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	808.333,35	836.750,00	863.750,00	818.750,00	818.750,00
▪ Palkat ja palkkiot	669.543,18	671.800,00	694.100,00	657.600,00	657.600,00
▪ Henkilösivukulut	162.274,69	164.950,00	169.650,00	161.150,00	161.150,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-23.484,52				
▪ Palvelujen ostot	89.537,70	94.486,00	115.650,00	82.650,00	82.650,00
▪ Investointi					
▪ Vuokratulut	15.080,53	6.500,00	14.200,00	14.200,00	14.200,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	52.898,19	54.900,00	68.400,00	46.400,00	46.400,00
▪ Ostot tilikauden aikana	52.898,19	54.900,00	68.400,00	46.400,00	46.400,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	140.475,08	157.100,00	145.600,00	145.600,00	145.600,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	4.741,31	4.700,00	2.900,00	2.900,00	2.900,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.111.066,16	1.154.436,00	1.210.500,00	1.110.500,00	1.110.500,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.074.692,85	1.113.186,00	1.172.000,00	1.072.000,00	1.072.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)		-1.000,00			
▪ Toimintakulut (sisäiset)	833.857,80	607.853,00	660.038,00	660.038,00	660.038,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1.908.550,65	1.720.039,00	1.832.038,00	1.732.038,00	1.732.038,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	394.975,35				
▪ Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	2.303.526,00	1.720.039,00	1.832.038,00	1.732.038,00	1.732.038,00

Salpausselän seurakunta

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot	muutettu TA
Hallinto		56 200	8 900
Yleinen seurakuntatyö	700	278 850	45 600
Musiikki	4 800	49 050	2 000
Lapsi- ja nuorisotyö	6 500	228 900	5 000
Palvelu (diakonia ym.)	21 300	152 250	37 500
Sielunhoito		16 200	
Lähetys ja kansainvälinen työ		132 100	1 000
Muu seurakuntatyö	5 000	5 000	
Yhteensä	38 300	918 550	100 000
Toimintakate		880 250	980 250

Toimintasuunnitelman muutos YKN 14.12. päätöksen perusteella

Salpausselän seurakunnan toimintasuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Palkataan kolmas diakoniatyöntekijä 3kk sijasta 12 kk:ksi. Diakoniatyössä aamupuuron, yhteisen ruokailun ja muun ruoka-avun, Olkkari -toiminnan, eläkeläisten kerhojen, vastaanottojen, Yhteisvastuukeräyksen ja kotikäyntityön toteuttaminen sekä vapaaehtoisten ohjaaminen vaativat selkeästi kolme diakoniatyöntekijää. Yksinäisyyden lievittäminen on kolmella diakoniatyöntekijällä helpompaa kuin kahdella. Jos diakoniatyöntekijöiden määrä vähenisi kahteen, jouduttaisiin vähentämään kotikäyntityötä merkittävästi, lopettamaan viikoittainen aamupuuro ja mahdollisesti muitakin kokoavia ryhmiä eikä pystyttäisi toteuttamaan Yhteisvastuukeräystä samalla laajuudella kuin aikaisemmin. Lisäksi yhteistyömahdollisuudet (etsivä seniorityö, Yhteisökräpänen yms.) jouduttaisiin lopettamaan.

Palkataan viides seurakuntapastori ajalle 1.6.–31.12.2024, jotta saadaan pidettyä kesällä rippileirit sekä vuosilomat ja jotta saadaan henkilöresurssia syksyksi 4kk:ksi seurakuntatyön vahvistamiseen. Talousarviossa 2024 on entuudestaan varattuna seurakuntapastorin palkka ajalle 1.9.–31.12.2024. Kun seurakuntaneuvosto päätti 30.10.2023 kokouksessaan säilyttää kappalaisen viran, tarvitaan ajalle 1.9.–31.12.2024 kappalaisen palkka.

Lisäksi lisämäärärahaa tarvitaan kappalaisen viran täytössä soveltuvuustesteihin, työntekijöiden IT-lisensseihin ja työvälineisiin, ehtoollistarvikkeisiin, kukkiin, kynttilöihin, raamattuluentoisiin, kahvi- keittotarjoiuihin, laulujen sovituskuluihin, muusikkopalkkioihin, striimauksiin, senioreiden syntymäpäiväjuhliin ja lahjoihin, kasvatustyön tarvikkeisiin, erilaisiin tapahtumiin, henkilöstön koulutuksiin ja ammattikirjallisuuteen sekä kaikille seurakunnille jyvitetäviin kuluihin (mm. yhteinen miestyö, ruotsinkielinen keikkapappi).

Salpausselän seurakunta kohdistaa toimintaansa YKN myöntämän 100 000 euron määrärahan seuraavasti: Henkilöstökuluihin lisätään 72 500 e, hankintoihin 4 500 e, toimintaan 19 400 e, koulutuksiin 2 550 e sekä kaikille seurakunnille jyvitetäviin kuluihin 1 050 e.

On hyvä huomioida, että pappien palkat tullaan jyvittämään usealle kustannuspaikalle. Tässä suunnitelmassa ne on kokonaisuudessaan laitettu jumalanpalveluselämään.

Käyttösuunnitelmat työaloittain ja työmuodoittain:

Jumalanpalveluselämä 43 100 euroa

- Kappalaisen palkka ajalla 1.9.–31.12.2024 max. 21 200 e + hänen matkakulunsa 500 e
- Kesäpappi 12 000 e + hänen matkakulunsa 500 e
- Messujen muusikkopalkkiot 3200 e (esim. YLE1 radiomessu 1 200 e)
- Striimauspalkkiot 1 200 e (messuja, Kauneimmat Joululaulut)
- Ehtoollistarvikkeet 1 000 e
- Kirkon sekä srk-kotien kukat ja kynttilät 3 500 e

Lähetystyö 1000 euroa

(tämä summa 1 000 e jouduttiin vähentämään vuoden 2024 alkuperäisessä budjetissa suhteessa edelliseen vuoteen 2023)

- Elintarvikkeet 300e: kirkkokahvit, ryhmät, lähetysilta, vapaaehtoisten ilta kevät ja syksy, joulujuhla, lähetysten soppalounas, Nepaliläisen kirkon presidentin vierailu 30.8.–1.9.
- Opetusvälineet ja kerhotarvikkeet 200 e: eri käsityöryhmät, avoin ryhmä
- Matkakustannukset oma henkilöstö 200 e: lisäys työmatkoihin
- Matkakustannukset ulkopuoliset 100 e: vierailijoiden matkakustannuksiin
- Retki-, musiikki- ja ohjelmapalvelut 200 e: Lähetystyön -iltaan ja toiseen vapaaehtoisten iltaan vierailija/kouluttaja tai toinen näistä

Aikuistyö 2500 euroa

- Elintarvikkeet 100 e: kahvitus jossakin Raamattuluennon illassa
- Matkakustannukset oma henkilöstö 300 e: korjaus tämän vuoden budjettiin, johon jouduttiin vähentämään
- Matkakustannukset ulkopuoliset 300 e: Raamattuluentojen pitäjien matkakustannukset, Seniorifoorumin vapaaehtoisten retken tukeminen Helsingin SenioriFoorumiin
- Retki-, musiikki- ja ohjelmapalvelut 1 300 e: Raamattuluentoja
- Yhteinen miestyö 500 e (tämä yhteinen työmuoto jyvitetään kaikille seurakunnille)

Musiikkityö 2000 euroa

Painopisteenä Prego-kuoron kevätkonserttiproduktio naiskuoro Tuulahduksen (Tuusulan srk) kanssa 9.5. (Tuusula) ja 19.5. (Lahti, Salpausselän kirkko)

- Nuottihankintoja Naiskuoroliitolta (Kaksi puuta) 100 e
- 2 sovituksia 300 e
- Stemmaharjoittaja 3 h, yht. 300 e
- Harjoituspianisti 3 h, yht. 300 e
- Kuorohuivit 500 e
- Mainoskuluja, tarjoilua (kuorolaisille) ym. 500 e

Diakoniatyö 37 500 euroa

- 3. diakoniatyöntekijä ajalla 1.2.–31.10.2024 yht. 31.500 e + hänen matkakulunsa 1 000 e
- Puistoruokailut / Soppasunnuntait 2 000 e
- Yhteiset synttärjuhlat 800 e
- Elintarvikkeet (aamupuurolle, Olkkariin, tapahtumiin monipuolista ruokaa/kävijämäärät kasvaneet) 700 e
- Kahvireppu (ihmisten kohtaaminen/jalkautuminen) 800 e
- Vapaaehtoisten tukeminen/kiittäminen (vapaaehtoisten määrä kasvanut) 200 e
- Tapahtumien kulut (kokoavat YV-tapahtumat, perhetapahtuma yms.) 500 e

Kasvatustyö 5 000 euroa

- Viime vuoden budjetin vähennyksiin kaikissa työmuodoissa (kerhonohjaajien palkat, kerhojen elintarvikkeet ja muut kerhotarvikkeet) 1 800 e
- Nuorten loppiaisleirin esiintyjän palkkio 800 e
- Bänditoimintaan mikseri 500 e
- Lastenohjaajien palkkoihin, osallistuakseen oman seurakunnan perhetapahtumiin (perhekirkot, YV- perhetapahtuma, Lyhtyvaellus) 900 e
- Vapaaehtoisten palkitseminen ja työssä kannustaminen (nuorten parlamentti, kerhonohjaajat, varhaiskasvatuksen kotikävijät) 350 e
- Koulutyöhön (lähetys- ja kansainvälisyyskasvatus) 350 e
- Perhetapahtumien kuluihin (YV- tapahtuma, askarteluiltoja, pop up -iltoja) 300 e

Yleishallinto 8 900 euroa

- Soveltuvuustestit 2 800 e (kappalaisen viran täyttö)
- Ylimääräiset IT-kulut 3 000 e
- Henkilöstölle koulutuksiin ja ammattikirjallisuuteen 2 100 e
- Henkilöstön retriitti 2.10.2024 yht. 450 e
- Ruotsinkielinen pappi 500 e (tämä yhteinen työmuoto jyvitetään kaikille seurakunnille)
- Muut yllättävät jyvitykset 50 e

Perustehtävä

Salpausselän seurakunta julistaa llosanomaa Kristuksesta sanoin, sävelin ja teoin.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen**Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja****Salpausselän seurakunnan oma painopiste on sama kuin yhteinen painopiste.**

- Sovelletaan kirkkohallituksen julkaisemia Polku – vauvasta aikuiseksi seurakunnan yhteydessä sekä Millenniaalien polut – reittejä aitoon ja läsnä olevaan kirkkoon – ajattelumalleja ja työvälineitä
- Vahvistetaan nuorten parlamentin osuutta seurakunnan hallinnossa (KJ 10: 5)
- Rakennetaan seurakuntaa missionaarisesti eri työalojen näkökulmia yhdistäen

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Seurakunnassa kaikenikäiset ihmiset kohtaavat toisensa ja Jumalan

- Mahdollistetaan merkityksellisiä kohtaamisia ja kutsutaan seurakunnan jäsenyyteen
- Vahvistetaan Kristuskeskeistä, lapsiystävällistä ja selkokielistä jumalanpalveluselämää
- Toteutetaan eri työmuotojen yhteistyönä kaikille avoimia tapahtumia
- Priorisoidaan seurakuntalaisia kiinnostavien yhteisöjen rakentamista
- Edistetään oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta ja kunnioittavaa keskustelua
- Kehitetään erityisesti nuorten aikuisten toimintaa jatkona rippikoulu- ja nuorisotyölle
- Liitytään somen kautta ajankohtaisiin tapahtumiin ja keskusteluihin
- Verkostoidutaan, jalkaudutaan ja toteutetaan tapahtumia yhteistyötahojen kanssa (kaupunki; Lahden Kumppanuuspöydät; DILA; urheiluseurat; yritykset jne.)
- Osallistutaan Lahden seurakuntien yhteisen Kärsimystie -näytelmän toteuttamiseen

Toteutumisen mittari: Tilastot; palautteen arviointi; tartutaan joustavasti yllättäviinkin strategian mukaisiin yhteistyön mahdollisuuksiin

2. Tavoite: Autetaan hädän keskellä eläviä lähellä ja kaukana

- Järjestetään yhteisiä aamupuuroja ja ruokailuja
- Ennaltaehkäistään kaikenikäisten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä
- Autetaan hädänalaisia riippumatta siitä, kuuluvatko he seurakuntaan
- Kannetaan vastuuta aluetyön lisäksi kansainvälisestä diakoniasta, lähetys- ja ystävyysseurakuntatyöstä
- Tehdään yhteistyötä Ukrainan sotapakolaisten auttamiseksi
- Suljetaan kaikki esirukouksen piiriin

Toteutumisen mittari: Tilastot; palautteen arviointi; avustukset toteutuvat

3. Vapaaehtoistyön tavoite: Annetaan kaikille mahdollisuus palvella omilla vahvuuksillaan

- Osallistetaan, koulutetaan, ohjataan, tuetaan ja kiitetään vapaaehtoisia
- Annetaan seurakunnan uudistua uusien sukupolvien mukana
- Kootaan kaikki seurakunnan piirissä muodostuneet yhteisöt osaksi messuyhteisöä
- Tarjotaan mahdollisuuksia projekteihin ja Pop up- toimintaan
- Lisätään vapaaehtoisten oikeuksia käyttää seurakunnan somekanavia

Toteutumisen mittari: Tilastot; palautteen arviointi

4. Ympäristötavoite: Edistetään kestävää kehitystä

- Toimitaan Lahden seurakuntayhtymän ympäristödiplomin ohjaamana
- Järjestetään ympäristöteemasta kasvatusta, raamattuopetusta ja keskustelumahdollisuuksia verkostoituen myös yhteistyötahojen ekotapahtumiin
- Kulutetaan kohtuullisesti ja tehdään luontoystävällisiä hankintoja
- Liikutaan luontoystävällisesti
- Siirretään ryhmiä, harjoituksia, palavereita ja kokouksia Teamsiin

---

Toteutumisen mittari: Tilastot, palautteen arviointi; seuranta

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Talousarvioesitys 2024 pysyy annetussa ulkoisen katteen 884 000 e raamissa, kun otamme käyttöön myös 100 000 euron lisämäärärahan. Salpausselän kirkon peruskorjausta valmistellaan. Täytetään eläköitymisen myötä vapautunut kappalaisen virka syksyllä 2024.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Yhteisen musiikkityön perustamista ja muutakin rakenneuudistusta edistetään. Salpausselän kirkon peruskorjaus toteutetaan. Talous tiukentuu muuttotappion myötä.

SALPAUSSELÄN SEURAKUNTA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-36.868,46	-500,00			
▪ Maksutuotot	-51.573,83	-38.900,00	-11.600,00	-11.600,00	-11.600,00
▪ Vuokratuotot	-8.447,28	-8.500,00	-8.700,00	-8.700,00	-8.700,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-11.738,04	-13.600,00	-18.000,00	-18.000,00	-18.000,00
▪ Tuet ja avustukset	-743,20				
▪ Muut toimintatuotot	-20,00				
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-109.390,81	-61.500,00	-38.300,00	-38.300,00	-38.300,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	799.474,97	788.980,00	826.650,00	736.550,00	736.550,00
▪ Palkat ja palkkiot	657.993,66	633.980,00	664.850,00	591.850,00	591.850,00
▪ Henkilösivukulut	157.025,19	155.000,00	161.800,00	144.700,00	144.700,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-15.543,88				
▪ Palvelujen ostot	135.468,98	63.759,00	43.200,00	33.300,00	33.300,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	11.120,47	10.900,00	11.800,00	11.800,00	11.800,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	26.052,96	21.445,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
▪ Ostot tilikauden aikana	26.052,96	21.445,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	108.670,59	115.950,00	113.400,00	113.400,00	113.400,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	4.091,13	850,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.084.879,10	1.001.884,00	1.018.550,00	918.550,00	918.550,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	975.488,29	940.384,00	980.250,00	880.250,00	880.250,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)					
▪ Toimintakulut (sisäiset)	577.754,84	374.737,00	428.747,00	428.747,00	428.747,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1.553.243,13	1.315.121,00	1.408.997,00	1.308.997,00	1.308.997,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	357.301,42		0,00		
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	1.910.544,55	1.315.121,00	1.408.997,00	1.308.997,00	1.308.997,00

Nastolan seurakunta

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot	muutettu TA
Hallinto		52 300	
Yleinen seurakuntatyö	2 000	289 300	40 500
Musiikki	1 700	24 800	12 000
Lapsi- ja nuorisotyö	20 800	236 100	21 000
Palvelu (diakonia ym.)	47 750	188 450	24 000
Lähetys ja kansainvälinen työ	1 000	127 300	2 500
Muu seurakuntatyö			
Yhteensä	73 250	918 250	100 000
Toimintakate		845 000	

Toimintasuunnitelman muutos YKN 14.12. päätöksen perusteella

Seurakunnan toimintasuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Seurakunnan vastuuryhmät (julistustyö, diakoniatyö, nuoriso- ja rippikoulutyö, lapset ja kouluikäiset) ovat laatineet uudet toimintasuunnitelmat, joissa on huomioitu uusi talousarviokehys. Vastuuryhmät ovat kirjanneet kokousmuistioihin toimintaan tehtävät muutokset ja niihin kohdistettavat euromäärät.

Perustehtävä

Huolehtia Nastolan seurakunnan alueella jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen**Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja**

- Kutsumme kaikkia ihmisiä elämään armollisen Jumalan yhteydessä. Yhteys tulee todeksi ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, uskossa, rakkaudessa ja rukouksessa.

Seurakunnan oma painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

- Kutsumme kaikkia ihmisiä elämään armollisen Jumalan yhteydessä. Tuemme erityisesti kotien ja perheiden hengellistä elämää ja kristillistä kasvatusta.
- Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkitystä toivon ja turvan antajana Venäjän hyökkäyssodan pitkittyessä Ukrainassa.
- Toimimme vieraanvaraisesti ja teemme hyvää. Usko tulee todeksi sanoina ja tekoina.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Seurakunnan läsnäolon vahvistaminen Nastolassa
  - Lähestytään rohkeasti kaiken ikäisiä ihmisiä, työpaikoilla, kouluissa, vapaa-ajan harrastuksissa, kodeissa ja palvelutaloissa. Kohdataan, kutsutaan ja rohkaistaan heitä mukaan seurakunnan tilaisuuksiin sekä toimintaan, kerhoihin, jumalanpalveluksiin, nuorten iltoihin, olemaan yhdessä, rukoilemaan ja kuulemaan Raamatun kertomuksia.

Toteutumisen mittari: Viestitään toiminnasta selkeästi, kutsuvasti ja innostavasti. Ollaan mukana Nastolan alueen tapahtumissa. Missiokaupan ja Bedan Pirtin toiminta kokoaa aiempaa enemmän kävijöitä. Bedan Pirtillä ja Missiokaupassa aloitetaan uutta matalan kynnyksen kohtaamista.

2. Tavoite: Kirkolliset toimitukset, diakonia- ja nuorisotyö sekä yleisen seurakuntatyön toiminta tuovat ihmisille toivoa ja turvaa talouden taantumaan ja Euroopassa vallitsevaan sodanuhkaan liittyvän huolen ja epävarmuuden sietämiseen.
  - Kirkollisten toimitusten kautta tuetaan vanhemmuutta ja samalla tuodaan ihmisiä yhteen Jumalan kasvojen eteen. Seurakunnan tapahtumat tuovat toivoa ja vahvistavat elämän merkityksellisyyttä tarjoamalla mahdollisuuden kokea uskon yhteyttä sekä toteuttaa itseään ja elämäänsä.

Toteutumisen mittari: Kastettujen osuus syntyneestä ikäluokasta on 75 %. Seurakunnan tilaisuuksissa ja julistuksessa tuodaan rohkeasti esiin toivon ja selviytymisen näkökulmaa. Diakoniatyön avustukset, yhteinen keittiö ja ruokakassitoiminta antavat ihmisille toivoa arjessa selviytymiseen.

3. Tavoite: Nastolan kirkon 220-juhlavuoden viettäminen
  - Nastolan kirkko täyttää 220 vuotta syyskuussa 2024 ja toimintavuoden aikana kirkon merkkipäivää pidetään esillä seurakunnan tapahtumissa nastolalaisia kiinnostavin keinoin.

Toteutumisen mittari: Vuoden aikana jumalanpalveluksissa muistetaan merkkivuotta tuomalla esiin kirkon historiaan liittyviä tapahtumia ja esineistöä. Kirkossa ja seurakuntatalolla on kirkon historiaa esittelevä näyttely. Syyskuussa kirkossa järjestetään juhlamessu sekä Luomaniemen toimintakeskuksessa oheistapahtuma, joihin kutsutaan mukaan myös Mikkelin hiippakunnan uusi piispa.

4. Ympäristötavoite: Luomakunnan varjelemisen merkityksen korostaminen
  - Seurakunnan toiminnassa huolehditaan Lahden seurakuntayhtymän ympäristödiplomin ohjeistuksen noudattamisesta. Ympäristön suojelemisen tema kulkee mukana kaikkien työmuotojen toiminnassa. Toimitaan mahdollisimman energia- tehokkaasti ja käytetään liikkumiseen mahdollisimman vähän fossiilista energiaa.

Toteutumisen mittari: Työtehtävien hoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan kimpakyytejä. Työkokouksia ja palaveria pidetään myös etäyhteyksin, mikäli lähikokoontumisella ei saavuteta merkittävää lisäarvoa.

5. Vapaaehtoistyön tavoite: yhteisörakentaminen.
- Uusia vapaaehtoisia rekrytoidaan järjestämällä ja osallistumalla tapahtumiin, joissa esitellään ja kerrotaan seurakunnan vapaaehtoistyöstä.

Toteutumisen mittari: Syyskauden jumalanpalveluksessa vapaaehtoiset siunataan tehtäviinsä palvelemaan Kristuksen maailmanlaajuista kirkkoa Nastolan seurakunnassa. Vapaaehtoistyöhön innostetaan järjestämällä syyskaudella ohjelmallinen vapaaehtoistyön tapahtuma sekä joulukuussa vapaaehtoisten kiitosateria ohjelmiseen.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on linjannut henkilöstösuunnittelua mm. siten, että seurakuntien ja seurakuntayhtymän henkilöstön kokonaisvahvuus tulee vuosittain supistua viiden henkilötyövuoden verran.

Nastolan seurakunnassa henkilöstösuunnittelua on toteutettu aktiivisesti. Esimerkiksi vuonna 2022 yksi papin virka on täytetty osa-aikaisena (60 %) ja vuonna 2024 lähetyssihteerin virka jää täyttämättä. Supistamisesta huolimatta henkilöresurssit riittävät edelleen suunnitellun toiminnan toteuttamiseen ja seurakunnan toimintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti seurakuntayhtymässä käynnissä olevan toiminnan kehittämisprosessin myötä. Paikallisesti toimintaa kehitetään diakoniatyön ja lähetystyön tehtäväkuvien yhdistämisellä. Lisäksi osaa diakoniatyötä integroidaan yhteistyöksi seurakuntayhtymän diakonian ja sairaalasielunhoidon yksikön kanssa, esimerkiksi kehitysvammaistyön osalta.

Lähetyssihteerin viran täyttämättä jäämisen myötä Nastolan Missiokaupan myynninhoitajan tehtävä organisoidaan uudelleen yhdessä diakonian ja sairaalasielunhoidon yksikön kanssa yhdenmukaiseksi Vapaudenkadulla sijaitsevan Missiokaupan kanssa. Seurakunnan viranhaltijat tukevat jatkossakin Nastolan Missiokaupan työryhmän toimintaa. Missiokaupan kaupallista toimintaa tuetaan vapaaehtoistyöntekijöiden kautta.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Jäsenmäärän väheneminen jatkuu lähivuosien aikana ja vaikuttaa seurakunnan taloutta heikentävästi. Toiminnassa on huomioitava systemaattisesti toiminnan ydintehtävät ja keskitettävä voimavaroja entistä huolellisemmin toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen.

NASTOLAN SEURAKUNTA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-390,00	-1.500,00	-2.000,00	-2.000,00	-2.000,00
▪ Maksutuotot	-20.080,77	-31.700,00	-29.500,00	-29.500,00	-29.500,00
▪ Vuokratuotot	-6.600,00	-6.700,00	-6.600,00	-6.600,00	-6.600,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-31.120,53	-15.800,00	-29.150,00	-29.150,00	-29.150,00
▪ Tuet ja avustukset	-47,16				
▪ Muut toimintatuotot	-6.085,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-64.323,46	-61.700,00	-73.250,00	-73.250,00	-73.250,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	754.728,52	748.850,00	719.950,00	719.950,00	719.950,00
▪ Palkat ja palkkiot	619.897,36	601.450,00	578.250,00	578.250,00	578.250,00
▪ Henkilösivukulut	148.646,29	147.400,00	141.700,00	141.700,00	141.700,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-13.815,13				
▪ Palvelujen ostot	65.249,45	46.700,00	146.400,00	46.400,00	46.400,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	9.508,40	8.950,00	8.100,00	8.100,00	8.100,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	39.641,40	29.864,00	28.850,00	28.850,00	28.850,00
▪ Ostot tilikauden aikana	39.641,40	29.864,00	28.850,00	28.850,00	28.850,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	107.017,37	107.500,00	109.850,00	109.850,00	109.850,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	24.288,52	5.500,00	5.100,00	5.100,00	5.100,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.000.433,66	947.364,00	1.018.250,00	918.250,00	918.250,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	936.110,20	885.664,00	945.000,00	845.000,00	845.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-5.370,16				
▪ Toimintakulut (sisäiset)	893.505,75	593.533,00	654.798,00	654.798,00	654.798,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1.824.245,79	1.479.197,00	1.599.798,00	1.499.798,00	1.499.798,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	372.140,04				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	2.196.385,83	1.479.197,00	1.599.798,00	1.499.798,00	1.499.798,00

PAIKALLISSEURAKUNNAT YHTEENSÄ

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-37.523,00	-10.500,00	-2.200,00	-2.200,00	-2.200,00
▪ Maksutuotot	-132.742,17	-131.300,00	-93.200,00	-93.200,00	-93.200,00
▪ Vuokratuotot	-84.067,52	-108.140,00	-108.190,00	-108.190,00	-108.190,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-138.641,56	-61.750,00	-76.450,00	-76.450,00	-76.450,00
▪ Tuet ja avustukset	-1.104,78		-100,00	-100,00	-100,00
▪ Muut toimintatuotot	-31.383,25	-28.000,00	-30.800,00	-30.800,00	-30.800,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-425.462,28	-339.690,00	-310.940,00	-310.940,00	-310.940,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	4.661.417,06	4.682.544,00	4.785.400,00	4.593.300,00	4.593.300,00
▪ Palkat ja palkkiot	3.832.559,92	3.760.580,00	3.844.750,00	3.689.050,00	3.689.050,00
▪ Henkilösivukulut	916.392,95	921.964,00	940.650,00	904.250,00	904.250,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-87.535,81				
▪ Palvelujen ostot	525.659,49	414.067,00	580.890,00	325.990,00	325.990,00
▪ Investointi					
▪ Vuokratulot	90.410,67	84.800,00	97.600,00	97.600,00	97.600,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	221.285,97	211.629,00	218.090,00	178.590,00	178.590,00
▪ Ostot tilikauden aikana	221.285,97	211.629,00	218.090,00	178.590,00	178.590,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	775.615,31	833.700,00	821.250,00	807.750,00	807.750,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	106.955,55	22.300,00	19.200,00	19.200,00	19.200,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	6.381.344,05	6.249.040,00	6.522.430,00	6.022.430,00	6.022.430,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	5.955.881,77	5.909.350,00	6.211.490,00	5.711.490,00	5.711.490,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-5.370,16	-1.000,00			
▪ Toimintakulut (sisäiset)	4.228.347,90	3.082.426,00	3.271.872,00	3.271.872,00	3.271.872,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	10.178.859,51	8.990.776,00	9.483.362,00	8.983.362,00	8.983.362,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	2.105.941,71		0,00		
▪ Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	12.284.801,22	8.990.776,00	9.483.362,00	8.983.362,00	8.983.362,00

Viestintä

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Tiedotus ja viestintä	4 250	325 100
Kirkonseutu	35 750	310 900
Yhteensä	40 000	636 000
Toimintakate		596 000

Perustehtävä

Viestinnällä tuetaan kristillisen sanoman välittämistä ja julistamista. Viestinnän ja markkinoinnin keinoin huolehditaan siitä, että saatavilla on monipuolisesti tietoa seurakuntien ja seurakuntayhtymän toiminnasta, palveluista ja vireillä olevista asioista sekä tuetaan seurakuntien ja seurakuntalaisten keskinäistä vuorovaikutusta ja huolehditaan työyhteisön sisäisestä tiedonkulusta.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Tuodaan yhteistä painopistettä esille vuoden mittaan viestinnän eri kanavissa. Lujitetaan kokemusta Lahden seurakunnista toivon ja turvan tuojana sekä hyväntekijänä.

Työmuodon oma painopiste: Vaikuttamisviestinnän kehittäminen

Kehitetään strategista viestintää omien viestintäkanaviemme ulkopuolella, kuten muiden lehtien mielipidepalstoilla ja sosiaalisessa mediassa. Yhtenä tavoitteena on, että kirjoituksiamme näkyy enemmän alueen lehdissä.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

- Tavoite: Vaikuttamisviestinnän kehittäminen
  - Kootaan Lahden seurakuntien avainhenkilöistä kirjoittajapooli, jonka kanssa asetetaan yhteiset tavoitteet. Käydään läpi vaikuttamisviestinnän käsitteitä ja mm. ajatusjohtajuuden periaatteita. Sparrataan toistemme tekstejä. Tarjotaan tekstejä julkaistaviksi alueellisissa ja valtakunnallisissa medioissa. Osallistutaan mielipidekirjoitusten herättämään keskusteluun. Työskennellään myös näkyvyyden lisäämiseksi sosiaalisessa mediassa.

Toteutumisen mittari: 12 julkaistua mielipidekirjoitusta, joista puolet syyskaudella 2024 ja puolet kevätkaudella 2025.

- Tavoite: Kirkonseudun facelift
  - Painettuun Kirkonseutuun tehdään huhtikuusta 2024 alkaen muutoksia. Tarkistetaan vuoden 2020 alusta käytössä ollutta sisältökonseptia ja ulkoasua. Sopeutetaan ilmestymispäivät ja -kerrat taloudellisiin raameihin.

Toteutumisen mittari: Facelift ja siihen liittyvät rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset viety läpi huhtikuuhun 2024 mennessä.

3. Tavoite: Kärsimystie-katunäytelmän viestintä ja markkinointi
  - Viestintätoimisto vastaa Lahden seurakuntien tuottaman Kärsimystie-katunäytelmän viestinnästä ja markkinoinnista. Osallistutaan työ- ja ohjausryhmän työskentelyyn, laaditaan viestintä- ja markkinointisuunnitelma sekä pannaan se täytäntöön.

Toteutumisen mittari: Tuotanto saavuttaa ohjausryhmän asettaman yleisötavoitteen, ja näytelmään varten saadaan tarvittava määrä vapaaehtoisia. Tuotanto dokumentoidaan ohjausryhmässä sovittavalla tavalla.

4. Ympäristötavoite: Lahden seurakuntien ja kokonaiskirkon toimintaan liittyvien ympäristöaiheiden käsittely sisällöntuotannossa
  - Ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyviä asioita käsitellään vähintään kerran kuukaudessa omissa viestintäkanavissa.

Toteutumisen mittari: Pidetään kirjaa toteutuneista sisällöistä.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Viestintätoimiston tehtäväkuvat kattavat viestinnän kirjon perinteisistä painetuista sisällöistä digitaalisiin, sosiaalisiin ja audiovisuaalisiin sisältöihin. Av-sisällöt eivät tarkoita vain jumalanpalvelusten striimaamista tai podcasteja, vaan liittyvät entistä kiinteämmin kaikkeen viestintään ja markkinointiin. Koulutustarpeita voidaan kattaa kirkon ja hiippakunnan viestijöiden yhteisillä koulutuksilla sekä osallistumalla lyhyisiin ajankohtaiskoulutuksiin, joita esimerkiksi viestintäalan järjestöt järjestävät. Tekoälyn mahdollisuudet on otettava yhä enenevässä määrin huomioon ja käyttöön.

Painopisteenä oleva vaikuttamisviestinnän kehittäminen liittyy kiinteästi Lahden seurakuntien ja yksiköiden välisen yhteistyön kehittämiseen. Tavoitteena on, että viestintää tehdään voimassa olevan strategian mukaisesti yhdessä, ja että seurakuntien avainhenkilöt näkyvät enemmän tiedotusvälineissä.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Painetun Kirkonseudun kustannuskehitystä on seurattava tarkasti. Nykyiset ulkoisten ostojen palvelusopimukset päättyvät viimeistään 31.3.2026. Sen jälkeen on varauduttava kustannusten nousuun mm. painatuksen ja lehtien jakelun hankinnassa.

VIESTINTÄ

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-16.680,68	-12.000,00	-12.750,00	-12.750,00	-12.750,00
▪ Myyntituotot	-720,00	-600,00			
▪ Maksutuotot	-33.777,58	-24.400,00	-27.250,00	-27.250,00	-27.250,00
▪ Vuokratuotot					
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat					
▪ Tuet ja avustukset	-31,45				
▪ Muut toimintatuotot					
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-51.209,71	-37.000,00	-40.000,00	-40.000,00	-40.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	327.756,12	338.350,00	332.850,00	332.850,00	332.850,00
▪ Palkat ja palkkiot	263.897,65	271.500,00	267.050,00	267.050,00	267.050,00
▪ Henkilösivukulut	63.858,47	66.850,00	65.800,00	65.800,00	65.800,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät					
▪ Palvelujen ostot	314.331,36	300.100,00	292.600,00	292.600,00	292.600,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	4.661,16	3.500,00			
▼ Aineet ja tarvikkeet	7.978,83	8.000,00	6.900,00	6.900,00	6.900,00
▪ Ostot tilikauden aikana	7.978,83	8.000,00	6.900,00	6.900,00	6.900,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	3.801,65	6.000,00	3.650,00	3.650,00	3.650,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	7,08				
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	658.536,20	655.950,00	636.000,00	636.000,00	636.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	607.326,49	618.950,00	596.000,00	596.000,00	596.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-34.750,10	-35.000,00	-35.000,00	-35.000,00	-35.000,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	30.565,51	25.035,00	24.574,00	24.574,00	24.574,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	603.141,90	608.985,00	585.574,00	585.574,00	585.574,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	121.662,99				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	724.804,89	608.985,00	585.574,00	585.574,00	585.574,00

Kasvatus ja perheasiat

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Varhaiskasvatus	571 000	1 579 850
Yhteinen nuorisotyö	95 000	673 000
Yhteinen rippikoulutyö	164 000	484 850
Perheneuvonta	140 000	415 000
Yhteiset tapahtumat	0	150 960
Yhteensä	970 000	3 303 660
Toimintakate		2 333 660

Perustehtävä

Rohkaista lasta, nuorta ja perhettä elämään kristittyinä sekä tarjota ammatillista keskusteluapua parisuhteen ja perheen kysymyksissä ja elämän kriisitilanteissa. Työ tehdään yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa painopisteenä tukeminen, kouluttaminen, innostaminen, varustaminen, uusien strategian mukaisten avausten tekeminen sekä yhteisten projektien hallinta.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Varhaiskasvatuksen toiminnan, tapahtumien ja kunnan kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on tuoda toivon näkökulmaa sekä tukea lapsia ja perheitä kristillisen elämäntavon mukaisesti. Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen rippikouluissa ja perheneuvonnassa ovat luomassa turvaa ja toivoa. Viemme toivoa kouluyhteistyön välityksellä ja tapahtumien kautta.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

- Tavoite: Sosiaalinen media eläväksi
  - Sosiaalisen median (Pieni on SUURTA Instagram ja Facebook-sivut) monipuolinen käyttö. Toiminnan sisällön jakaminen, tapahtumien markkinointi, kristillisen elämäntavon esillä pitäminen.

Toteutumisen mittari: Somen seuraajien ja tapahtumiin osallistuvien määrä

- Tavoite: Kouluyhteistyöhön panostaminen
  - Kouluyhteistyö kulkee mukana kaikissa nuorisotyön toiminnoissa.
  - Etsitään uusia tapoja tehdä yhteistyötä muuttuvassa toimintaympäristössä.
  - Ollaan läsnä kouluilla, jotta olemme siellä missä lapset ja nuoret ovat.

Toteutumisen mittari: Palaute kouluilta ja seurakunnan työntekijöiltä

- Tavoite: Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen
  - Rippikouluissa jatketaan vanhempien ja koko perheen kohtaamiseen panostamista.
  - Jokaisen rippikoulun aikana vanhemmat tavataan ainakin kerran.

Toteutumisen mittari: Palaute työntekijöiltä ja rippikoululaisten huoltajilta

4. Tavoite: Tapahtumien järjestäminen seurakuntalaisille huomioiden myös seurakuntaan kuulumattomat
- Yhteistyön vahvistaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa
  - Tapahtumissa pidetään laatu, turvallisuus ja idearikkaus korkealla tasolla.
- Toteutumisen mittari: Palaute tapahtumista, tulevien tunnettuuskyselyjen tulokset
5. Tavoite: Perheneuvonnan perustehtävänä on oikea-aikainen asiakastyö parisuhteiden ja perheiden hyväksi ja siinä painopisteenä erityisesti perheet, joissa on alaikäisiä lapsia.
- 700 asiakasta, 2 700 hoidollista moduulia (1 moduuli = 45 minuuttia asiakastyötä)
  - Asiakas saa ensimmäisen ajan heti ja odotusaika on enintään 21 päivää.
  - Tiimin toiminnan vakauttaminen henkilömuutosten jälkeen
- Toteutumisen mittari: Perheneuvos-ohjelman tilastot
6. Ympäristötavoite: Toiminnassa toteutetaan Lahden seurakuntien ympäristötavoitteita kuhunkin työmuotoon sopivalla tavalla.
- Lähiluonto ja luontokasvatus ovat osa toimintaympäristöä.
  - Kierrätys ja toimintaympäristöstä huolehtiminen on osa toimintaa.
  - Linkitymme ympäristöaiheisiin tapahtumiin.
  - Leireillä panostetaan kasvisruokavaihtoehtojen saatavuuteen.
- Toteutumisen mittari: Keskustelut kierrätyksen ja kasvisruuan toteutumisesta, tapahtumiin osallistuminen, palaute työntekijöiltä
7. Vapaaehtoistyön tavoite: Kutsumme vapaaehtoisia mukaan somessa ja tapahtumissa sekä rekrytoimme vapaaehtoistyön sivujen kautta mukaan toimintaamme.
- Varhaiskasvatuksessa kotikävijät pikkulapsityössä, kerhokummit kerhoissa ja tapahtumien vapaaehtoiset.
  - Kouluikäisten leireille pyritään löytämään leiriapulaisia nuorista ja aikuisista.
- Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten määrä

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Varhaiskasvatuksessa henkilöstöresurssit vastaavat suunniteltua toimintaa. Kaikki lastenohjaajat ovat yhtymän työntekijöitä, joten liikkuvuus ja yhteistyö seurakuntien kanssa on hyvin toimivaa. Perheneuvonnassa ja yhteisessä nuorisotyössä tavoitteena on rekrytoida uusia vakituisia työntekijöitä, jotta tiimien työtilanteet saadaan muutosten jälkeen vakiintumaan.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Iltapäivätoiminnan kahden vuoden välein uusittava palvelusopimus Lahden kaupungin kanssa päättyy 31.7.2025. Sopimukselle toivotaan jatkoa.

KASVATUS JA PERHEASIAI

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-466.608,66	-470.000,00	-470.000,00	-470.000,00	-470.000,00
▪ Myyntituotot					
▪ Maksutuotot	-511.589,86	-476.000,00	-496.000,00	-496.000,00	-496.000,00
▪ Vuokratuotot					
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-1.200,00				
▪ Tuet ja avustukset	-3.445,69	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00
▪ Muut toimintatuotot	-1.525,69				
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-984.369,90	-950.000,00	-970.000,00	-970.000,00	-970.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	2.003.089,21	2.333.650,00	2.465.360,00	2.465.360,00	2.465.360,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.645.643,59	1.871.300,00	1.977.450,00	1.977.450,00	1.977.450,00
▪ Henkilösivukulut	397.435,51	462.350,00	487.910,00	487.910,00	487.910,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-39.989,89				
▪ Palvelujen ostot	630.350,81	698.800,00	702.850,00	702.850,00	702.850,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	26.389,63	30.600,00	35.400,00	35.400,00	35.400,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	100.401,68	110.350,00	94.750,00	94.750,00	94.750,00
▪ Ostot tilikauden aikana	100.401,68	110.350,00	94.750,00	94.750,00	94.750,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	7.110,00	5.400,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	4.642,70	1.600,00	3.300,00	3.300,00	3.300,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	2.771.984,03	3.180.400,00	3.303.660,00	3.303.660,00	3.303.660,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.787.614,13	2.230.400,00	2.333.660,00	2.333.660,00	2.333.660,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-5.491,36	-4.000,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	1.887.286,07	1.339.050,00	1.573.126,00	1.573.126,00	1.573.126,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3.669.408,84	3.565.450,00	3.900.786,00	3.900.786,00	3.900.786,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	19.778,46	15.100,00	14.250,00	14.250,00	14.250,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut	1.250,94				
▪ Sisäiset vyörytyserät	945.713,41		0,00		
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	4.636.151,65	3.580.550,00	3.915.036,00	3.915.036,00	3.915.036,00

Diakonia ja sairaalasielunhoito

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Yhteinen diakoniatyö (sisältää rahastot)	146 100	366 300
- Palvelutori		41 500
Takatasku	254 900	346 500
Vapaaehtois- ja vammaistyö	118 000	454 400
- Kirkon keskusteluapu	15 000	36 000
- Marian kammari	72 000	64 550
Yhteiskunnallinen työ		258 600
- Ympäristötoimikunta		4 000
- Valmiustoimikunta		6 850
Sairaalasielunhoito	91 000	411 200
Yhteensä	610 000	1 837 000
Toimintakate		1 227 000

Perustehtävä

Jeesuksen esimerkkiä seuraten puolustamme heikkojen, sairaiden ja syrjäytymisuhan alla olevien oikeuksia yhteiskunnassa, autamme heikoimmassa asemassa olevia sekä kannamme vastuuta luomakunnasta. Vahvistamme ihmisen osallisuutta yhteiskuntaan ja omaan elämään. Hengellisenä yhteisönä kannustamme ihmisiä välittämään lähimmäisistä, turvautumaan Jumalaan ja toimimaan osana yhteiskuntaa.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Diakonian ja sairaalasielunhoidon yksikössä seurakuntayhtymän painopiste toteutuu parhaiten noudattamalla periaatetta: Lähelle tuen tarpeessa olevia lahtelaisia, suunnitellusti.

Diakonian ja sairaalasielunhoidon oma painopiste:

Lähelle tuen tarpeessa olevia lahtelaisia, suunnitellusti

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

- Tavoite: Kaupunkiyhteisöllisyyden syventäminen. Tutkitaan ja kehitetään muotoja rakentaa yhteisöllisyyttä kaupunkiympäristössä. Kiinnitetään erityistä huomiota siihen, miten yhteisöllisyys toteutuu perustehtävissä.
  - Yhteisöllisyyden ja kohtaamisalustojen kehittäminen lahtelaisille on keskeinen osa yksikkömme toimintaa.
  - Tutkitaan ja tarkastellaan yhteisön rakentumista eri kohderyhmien näkökulmista (mm. vapaaehtois-, vammais- ja mielenterveystyön näkökulmista).
  - Jatketaan erityisesti matalan kynnyksen kokoavan toiminnan kehittämistä.
  - Tavoitteena on rakentaa yhteisöjä, joissa osallistujan on turvallista olla ja jossa hän saa olla oma itsensä.
  - Rakennetaan yhteisöjä yhdessä vapaaehtoisten kanssa.

- Jatketaan Marian Kammarin kahvilan toiminnan kehittämistä kaiken kansan olohuoneeksi yhteistyössä muiden työmuotojen kanssa.
- Sairaalasielunhoidossa toteutetaan mikroyhteisöllisyyttä kohtaamalla potilaita ja heidän läheisiään ammattitaitoisesti ja kiireettömästi.
- Tarjotaan tiloja muille toimijoille (esim. kuorot, harrastusryhmät jne).

Toteutumisen mittari: Uusien ideoiden ja toimintamuotojen määrä, kävijämäärät, toteutumiskerrat, keskustelujen määrä.

2. Tavoite: Yksikön perustehtävien arviointi ja kehittäminen tiimikohtaisesti. Kukin tiimi valitsee yhden perustehtävästään vuodelle 2024 erityiseksi kehittämiskohteeseen.
  - Vapaaehtois- ja vammaistyö: Ryhmätoimintojen kehittäminen ja arviointi
    - Kannustetaan eri ryhmien osallistujia kantamaan laajempaa vastuuta ryhmän toiminnasta ja sen kehittämisestä.
    - Kannustetaan, rohkaistaan ja mahdollistetaan vapaaehtoisia luomaan uusia ryhmätoimintoja.
    - Huomioidaan yhteisöllisyys ja asiakaslähtöisyys ryhmätoiminnoissa.
    - Kehitetään ja syvennetään verkostoyhteistyötä.
  - Yhteiskunnallinen työ: Toivoa talouteen
    - Taloudellisen avustamisen nivominen tiiviimmin osaksi ihmisen kokonaisvaltaista kohtaamista
  - Sairaalasielunhoito: Hoitohenkilökunnan tukeminen monikanavaisesti
  - Takatasku: Palvelutyöpajana toimimisen edellytysten selvittämistä

Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisvetoisten ryhmien määrä, kävijämäärät, uudet ideat, palautteet, vastaanotolla käyneiden asiakkaiden määrän seuranta

3. Tavoite: Ammattitaidon kohdennettu kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä
  - Mahdollistetaan 1–2 työntekijälle työnohjaajakoulutukseen osallistuminen.
  - Lyhytterapiakoulutus (Walk In -toiminta) 1–2 työntekijälle
  - Mielenterveyskoulutus tiimille
  - Viittomakielen koulutusta vammaistyöntekijöille
  - Jatketaan toimintaympäristön (Päijät-Sote, kirkko) muutoksen analysointia, kehitetään työskentelymalleja muutosta vastaaviksi ja mahdollistetaan tarpeellinen lisäkoulutus lähivuosina.
  - Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja tukeminen
  - Työparityöskentelyn kehittäminen
  - Yhteistyön kehittäminen seurakuntayhtymässä ja yhteistyötahojen kanssa
  - Osallistutaan #Into24-tapahtumaan ja muihin osaamista tukeviin tapahtumiin ja koulutuksiin.
  - Vahvistetaan yhteistyötä ruoka-aputoimijaverkostossa.

Toteutumisen mittari: aloitetut koulutukset, rekrytointi, prosessin eteneminen, vaikutusten arviointi, työturvallisuuden ottaminen huomioon

4. Ympäristötavoite

- Ympäristötapahtumiin osallistuminen, ympäristöasioista viestiminen ja uusien ympäristöaiheisten avustusprojektien tukeminen
- Yhteistyön jatkaminen ja lisääminen ympäristötyön toimijoiden kanssa
- Vaalitaan luontosuhdetta monipuolisesti: kirkkohetket ja keskustelut luonnossa, luontokuvat.
- Luontoteeman tuominen osaksi kahvilaa ja Missiokauppaa.
- Kehitetään ympäristön vaikutusarviointi sairaalasielunhoitoon ja kartoitetaan mahdollisuuksia sen käyttöönottoon koko työyksikössä.
- Vaalitaan luontosuhdetta työn arjessa ja huomioidaan se esim. kirkkohetkien ja keskustelujen toteutuksessa ja pitopaikkana.
- Toteutetaan jätteiden kierrätys uudistuneen lainsäädännön ja määräysten mukaiseksi.
- Vietetään Luomakunnan sunnuntaita.
- Monimuotoisen metsänhoidon omaksuminen seurakuntayhtymän metsätalouteen

Toteutumisen mittari: Ympäristöaiheisten tapahtumien lukumäärä, uudet ideat ja toteutukset vaikutusarvioinnin käyttöönotto ja seuranta, dokumentointi

5. Vapaaehtoistyön tavoite

- Vahvistetaan vapaaehtoisten osallisuutta.
- Uusien vapaaehtoisten rekrytoiminen
- Pienryhmäohjaajien toiminnan vahvistaminen ja ylläpitäminen
- Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä eri seurakuntien sekä eri työmuotojen kanssa
- Riittävän resurssin varmistaminen sekä vapaaehtoisten ohjaamiseen että vapaaehtoistoiminnan toteuttamiseen
- Rekrytoinnin, markkinoinnin ja peruskurssien uudistaminen
- Oppilaitosyhteistyön vahvistaminen
- Tuetaan toiminnassa mukana olevia vapaaehtoisia ja koulutetaan tarpeen mukaan uusia.
- Tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vapaaehtoistyön edistämiseksi (mm. Päijät-Sote, OLKA-vapaaehtoistoiminta sairaalassa, Dila).

Toteutumisen mittari: Vapaaehtoisten ohjaajien ryhmien määrä, kotikäyntien ja kohtaamisten määrä, uudet toiminnot

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

- Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen suunnitellusti vaatisi lisäresursseja. Yhden diakoniatyöntekijän osaamista voidaan hyödyntää paremmin, jos hänen työkuvaansa voidaan muuttaa niin, ettei se sisällä Lahden Missiokaupan kaupanhoitajan tehtäviä.
- Vammaistyössä tarvitaan viittomakielen auttavaa hallintaa. Viittomakielen eri tason koulutusta hankitaan vammaistyöntekijöille.

- Koko tiimin on mahdollista osallistua mielenterveyden ylläpitämiseen ja haasteisiin liittyviin yhteisiin koulutuksiin.
- Miten työmuodon toimintaa kehitetään ja muutetaan, jotta seurakuntien ja yksiköiden välinen henkilöstön liikkuvuus ja yhteistyö toteutuu?
- Toimintaa kehitetään etenkin leiri-, retki- ja kehitysvammaisten rippikoulutyössä niin, että yhteistyö syvenee seurakuntien ja yksiköiden välillä. Samoin suru-, kriisi- ja mielenterveysasioiden yhteistyötä kehitetään.
- Sairaalasielunhoidon henkilöresursseilla (4 pappia ja 1 diakoni) pystytään vastaamaan sielunhoidon haasteisiin työn vastuualueilla. Työntekijöiden koulutus- ja työnohjausmahdollisuudet tarvitsevat riittävän panostuksen jatkossakin. Työntekijöillä on hyvä yhteistyövalmius esimerkiksi koulutusasioissa seurakuntien työntekijöiden kanssa.
- Tiimiin kuuluvan kehitysvammaistyön papin virkakuvio tulee selvittää ja selkeyttää. Mikäli Kanta-Hämeen seurakunnat irtautuvat yhteistyösopimuksesta, tulee päättää viran jatko ja rahoitus Päijät-Hämeen alueella.
- Erityisenä haasteena nähdään avoimena olevien virkojen täyttäminen ja diakoniatyöntekijöiden rekrytointi, yhteiskunnallisessa työssä rekrytoinnit ja työntekijävaihdokset koskevat ainakin päihde- ja mielenterveystyötä sekä tukiasuntotyötä.
- Osaavista työntekijöistä on pidettävä kiinni, esimiestyöskentelyn kehittämisen lisäksi tarvitaan kilpailukykyisempää palkkapolitiikkaa. Osaaville ja ammattitaitoisille työntekijöille on runsaasti vientiä muihin tehtäviin. Vaihtuvuus ja henkilöstövaje luovat haasteita arkeen.

Toteutumisen mittari: Virkojen täyttäminen ja työn arjen sujuminen perehdytyksen ja tiimityöskentelyn kautta, henkilöstön vaihtuvuuden määrällinen muutos

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

- Yhteiskunnallisessa työssä jatkuvuus ja työntekijöiden pysyvyys muodostavat haasteen. Useamman työntekijän määräaikainen virkasuhde on päättymässä syksyllä ja vuoden 2023 lopussa. Vaihtuvuus aiheuttaa haasteita rekrytoinneille ja uusien työntekijöiden perehdyttämiselle sekä työn jatkumiselle pitkäjänteisesti ja tasokkaasti myös vuonna 2024.
- Inflaation vaikutukset yleisen hintatason nousuun yhdistettynä pitkittyneeseen Ukrainan sotaan tuovat taloudellisen auttamiseen paineita. Erityisenä ryhmänä korostuvat erityissairaanhoidon tarvitsevat ukrainalaislapset ja heidän perheidensä tukeminen.
- Lahdessa yhteiskunnan eriarvoistuminen ja huumeongelma uhkaavat kasvaa. Tämä haastaa myös yhteiskunnallista työtä erityisesti panostamaan lähivuosina nuoriin ja ehkäisevään työhön. Tätä työtä täytyy kehittää yhteistyössä toisten toimijoiden ja mahdollisten yhteisprojektien kautta. Projektityö vaatii uuden oppimista ja lisää haasteita määräaikaisiin rekrytointeihin muutoinkin hankalassa henkilöstötilanteessa. Tulevaisuuden työskentely saattaa painottua kuitenkin enemmän projektien kautta

tulevaan rahoitukseen ja niiden hallintoihin. Projektityön osaamisen kehittämistä on lisättävä.

- Vapaaehtois- ja vammaistyön tiimin vapaaehtoistoiminnassa on lähes 300 vapaaehtoista, joista Kirkon keskusteluavussa 60 ja Marian Kammarin toiminnoissa 230. Lahden Missiokauppa ja sen 30 vapaaehtoista vievät yhden diakoniatyöntekijän työajasta 50 %. Tämän viran työnkuvaan kuuluu Marian Kammarin vapaaehtoisten ohjaaminen, rekrytointi, kouluttaminen sekä toiminnan kehittäminen, eikä niihin nykyisellä mallilla jää riittävästi aikaa. Työnkuvaa halutaan muuttaa siten, että Lahden Missiokaupan rooli vähenee. Jos suunniteltu muutos Lahden ja Nastolan Missiokauppojen toimintojen yhdistämisestä yhdelle kaupan alan työntekijälle toteutuu vuonna 2024, saavutettaisiin tämä toivottu työnkuvan muutos ko. diakonian virkaan. Diakoniatyöntekijän (276) tehtävänkuvan muuttaminen siten, että pääpainona on Marian Kammarin vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, organisointi ja markkinointi
- Lahden ja Nastolan Missiokauppojen toimintojen yhdistäminen ja myymälänhoitajan palkkaaminen Lahden ja Nastolan Missiokauppaan. Seurakuntien lähetystyön roolin kehittäminen Missiokaupan toiminnassa.
- Sairaalasielunhoito juhlistaa 60-vuotista toimintaansa Lahdessa vuonna 2024. Merkkivuotta juhlietaan yhdessä seurakuntien ja yhteistyötahojen kanssa.

Perustehtävä

Valmiustoimikunnan tehtävänä on toimia valmiusasioiden valmistelevana elimenä, vastata normaaliolojen aikana valmiustoimen suunnittelusta, koulutuksesta ja yhteistoimintasuhteista yhdessä hiippakunnan tuomiokapitulin kanssa. Valmiustoimikunta huolehtii myös kriisihuollon ja henkisen huollon valmiudesta ja varmistaa edellytykset seurakunnallisen toiminnan jatkamiselle poikkeusoloissa sekä hyväksyy valmiussuunnitelman yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat ja niihin tehdyt muutokset.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Seurakuntayhtymän valmiuden ylläpitäminen tuo omalta osaltaan toivoa ja turvaa työntekijöiden, seurakuntalaisten ja lahtelaisten elämään.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Rovastikunnallisen suuronnettomuusryhmän (HeHu-ryhmä) organisoiminen yhdessä lääninrovastin kanssa.

Toteutumisen arviointi: Rovastikunnan yhteinen HeHu (Henkisen huollon ryhmä) käynnistyy ja siihen valitaan 40 jäsentä tasaisesti eri rovastikunnan seurakunnista. Ryhmän johtaja tulee Lahden seurakuntayhtymästä.

2. Tavoite: Lahden seurakuntayhtymän valmiusryhmän ylläpito, kehittäminen ja ryhmäläisten jatkuva kouluttaminen.

Toteutumisen arviointi: Valmiusryhmän toiminnasta (mm. asiakaskohtaamisten määrä) raportoidaan kirkkoherrojen kokoukselle.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Valmiustoimikunnan operatiivinen työ ja talous organisoidaan diakonian ja sairaalasielunhoidon yksikössä.

DIAKONIA JA SAIRAALASIELUNHOITO

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-94.251,68	-91.500,00	-105.000,00	-105.000,00	-105.000,00
▪ Myyntituotot	-233.863,51	-283.000,00	-306.400,00	-306.400,00	-306.400,00
▪ Maksutuotot	-33.926,18	-101.900,00	-50.000,00	-50.000,00	-50.000,00
▪ Vuokratuotot	-125.136,53	-123.700,00	-125.700,00	-125.700,00	-125.700,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-80.101,85	-1.500,00	-400,00	-400,00	-400,00
▪ Tuet ja avustukset	-110.146,32	-16.500,00	-15.500,00	-15.500,00	-15.500,00
▪ Muut toimintatuotot	-5.311,75	-6.900,00	-7.000,00	-7.000,00	-7.000,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-682.737,82	-625.000,00	-610.000,00	-610.000,00	-610.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	1.232.891,54	1.169.550,00	1.230.500,00	1.230.500,00	1.230.500,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.020.630,19	937.900,00	986.750,00	986.750,00	986.750,00
▪ Henkilösivukulut	242.683,27	231.650,00	243.750,00	243.750,00	243.750,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-30.421,92				
▪ Palvelujen ostot	159.299,69	221.100,00	249.400,00	249.400,00	249.400,00
▪ Investointi					
▪ Vuokratulut	123.476,36	134.700,00	124.200,00	124.200,00	124.200,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	152.716,66	179.600,00	166.050,00	166.050,00	166.050,00
▪ Ostot tilikauden aikana	152.716,66	179.600,00	166.050,00	166.050,00	166.050,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	73.352,81	59.600,00	43.350,00	43.350,00	43.350,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	43.092,17	59.750,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	1.784.829,23	1.824.300,00	1.837.000,00	1.837.000,00	1.837.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.102.091,41	1.199.300,00	1.227.000,00	1.227.000,00	1.227.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)					
▪ Toimintakulut (sisäiset)	288.624,64	341.062,00	295.383,00	295.383,00	295.383,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1.390.716,05	1.540.362,00	1.522.383,00	1.522.383,00	1.522.383,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	432.716,29				
▪ Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	1.823.432,34	1.540.362,00	1.522.383,00	1.522.383,00	1.522.383,00

Leirikeskusyksikkö

Tehtäväalue	Siikaniemen kurssikeskus	Luomaniemen toimintakeskus	Heinäsaaren leirikeskus
Toimintatulot, ulkoiset	133 100	63 900	3 000
Toimintamenot, ulkoiset	400 200	217 800	127 000
Toimintatulot, sisäiset	1 119 100	558 400	201 300
Toimintamenot, sisäiset	852 000	404 500	77 300
Toimintakate (ulk. ja sis.)	0	0	0

Perustehtävä

Siikaniemen kurssikeskuksen, Luomaniemen toimintakeskuksen ja Heinäsaaren leirikeskusten tehtävänä on tarjota leiri-, kokous- ja majoituspalveluja oman seurakuntayhtymän seurakunnille ja eri työmuodoille sekä muille toimijoille. Toimintaperiaatteena on tarjota asiakkaille mahdollisuus henkiseen, fyysiseen ja hengelliseen virkistäytymiseen.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Toimipisteemme mahdollistavat monipuolisen leiri- ja retkitoiminnan erilaisine ohjelmasisällöineen, joiden kautta seurakuntalaiset toivottavasti vahvistuvat toivon ja turvan kokemuksissaan.

Työmuodon oma painopiste: Toiminnan vakiinnuttaminen koronavuosien, Siikaniemen peruskorjauksen sekä Upilan toiminnan loppumisen jälkeen

Leirikeskusyksikön edellinen normaalitoimintavuosi oli 2019. Sen jälkeen korona vaikutti toimintaan vuosina 2020–2022. Vuoden 2022 syksyllä alkoi Siikaniemen peruskorjaus kestäen lokakuun loppuun 2023. Upilan toiminta loppuu lokakuussa 2023. Vuosi 2024 on toiminnaltaan uudennainen, koska käytössä on yksi keskus vähemmän kuin aiemmin. Tämä lisää ja tiivistää seurakuntien omaa käyttöä toiminnassa olevissa keskuksissa, vaikuttaen myös ulosmyytävään kapasiteettiin. Vuoden 2024 aikana tavoite on vakiinnuttaa toiminta niin talouden kuin henkilöstönkin osalta uuteen toimintaympäristöön.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Toiminnan normalisoiminen ja käyttöasteiden saaminen koronaa ja toimipistemuutoksia edeltävälle tasolle olemassa olevissa keskuksissa
  - Huolehditaan riittävästä henkilöstöressurssista ja suunnitellaan/toteutetaan keskusten käyttöä yhdessä seurakuntien kanssa, jotta varausressssia jää myös ulkoiseen myyntiin tarvittava määrä.

Toteutumisen mittari: Prime-varausohjelmiston tilastot

2. Tavoite: Toimintakatteen toteutuminen talousarvion mukaan
Toteutumisen mittari: Talousarviovertailu

3. Ympäristötavoite: Jätteiden määrä ei kasva muuta kuin samassa suhteessa toimipaikkojen käytön kanssa. Selvitetään luomuporras-ohjelman käyttöönottoa ruokapalveluissa.
  - Seurataan jätemääriä ja ruokahävikkiä ruokapalveluiden eri vaiheissa. Huolehditaan ajantasaisesta jätteidenlajitteluohjeistuksesta asiakkaille.
  - Selvitetään luomuporras-ohjelman kustannusvaikutus ruokapalveluihin.Toteutumisen mittari: Jätetilastot, talousarviovertailu

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Työmuodon henkilöstöresurssit mitoitettiin uudelleen vuoden 2023 aikana vastaamaan toimipaikkojen ja niiden toiminnan määrää. Lisäksi käytetään tarvittaessa töihin kutsuttavia työntekijöitä varaustilanteen mukaan, vaikka yleinen työllisyystilanne aiheuttaa heidän rekrytoinnille haasteita. Henkilöstön osaaminen kartoitetaan koulutussuunnitelman yhteydessä ja tarpeen mukaan pyritään järjestämään tarvittavaa lisäkoulutusta.

Leirikeskusyksikön henkilöstön tehtäväkuvissa on työvelvoite työskennellä jokaisessa yksikön toimipisteessä. Heinäsaaren leirikeskukseen ruokapalvelut on ulkoistettu.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Talousarviovuosi 2024 on ensimmäinen kokonainen talousarviovuosi toimipaikkamuutosten jälkeen (Siikaniemen peruskorjaus, Upilasta luopuminen). Uudessa tilanteessa varsinkin ulkoisen myynnin/käytön toteumaa on vaikea ennustaa, koska oma toiminta vie nyt enemmän kapasiteettia yhden keskuksen jäätyä pois.

Esimerkiksi kesäisin Siikaniemessä ja Luomaniemessä on ollut kapasiteettia ulosmyynnille, mutta alustavan leirisuunnitelman mukaan tällaista kapasiteettia ei ole kesälle 2024.

LEIRIKESKUSYKSIKKÖ

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-40,00				
▪ Myyntituotot	-251.055,15	-159.000,00	-185.500,00	-185.500,00	-185.500,00
▪ Maksutuotot	-2.950,88	-500,00	-400,00	-400,00	-400,00
▪ Vuokratuotot	-22.618,48	-15.500,00	-14.100,00	-14.100,00	-14.100,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat					
▪ Tuet ja avustukset	-6.703,99				
▪ Muut toimintatuotot					
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-283.368,50	-175.000,00	-200.000,00	-200.000,00	-200.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	624.347,15	466.550,00	525.200,00	525.200,00	525.200,00
▪ Palkat ja palkkiot	505.095,00	374.150,00	421.150,00	421.150,00	421.150,00
▪ Henkilösivukulut	121.191,29	92.400,00	104.050,00	104.050,00	104.050,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-1.939,14				
▪ Palvelujen ostot	117.977,89	83.550,00	97.950,00	97.950,00	97.950,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	2.172,43	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	163.202,25	133.900,00	118.850,00	118.850,00	118.850,00
▪ Ostot tilikauden aikana	163.202,25	133.900,00	118.850,00	118.850,00	118.850,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset					
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	1.282,46	900,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	908.982,18	686.900,00	745.000,00	745.000,00	745.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	625.613,68	511.900,00	545.000,00	545.000,00	545.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-2.098.528,79	-1.559.390,00	-1.878.800,00	-1.878.800,00	-1.878.800,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	1.372.852,18	1.054.390,00	1.333.800,00	1.333.800,00	1.333.800,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-100.062,93	6.900,00	0,00	0,00	0,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	100.062,93				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	0,00	6.900,00	0,00	0,00	0,00

Muu yhteinen seurakuntatyö

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Seurakunnalliseen toimintaan myönnettävät avustukset		25 000
Yhteinen musiikkityö	30 000	40 000
Yhteensä	30 000	65 000
Toimintakate		35 000

Perustehtävä

Lahden seurakuntayhtymä varaa talousarviossaan vuosittain määrärahan harkinnanvaraisten avustusten myöntämiseen seurakunnallisen työn tukemiseksi. Avustus myönnetään yhdistykselle, säätiölle tai vastaavalle toimijalle. Avustusanomukset käsitellään yhteisesti seurakuntayhtymän johtoryhmässä.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Yhteisen musiikkityön kehittäminen. Tilikaudelle 2024 perustetaan yhteisen musiikkityön kustannuspaikka. Tarkoituksena on lisätä yhteistyötä seurakuntien musiikkityössä ja kehittää toimintaa.

Toteutumisen mittari: uuden yhteisen musiikkityön työmuodon edistyminen

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Yhteisen musiikkityön kustannuspaikalle varataan määräraha aikaisemmin Salpausselän seurakunnassa toimineelle Lahden Gospel -kuorolle. Muutoksella turvataan Gospel -kuoron toimintamahdollisuudet vuonna 2024 ja luodaan malli seurakuntayhtymän yhteiselle musiikkityölle. Kehitystyön avulla voidaan myös muuta seurakuntayhtymän yhteistä musiikkityötä suunnitella ja toteuttaa samassa paikassa.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Talousarviossa on varattu 25 000 euroa seurakunnallisen toiminnan avustamiseen ja 10 000 euroa yhteisen musiikkityön kehittämiseen. Gospelkuoron toimintaan on varattu 30 000 euroa ja konserttitoiminnan tuotoiksi on arvioitu 30 000 euroa.

MUU YHTEINEN SEURAKUNTATYÖ

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot			-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00
▪ Maksutuotot					
▪ Vuokratuotot					
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat					
▪ Tuet ja avustukset					
▪ Muut toimintatuotot					
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)			-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	47.150,22		10.000,00	10.000,00	10.000,00
▪ Palkat ja palkkiot	37.246,21		8.000,00	8.000,00	8.000,00
▪ Henkilösivukulut	9.286,29		2.000,00	2.000,00	2.000,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	617,72				
▪ Palvelujen ostot	2.095,89		30.000,00	30.000,00	30.000,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	500,00				
▼ Aineet ja tarvikkeet	11.999,70				
▪ Ostot tilikauden aikana	11.999,70				
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	37.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	1.550,00				
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	100.295,81	25.000,00	65.000,00	65.000,00	65.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	100.295,81	25.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)					
▪ Toimintakulut (sisäiset)	450,52				
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	100.746,33	25.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset					
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	15.138,93				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	115.885,26	25.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00

YHTEISET TYÖMUODOT YHTEENSÄ

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-577.581,02	-573.500,00	-587.750,00	-587.750,00	-587.750,00
▪ Myyntituotot	-485.638,66	-442.600,00	-521.900,00	-521.900,00	-521.900,00
▪ Maksutuotot	-582.244,50	-602.800,00	-573.650,00	-573.650,00	-573.650,00
▪ Vuokratuotot	-147.755,01	-139.200,00	-139.800,00	-139.800,00	-139.800,00
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-81.489,94	-1.500,00	-400,00	-400,00	-400,00
▪ Tuet ja avustukset	-120.327,45	-20.500,00	-19.500,00	-19.500,00	-19.500,00
▪ Muut toimintatuotot	-6.837,44	-6.900,00	-7.000,00	-7.000,00	-7.000,00
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-2.001.874,02	-1.787.000,00	-1.850.000,00	-1.850.000,00	-1.850.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	4.235.234,24	4.308.100,00	4.563.910,00	4.563.910,00	4.563.910,00
▪ Palkat ja palkkiot	3.472.512,64	3.454.850,00	3.660.400,00	3.660.400,00	3.660.400,00
▪ Henkilösivukulut	834.454,83	853.250,00	903.510,00	903.510,00	903.510,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-71.733,23				
▪ Palvelujen ostot	1.224.055,64	1.303.550,00	1.372.800,00	1.372.800,00	1.372.800,00
▪ Investointi					
▪ Vuokrakulut	157.199,58	170.800,00	161.600,00	161.600,00	161.600,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	436.299,12	431.850,00	386.550,00	386.550,00	386.550,00
▪ Ostot tilikauden aikana	436.299,12	431.850,00	386.550,00	386.550,00	386.550,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	121.264,46	96.000,00	74.000,00	74.000,00	74.000,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	50.762,50	62.250,00	27.800,00	27.800,00	27.800,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	6.224.815,54	6.372.550,00	6.586.660,00	6.586.660,00	6.586.660,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	4.222.941,52	4.585.550,00	4.736.660,00	4.736.660,00	4.736.660,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-2.138.770,25	-1.598.390,00	-1.919.800,00	-1.919.800,00	-1.919.800,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	3.579.778,92	2.759.537,00	3.226.883,00	3.226.883,00	3.226.883,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	5.663.950,19	5.746.697,00	6.043.743,00	6.043.743,00	6.043.743,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	19.778,46	15.100,00	14.250,00	14.250,00	14.250,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut	1.250,94				
▪ Sisäiset vyörytyserät	1.615.294,55		0,00		
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	7.300.274,14	5.761.797,00	6.057.993,00	6.057.993,00	6.057.993,00

Hautaustoimi

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Hautausmaahallinto		141 050
Varsinainen hautaustoimi	250 000	555 300
Hautausmaakiinteistöt	1 165 100	1 852 750
Yhteensä	1 415 100	2 549 100
Toimintakate		1 134 000

Perustehtävä

Hautaustoimen tehtäväalue Hautausmaahallinto hoitaa työyksikön hallinnolliset asiat.

Tehtäväalueeseen Varsinainen hautaustoimi kuuluvat hautaamiseen liittyvät tehtävät ja asiakaspalvelu, hautausmailla järjestettävien tilaisuuksien puitteiden järjestelyt sekä hautasaattoihin liittyvät vahtimestarityöt.

Tehtäväalueeseen Hautausmaakiinteistöt kuuluvat hautausmaiden perustaminen ja hoitaminen sekä hautausmaarakennusten kunnossapito pois lukien siunauskappelit. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös sankarihautausmaiden, vakaumuksensa puolesta kaatuneiden hauta-alueiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen yleishoito sekä krematoriotoiminta.

Lisäksi hautaustoimen keskeisiin tehtäviin kuuluu hautausmailla järjestettävien siunaustilaisuuksien vahtimestaripalvelut.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Hautaustoimen toiminnassa ja tavoitteissa pyritään luomaan sekä henkilöstölle että omaisille kokemus lähimmäisenrakkaudesta, yhdessä toimimisesta ja tulevaisuuden toivosta. Ympäristötavoite edistää kestävää kehitystä.

Työmuodon oma painopiste: Työtyytyväisyyden sekä työnantajan veto- ja pitovoiman vahvistaminen

Henkilöstön hyvinvointi ja tyytyväisyys heijastuvat palveluja käyttävien omaisten kokemukseen toiminnan luotettavuudesta, arvostavasta asenteesta ja huomioiduksi tulemisesta.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Henkilöstön työtyytyväisyyttä parannetaan.
  - Osallistumista ja vaikuttamista päätöksentekoon mahdollistetaan.
  - Avoimuutta lisätään asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.
  - Luottamusta työyhteisössä ja työnantajaan vahvistetaan.

Toteutumisen mittari: Henkilöstölle tehtävän kyselyn mukaan työtyytyväisyys on vuoden 2024 lopulla selkeästi parempi kuin vuoden 2023 lopulla.

2. Tavoite: Työnantajan veto- ja pitovoimaa vahvistetaan.
  - Rekrytointikäytänteitä sujuvoitetaan mahdollisuuksien mukaan.
  - Lähijohtamista kehitetään.
  - Työntekijöiden motivaatiotekijöitä selvitetään ja niitä vahvistetaan.Toteutumisen mittari: Kausityöhakemusten määrä ei enää vähene vuonna 2025.

3. Tavoite: Kesäkauden työn määrää pyritään vähentämään, jotta kausityöntekijöille voidaan tarjota pidempiä työsuhteita.
  - Hautaamisen työllistävyttä tarkastellaan kriittisesti.
  - Hautausmaiden hoidon toimintaprosesseja sujuvoitetaan.Toteutumisen mittari: Puutarha-alan ammattilaisia hakee aiempaa enemmän kausityöhön. Tämän tavoitteen toteutumiseen menee arviolta muutama vuosi.

4. Ympäristötavoite: Hautausmaiden monimuotoisuutta lisätään ja hiilinieluja voimistetaan.
  - Kaadettujen puiden tilalle istutetaan uusia suunnitelman mukaan. Hyvästä kasvuun lähdöstä huolehditaan.
  - Kantoja jätetään lahoamaan jyrsimisen sijaan siellä, missä se on hoidollisesti mahdollista.
  - Kevyen hoidon alueita lisätään hautausmaiden reunamilla.Toteutumisen mittari: Uudet puuistutukset lähtevät hyvin kasvuun ja kevyelle hoidolle on jätetty laajoja alueita, joiden on mahdollista kehittyä niityksi.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Koska hautaukset ja hoidettavat hautausmaa-alueet lisääntyvät ja kausityöhakemukset vähenevät vuosi vuodelta, henkilöstöressurssien riittämisessä on haasteita. Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvinvointi auttaa hoitokäytänteiden tehostamisessa ja uusien innovaatioiden löytymisessä. Perehtyminen kevyen hoidon alueiden kunnossapitoon hyödyntämällä muiden organisaatioiden kokemuksia on tarpeen. Myös lähijohtamisen kehittämiseen tarvitaan lisätietoa.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Arkkuhautojen kaivuusopimuksen lisävuodesta vuodelle 2024 tehdään sopimus, jossa hintaa korotetaan maanrakennuskustannusindeksin muutoksen mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa noin 31 prosentin hinnan korotusta, jota ei voi sellaisenaan siirtää hinnastoon. Vuositasolla arkkuhautojen kaivuun kustannukset nousevat noin 55 000 euroa. Hinnastoon esitetään korotusta arkkuhautojen kaivamis- ja kunnostusmaksuun, mikä lisää tuottoja noin 3 500 euroa.

Vuonna 2024 kilpailutetaan arkkuhautojen kaivaminen vuosiksi 2025–2027. Ennusteiden mukaan voisi olettaa, ettei arkkuhaudan kaivuun hinta kasva vuodesta 2024.

HAUTAUSTOIMI

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset					
▪ Myyntituotot	-2.140,00				
▪ Maksutuotot	-1.394.898,18	-1.320.000,00	-1.415.100,00	-1.415.100,00	-1.415.100,00
▪ Vuokratuotot	-159,77				
▪ Metsätalouden tuotot	0,00				
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat					
▪ Tuet ja avustukset	-31,45				
▪ Muut toimintatuotot	-60.313,28				
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-1.457.542,68	-1.320.000,00	-1.415.100,00	-1.415.100,00	-1.415.100,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön	-1.302,40				
▼ Henkilöstökulut	1.339.749,51	1.540.950,00	1.505.350,00	1.505.350,00	1.505.350,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.092.358,11	1.235.750,00	1.207.150,00	1.207.150,00	1.207.150,00
▪ Henkilösivukulut	263.980,96	305.200,00	298.200,00	298.200,00	298.200,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-16.589,56				
▪ Palvelujen ostot	388.426,60	336.800,00	287.700,00	287.700,00	287.700,00
▪ Investointi	0,00				
▪ Vuokratulut	461.677,00	446.500,00	453.500,00	453.500,00	453.500,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	350.865,86	273.450,00	289.350,00	289.350,00	289.350,00
▪ Ostot tilikauden aikana	350.865,86	273.450,00	289.350,00	289.350,00	289.350,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset					
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	77.740,40	11.350,00	13.200,00	13.200,00	13.200,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	2.617.156,97	2.609.050,00	2.549.100,00	2.549.100,00	2.549.100,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.159.614,29	1.289.050,00	1.134.000,00	1.134.000,00	1.134.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-23.944,54	-14.200,00	0,00		
▪ Toimintakulut (sisäiset)	12.669,34	10.016,00	8.604,00	8.604,00	8.604,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1.148.339,09	1.284.866,00	1.142.604,00	1.142.604,00	1.142.604,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	597.281,50	553.300,00	629.450,00	629.450,00	629.450,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut	160.886,48				
▪ Sisäiset vyörytyserät	570.506,06				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	2.477.013,13	1.838.166,00	1.772.054,00	1.772.054,00	1.772.054,00

Kiinteistötoimi

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Kiinteistöhallinto	10 000	450 800
Kirkolliset rakennukset	106 390	1 065 550
Muut seurakunnan rakennukset ja tilat	516 310	2 247 250
Sijoituskiinteistöt	262 300	203 300
Maa- ja metsätalous	5 000	8 550
Muu kiinteistötoimi		61 550
Yhteensä	900 000	4 037 000
Toimintakate		3 137 000

Perustehtävä

Kiinteistötoimi muokkaa palveluitaan vastaamaan nykypäivän monipuolisen seurakuntatyön tarpeita. Kiinteistötoimi kehittää seurakuntayhtymän kiinteistöjä taloudellisten ja toiminnallisten resurssien pohjalta, jotta seurakunnat voivat toteuttaa seurakuntatyötä tarpeenmukaisissa tiloissa.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Jatketaan 2019–2026 vahvistetun strategian toimintalinjojen mukaista toimintaa sekä kiinteistösuunnitelman tavoitteiden toimenpidesuunnitelman toteuttamista. Työstetään kirkkojen korjaussuunnitelmia lähemmäksi toteutettavia vaihtoehtoja. Suunnitelmissa nostetaan esille kirkkojen asema turvaa luovana rakennuksena vaikeina aikoina.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

- Tavoite: Toteutetaan Ristinkirkon LVIA-saneeraus sekä kirkon pysäköintiterassin kunnostustyöt hankesuunnitelman mukaisesti.
  - Ristinkirkon LVIA-saneeraus valmistuu aikataulussa ja budjetissa.
  - Ristinkirkon energiatehokkuus paranee.
  - Ristinkirkon energiatehokkuuden parantamiseen haetaan energiatukea.
  - Pysäköintiterassin korjaaminen lisää turvallisuuden tunnetta kirkon ympäristössä.

Toteutumisen mittari: Hankkeen toteutuminen, energiatuen saaminen ja energiankulutuksen väheneminen.

- Tavoite: Salpausselän kirkon peruskorjaushankesuunnitelman hyväksyminen
  - Salpausselän kirkon peruskorjauksen hankesuunnitelmalle saadaan hyväksyntä kirkkovaltuustolta.

Toteutumisen mittari: Hankesuunnitelman hyväksyminen ja toteutussuunnittelun käynnistyminen

- Tavoite: Parannetaan Siikaniemen kurssikeskuksen energiatehokkuutta.

Kiinteistötoimi

- Korvataan Siikaniemen molemmat 25 m³ varaajat nykyaikaisilla energiatehokkaammilla lämmitysjärjestelmillä.
- Haetaan energiatukea lämmitysjärjestelmän energiatehokkuuden parantamiseksi.
- Toteutetaan aurinkovoimala Siikaniemen kurssikeskukseen, jos sille saadaan riittävästi energiatukea.

Toteutumisen mittari: Hankkeiden toteutuminen ja energiatuen saaminen

4. Ympäristötavoite: Lisätään niittyjä Lahden seurakuntayhtymän kiinteistöjen pihoilla.
  - Muutetaan osa seurakunnan kiinteistöjen nurmikkoalueista niityiksi.

Toteutumisen mittari: Niittyalueiden lisääntyminen kiinteistöjen alueella

5. Vapaaehtoistyön tavoite: Tuetaan vapaaehtoistoiminnan lisääntymistä.
  - Otetaan vapaaehtoistoiminta huomioon tilasuunnittelussa.
  - Tuetaan vapaaehtoisvoimin toteutettavia projekteja.

Toteutumisen mittari: Huomioidut tilat ja projektit

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Kiinteistötoimen henkilöstöresurssit eivät riitä täysimääräiseen toimintaan nykyisessä toimintaympäristössä. Kiireisinä aikoina toimintaa joudutaan rajoittamaan, koska henkilöstöresurssit eivät riitä ja palveluiden hankkiminen ei ole taloudellisesti kannattavaa yksittäisten tilaisuuksien osalta. Koulutussuunnitelmassa on huomioitu, että henkilöstöltä edellytetään entistä enemmän monipuolista osaamista ja koulutusta. Myös esihenkilökoulutukseen resursoidaan, jotta työnjohtaminen olisi mahdollisimman sujuvaa.

Kiinteistötyöntekijät liikkuvat sulavasti kiinteistötoimen ja seurakunnan välissä. Esimies ja työnjohto tulevat kiinteistötoimesta, mutta työtehtäviä voidaan antaa kirkkoherrojen ja muiden työmuotojen puolelta.

Olennaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Yleinen kustannustason nousu ja varsinkin energianhintojen nousu vaikuttaa talouteen merkittävästi. Kiinteistösuunnitelman noudattaminen ja energiatehokkuuden lisääminen on tärkeää kustannustason pitämiseksi kohtuullisena.

KIINTEISTÖTOIMI

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-160,00				
▪ Myyntituotot	-7.740,87	-6.550,00	-5.650,00	-5.650,00	-5.650,00
▪ Maksutuotot	-830,69				
▪ Vuokratuotot	-864.215,50	-948.450,00	-889.350,00	-889.350,00	-889.350,00
▪ Metsätalouden tuotot	-89.027,46	-15.000,00	-5.000,00	-5.000,00	-5.000,00
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-1.582,38				
▪ Tuet ja avustukset	-230,05				
▪ Muut toimintatuotot	-28,08	-491.000,00			
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-963.815,03	-1.461.000,00	-900.000,00	-900.000,00	-900.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	1.095.272,16	1.164.950,00	1.152.150,00	1.152.150,00	1.152.150,00
▪ Palkat ja palkkiot	896.720,44	935.050,00	924.550,00	924.550,00	924.550,00
▪ Henkilösivukulut	211.786,37	229.900,00	227.600,00	227.600,00	227.600,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-13.234,65				
▪ Palvelujen ostot	943.826,05	1.134.350,00	835.950,00	835.950,00	835.950,00
▪ Investointi	0,00				
▪ Vuokratulut	504.068,45	601.400,00	641.450,00	641.450,00	641.450,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	993.605,06	1.165.750,00	1.076.800,00	1.076.800,00	1.076.800,00
▪ Ostot tilikauden aikana	993.605,06	1.165.750,00	1.076.800,00	1.076.800,00	1.076.800,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset					
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	307.570,87	311.750,00	330.650,00	330.650,00	330.650,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	3.844.342,59	4.378.200,00	4.037.000,00	4.037.000,00	4.037.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	2.880.527,56	2.917.200,00	3.137.000,00	3.137.000,00	3.137.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-5.912.966,82	-4.456.360,00	-4.793.040,00	-4.793.040,00	-4.793.040,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	43.580,52	24.057,00	23.690,00	23.690,00	23.690,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-2.988.858,74	-1.515.103,00	-1.632.350,00	-1.632.350,00	-1.632.350,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	2.126.825,01	1.988.400,00	2.171.200,00	2.171.200,00	2.171.200,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut	1.135.965,07				
▪ Sisäiset vyörytyserät	61.778,34				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	335.709,68	473.297,00	538.850,00	538.850,00	538.850,00

Tuloslaskelmaosa

4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa, miten tulot riittävät kattamaan toiminnan menot, rahoitusmenot, poistot ja arvonalentumiset. Tulorahoituksen riittävyttä arvioidaan toimintakatteen, vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

4.1 Tuloslaskelman rakenne ja sitovuus

Tuloslaskelmasta esitetään kaksi versiota: virallinen ulkoinen tuloslaskelma ja laskelma, joka sisältää lisäksi sisäiset ja laskennalliset erät.

Tuloslaskelmaosassa toimintakate sitoo yhteistä kirkkoneuvostoa. Talousarvion toimintakate on 17 714 150 euroa.

4.2 Vuosikate

Vakaan talouden lähtökohta on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen näkyy tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävytenä menoihin nähden suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosan välitulokset ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä (alijäämä).

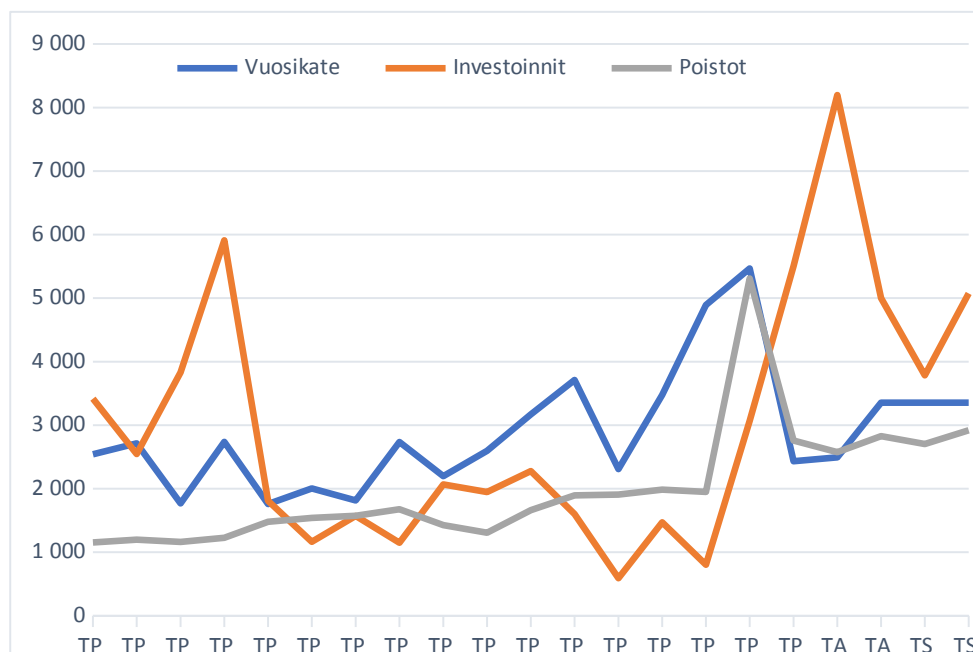
Vuoden 2024 talousarvion vuosikate on 3 355 850 euroa. Poistot ovat 2 828 350 euroa ja poistoeron vähennys on 116 900 euroa. Investoinnit ovat 5 000 000 euroa. Lainojen lyhennykset ovat 343 750 euroa.

Vuoden 2024 talousarviossa tulorahoituksella (= vuosikate) katetaan vuotuiset poistot.

4.3 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on 527 500 euroa ja tilikauden ylijäämä 644 400 euroa talousarviovuonna 2024.

Seurakuntatalouden keskeinen periaate on tulojen ja menojen tasapaino. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei edellytetä vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa yksittäisenä suunnitelmavuotena voi olla yli- tai alijäämäinen.

TULOSLASKELMA, ULKOISET

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
Toimintatuotot	-5 919 572,63	-6 001 430,00	-5 585 530,00	-5 585 530,00	-5 585 530,00
Korvaukset	-1 006 805,66	-1 114 040,00	-1 036 240,00	-1 036 240,00	-1 036 240,00
Myyntituotot	-533 046,93	-459 650,00	-529 750,00	-529 750,00	-529 750,00
Maksutuotot	-2 642 553,99	-2 519 100,00	-2 661 950,00	-2 661 950,00	-2 661 950,00
Vuokratuotot	-1 096 197,80	-1 195 790,00	-1 137 340,00	-1 137 340,00	-1 137 340,00
Metsätalouden tuotot	-89 027,46	-15 000,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-221 713,88	-63 250,00	-76 850,00	-76 850,00	-76 850,00
Tuet ja avustukset	-224 222,14	-106 500,00	-96 600,00	-96 600,00	-96 600,00
Muut toimintatuotot	-106 004,77	-528 100,00	-41 800,00	-41 800,00	-41 800,00
Valmistus omaan käyttöön	-1 302,40				
Toimintakulut	22 402 491,20	23 218 180,00	23 799 680,00	23 299 680,00	23 299 680,00
Henkilöstökulut	13 257 165,02	13 930 044,00	14 684 310,00	14 492 210,00	14 492 210,00
Palkat ja palkkiot	10 877 298,13	11 181 580,00	11 787 900,00	11 632 200,00	11 632 200,00
Henkilösivukulut	2 600 409,42	2 748 464,00	2 896 410,00	2 860 010,00	2 860 010,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-220 542,53				
Palvelujen ostot	4 383 130,60	4 475 587,00	4 427 960,00	4 173 060,00	4 173 060,00
Vuokratulut	1 242 015,77	1 332 630,00	1 377 150,00	1 377 150,00	1 377 150,00
Aineet ja tarvikkeet	2 066 369,55	2 136 169,00	2 017 960,00	1 978 460,00	1 978 460,00
Ostot tilikauden aikana	2 066 369,55	2 136 169,00	2 017 960,00	1 978 460,00	1 978 460,00
Annetut avustukset	901 395,29	929 700,00	895 250,00	881 750,00	881 750,00
Muut toimintakulut	552 414,97	414 050,00	397 050,00	397 050,00	397 050,00
TOIMINTAKATE	16 481 616,17	17 216 750,00	18 214 150,00	17 714 150,00	17 714 150,00
Kirkollisverotulot	-19 230 148,75	-18 618 550,00	-20 000 000,00	-20 000 000,00	-20 000 000,00
Valtionrahoitus	-2 374 536,00	-2 375 000,00	-2 400 000,00	-2 400 000,00	-2 400 000,00
Verotuskulut	277 296,16	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Kirkon rahastomaksut	1 733 482,98	1 755 000,00	1 790 000,00	1 790 000,00	1 790 000,00
Rahoitustuotot- ja kulut	679 768,71	-772 000,00	-760 000,00	-760 000,00	-760 000,00
Korkotuotot	-8 181,30	-5 000,00	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00
Muut rahoitustuotot	-1 789 814,84	-1 005 000,00	-960 000,00	-960 000,00	-960 000,00
Arvonlennut sijoituksista	973 618,99				
Korkokulut	15 508,51	8 000,00	9 000,00	9 000,00	9 000,00
Muut rahoituskulut	1 488 637,35	230 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
VUOSIKATE	-2 432 520,73	-2 493 800,00	-2 855 850,00	-3 355 850,00	-3 355 850,00
Poistot ja arvonalentumiset	2 759 483,29	2 575 000,00	2 828 350,00	2 828 350,00	2 828 350,00
Suunnitelman mukaiset poistot	2 459 731,25	2 575 000,00	2 828 350,00	2 828 350,00	2 828 350,00
Kertaluonteiset poistot	299 752,04				
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00				
Tuotot	-725 953,15				
Kulut	828 308,25				
Siirrot rahastosta/rahastoon	-102 355,10				
TILIKAUDEN TULOS	326 962,56	81 200,00	-27 500,00	-527 500,00	-527 500,00
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-116 920,61	-116 900,00	-116 900,00	-116 900,00	-116 900,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	210 041,95	-35 700,00	-144 400,00	-644 400,00	-644 400,00

TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
Toimintatuotot	-14 141 273,66	-12 163 910,00	-12 445 633,00	-12 445 633,00	-12 445 633,00
Korvaukset	-1 006 805,66	-1 114 040,00	-1 036 240,00	-1 036 240,00	-1 036 240,00
Myyntituotot	-533 046,93	-459 650,00	-529 750,00	-529 750,00	-529 750,00
Maksutuotot	-2 642 553,99	-2 519 100,00	-2 661 950,00	-2 661 950,00	-2 661 950,00
Vuokratuotot	-1 096 197,80	-1 195 790,00	-1 137 340,00	-1 137 340,00	-1 137 340,00
Metsätalouden tuotot	-89 027,46	-15 000,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-221 713,88	-63 250,00	-76 850,00	-76 850,00	-76 850,00
Tuet ja avustukset	-224 222,14	-106 500,00	-96 600,00	-96 600,00	-96 600,00
Muut toimintatuotot	-106 004,77	-528 100,00	-41 800,00	-41 800,00	-41 800,00
Sisäiset tuotot	-8 221 701,03	-6 162 480,00	-6 860 103,00	-6 860 103,00	-6 860 103,00
Valmistus omaan käyttöön	-1 302,40				
Toimintakulut	30 624 192,23	29 380 660,00	30 659 783,00	30 159 783,00	30 159 783,00
Henkilöstökulut	13 257 165,02	13 930 044,00	14 684 310,00	14 492 210,00	14 492 210,00
Palkat ja palkkiot	10 877 298,13	11 181 580,00	11 787 900,00	11 632 200,00	11 632 200,00
Henkilösivukulut	2 600 409,42	2 748 464,00	2 896 410,00	2 860 010,00	2 860 010,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-220 542,53				
Palvelujen ostot	4 383 130,60	4 475 587,00	4 427 960,00	4 173 060,00	4 173 060,00
Palvelun ostot - sisäiset	2 322 534,21	1 706 120,00	2 067 063,00	2 067 063,00	2 067 063,00
Vuokratulut	1 242 015,77	1 332 630,00	1 377 150,00	1 377 150,00	1 377 150,00
Sisäiset vuokratulut	5 899 166,82	4 456 360,00	4 793 040,00	4 793 040,00	4 793 040,00
Aineet ja tarvikkeet	2 066 369,55	2 136 169,00	2 017 960,00	1 978 460,00	1 978 460,00
Ostot tilikauden aikana	2 066 369,55	2 136 169,00	2 017 960,00	1 978 460,00	1 978 460,00
Annetut avustukset	901 395,29	929 700,00	895 250,00	881 750,00	881 750,00
Muut toimintakulut	552 414,97	414 050,00	397 050,00	397 050,00	397 050,00
TOIMINTAKATE	16 481 616,17	17 216 750,00	18 214 150,00	17 714 150,00	17 714 150,00
Kirkollisverotulot	-19 230 148,75	-18 618 550,00	-20 000 000,00	-20 000 000,00	-20 000 000,00
Valtionrahoitus	-2 374 536,00	-2 375 000,00	-2 400 000,00	-2 400 000,00	-2 400 000,00
Verotuskulut	277 296,16	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Kirkon rahastomaksut	1 733 482,98	1 755 000,00	1 790 000,00	1 790 000,00	1 790 000,00
Rahoitustuotot- ja kulut	679 768,71	-772 000,00	-760 000,00	-760 000,00	-760 000,00
Korkotuotot	-8 181,30	-5 000,00	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00
Muut rahoitustuotot	-1 789 814,84	-1 005 000,00	-960 000,00	-960 000,00	-960 000,00
Sisäiset korkotuotot	-1 298 882,33				
Arvonalentumiset sijoituksista	973 618,99				
Korkokulut	15 508,51	8 000,00	9 000,00	9 000,00	9 000,00
Muut rahoituskulut	1 488 637,35	230 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
Sisäiset korkokulut	1 298 882,33				
VUOSIKATE	-2 432 520,73	-2 493 800,00	-2 855 850,00	-3 355 850,00	-3 355 850,00
Poistot ja arvonalentumiset	2 759 483,29	2 575 000,00	2 828 350,00	2 828 350,00	2 828 350,00
Suunnitelman mukaiset poistot	2 459 731,25	2 575 000,00	2 828 350,00	2 828 350,00	2 828 350,00
Kertaluonteiset poistot	299 752,04				
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00				
Tuotot	-725 953,15				
Kulut	828 308,25				
Siirrot rahastosta/rahastoon	-102 355,10				
TILIKAUDEN TULOS	326 962,56	81 200,00	-27 500,00	-527 500,00	-527 500,00
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-116 920,61	-116 900,00	-116 900,00	-116 900,00	-116 900,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	210 041,95	-35 700,00	-144 400,00	-644 400,00	-644 400,00

KASVATUS JA PERHEASIAI

	Edellinen TP 2021	Kuluvan vuoden TA 2022	TA 2023	TS1 2024	TS2 2025
▼ Toimintatuotot					
▪ Korvaukset	-455.538,01	-473.000,00	-470.000,00	-470.000,00	-470.000,00
▪ Myyntituotot	-2.340,47				
▪ Maksutuotot	-435.117,95	-486.000,00	-476.000,00	-476.000,00	-476.000,00
▪ Vuokratuotot	-70,00				
▪ Metsätalouden tuotot					
▪ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-250,00				
▪ Tuet ja avustukset	-5.493,96	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00
▪ Muut toimintatuotot	-3.169,91				
▪ Toimintatuotot (ulkoiset)	-901.980,30	-963.000,00	-950.000,00	-950.000,00	-950.000,00
▼ Toimintakulut					
▪ Valmisteverastojen muutos					
▪ Valmistus omaan käyttöön					
▼ Henkilöstökulut	2.022.756,50	2.084.140,00	2.243.900,00	2.243.900,00	2.243.900,00
▪ Palkat ja palkkiot	1.664.441,13	1.674.150,00	1.803.600,00	1.803.600,00	1.803.600,00
▪ Henkilösivukulut	404.934,43	409.990,00	440.300,00	440.300,00	440.300,00
▪ Henkilökulujen oikaisuerät	-46.619,06				
▪ Palvelujen ostot	555.329,32	614.330,00	647.150,00	647.150,00	647.150,00
▪ Investointi	0,00				
▪ Vuokratulut	24.532,47	24.650,00	30.600,00	30.600,00	30.600,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	102.995,16	100.830,00	110.350,00	110.350,00	110.350,00
▪ Ostot tilikauden aikana	102.995,16	100.830,00	110.350,00	110.350,00	110.350,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
▪ Annetut avustukset	10.108,60	3.900,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00
▪ Sijoituskulut					
▪ Muut toimintakulut	-718,67	1.500,00	1.600,00	1.600,00	1.600,00
▪ Toimintakulut (ulkoiset)	2.715.003,38	2.829.350,00	3.039.000,00	3.039.000,00	3.039.000,00
▪ Toimintakate 1 (ulkoinen)	1.813.023,08	1.866.350,00	2.089.000,00	2.089.000,00	2.089.000,00
▪					
▪ Toimintatuotot (sisäiset)	-4.732,94	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00
▪ Toimintakulut (sisäiset)	2.460.388,57	1.466.678,00	1.339.050,00	1.339.050,00	1.339.050,00
▪ Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	4.268.678,71	3.329.028,00	3.424.050,00	3.424.050,00	3.424.050,00
▪					
▪ Poistot ja arvonalentumiset	20.563,41	15.050,00	15.100,00	15.100,00	15.100,00
▼ Laskennalliset erät					
▪ Sisäiset korkokulut					
▪ Sisäiset vyörytyserät	1.034.806,56				
▪ Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	5.324.048,68	3.344.078,00	3.439.150,00	3.439.150,00	3.439.150,00

Investointiosa

5 Investointiosa

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville investointihankkeille tai hankeryhmille. Investointiosa sisältää myös määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin sekä seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi hankittavien sijoitusten hankintamenoihin.

Seurakuntayhtymän aktivointiraja koneiden ja kaluston osalta on 5 000 euroa ja muiden investointien aktivointiraja on 10 000 euroa.

Vuosittaiset korjaus- ja huoltomenot sekä aktivointirajan alittavat hankinnat merkitään käyttötalousosaan.

5.1 Investointiosan rakenne ja sitovuus

Investointiosassa esitetään peruskorjaus ja uudisrakennushankkeen kokonaiskustannusarvio, minkä yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosien kesken. Investoinnin hankintamenon jaksottamista taloussuunnitelmassa voidaan tarkistaa kokonaiskustannusarvion rajoissa talousarviossa, tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä yhteisen kirkkovaltuuston tekemällä talousarvion muutospäätöksellä.

Investointien sitovuustasona on uudis- ja peruskorjausrakentamisen osalta hankekohtainen kokonaiskustannusarvio ja muilta osin talousarvioon sisältyvä muiden investointien kokonaissumma. Talousarvion Investointiosa sitoo yhteistä kirkkoneuvostoa siten, että investointeihin varattua määrärahaa ei voi ylittää kokonaisrahoituksen osalta.

Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, investoinnin rahoitustarve jaksotetaan uudelleen suunnitelmavuosille.

Investoinnit 2023–2026

Muutettu TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
8 197 000	5 000 000	3 785 000	5 075 000

Investointisuunnitelma 2024–2026

Aloitettut / keskeneräiset investointikohteet:

Seuraavia investointikohteita varten on myönnetty määräraha jo aikaisemmassa talousarviossa, ja kohteen toteuttaminen on joko alkanut tai alkamassa (numerointi kohteiden alussa viittaa investointisuunnitelmataulukkoon).

1. Nastolan kirkon paanukaton korjaaminen (YKV 2.6.2021)

Nastolan kirkon paanukaton tutkimuksissa on ilmennyt, että kirkon paanukaton paanut on uusittava. Nykyisistä vuonna 1957 asennetuista paanuksista lähes puolet on halki, eikä terva pysy kirkon katon kyllästetyissä paanuuksissa. Kirkon julkisivukorjaus suoritettiin 2019 ja paanukaton korjaamisen hankesuunnitelma hyväksyttiin 2021. Vuoden 2023 aikana käynnistetään paanujen puumateriaalin ja tervan hankinta. Paanukaton uusiminen on tarkoitus toteuttaa vuosien 2025 ja 2026 aikana.

2. Salpausselän kirkon korjaushankesuunnittelu

Salpausselän kirkon kuntotutkimus valmistui kesällä 2022. Kuntotutkimuksen perusteella valmistellaan Salpausselän kirkon korjaushankesuunnitelma, jota varten tarvitaan erilaisia hanke- ja toteutussuunnitelmia.

3. Mukkulan kirkon käyttövesiputkiston saneeraus

Mukkulan kirkon käyttövesiputkissa on viime vuosien aikana esiintynyt muutamia pistesyöpymiä, jotka ovat aiheuttaneet vesivuotoja. Käyttövesiputket tulee uusida suurempien vesivuotojen välttämiseksi.

4. Nastolan kirkon urkujen peruskorjaus

Nastolan kirkon urut ovat lähes 50 vuotta vanhat, joten niiden peruskorjaus on ajankohtainen. Urut on rakennettu laadukkaasti, joten niiden peruskorjaaminen käsittää lähinnä käytöstä aiheutuneen kulumisen korjaamista sekä pillien soimiseen liittyviä korjauksia. Lisäksi koneistoissa olevat viat tulee korjata, jotta urkuja voidaan käyttää normaalisti.

5. Hautausmaan valaisimien uusinta

Hautausmaiden valaistusta tulee uusida energiatehokkaammaksi. Lisäksi hautausmaiden valaistukset tulisi yhtenäistää. Valaistuksen parantamisella on tarkoitus lisätä alueella liikkuvien ja työskentelevien turvallisuutta ja lisätä hautausmaiden viihtyisyyttä.

Uudet investointikohteet:

Seuraavien investointikohteiden toteuttamisesta ei ole tehty päätöstä eikä määrärahaa myönnetty. Luettelo on tarkasteltava yhdessä investointisuunnitelmataulukon kanssa. Jos taulukkoon on merkitty määräraha, investointi ehdotetaan toteutettavaksi kyseisenä vuonna/ vuosina (numerointi kohteiden alussa viittaa investointisuunnitelmataulukkoon).

6. Ristinkirkon LVIA-saneeraus

Ristinkirkon LVIA-laitteisto saneerataan energiatehokkaammiksi sekä vastaamaan paremmin kirkon tilojen käyttöä. Ristinkirkon lämmitys toteutetaan suurelta osin ilmanvaihtokoneiden avulla ja energiatehokkuuden parantamiseksi ilmanvaihtokoneet muutetaan lämmöntalteenotolla varustetuiksi. Ilmanvaihtojärjestelmä mitoitetaan paremmin palvelemaan uusia mahdollisia tilamuutoksia ja kanavien ääneneristystä parannetaan, jotta kirkon tiloja voitaisiin hyödyntää monipuolisemmin samanaikaisiin toimintoihin. Kirkon käyttövesiputkisto ja rakennusautomaatiojärjestelmät uusitaan.

7. Ristinkirkon pysäköintialueen saneeraus

Ristinkirkon pysäköintiterassin betonirakenteille tehtiin kuntotutkimus vuonna 2022. Kuntotutkimuksen perusteella tulee betonirakenteet korjata lähivuosina. Korjauksen yhteydessä varaudutaan tekemään alapaikoitustasosta suljettu, mikä lisää alueen turvallisuutta ja vähentää ilkivaltaa.

8. Siikaniemen lämmitysjärjestelmän saneeraus

Siikaniemen peruskorjauksen yhteydessä ei uusittu lämmöntuottojärjestelmää. Siikaniemen lämpö on tuotettu sähköllä sekä vuonna 2009 asennetuilla maalämpöpumpuilla. Siikaniemen kaksi 25 m³ lämminvesivaraajaa ja niiden vastukset tulee uusiksi. Maalämmön lisäksi hankitaan energiatehokas lämmöntuottojärjestelmä sähkövastusten korvaamiseksi.

9. Kalustehankinnat ja kameravalvonta

Kalustehankintoja tehdään tilamuutosten aiheuttamina. Lisäksi on yksittäisiä hankintarajan ylittäviä kalustehankintoja. Valvontakameralaitteistoa lisätään tarpeellisiin kohteisiin.

10. ICT-hankinnat

Seurakuntayhtymän ICT-infran ylläpitoon tarvittavat ohjelmisto- ja laitehankinnat sekä niiden kestävyuden parantaminen.

11. Hautaustoimen investoinnit

Hautaustoimen investoinnit on yksilöity erillisessä liitteessä.

Varaukset tuleviin hankkeisiin:**12. Ristinkirkon tilamuutoksia**

Varaudutaan tilamuutoksiin Ristinkirkon monikäyttöisyyden lisäämiseksi.

13. Salpausselän kirkon korjaushanke 2024–2025

Salpausselän kirkon korjaushankkeen hankesuunnitelma on tarkoitus valmistua 2024. Kirkon korjaustyöt on tarkoitus kilpailuttaa hankesuunnitelman mukaan 2025 ja suorittaa vuosien 2025–2026 aikana. Hanketta suunnitellaan yhdessä seurakunnan, museoviraston sekä kirkkohallituksen kanssa.

14. Launeen tilamuutokset

Launeen seurakunnan nuorille tarvitaan toimivat tilat. Nuorten tilojen suunnittelu voidaan käynnistää Liipolan seurakuntakeskuksen tilaratkaisujen jälkeen. Hankkeen suunnittelun arvioidaan käynnistyvän 2023 ja tilahankkeen toteutuvan 2025.

15. Joutjärven kirkon peruskorjaus 2025–2026

Joutjärven kirkon peruskorjaushanke on tarkoitus suunnitella kuntotutkimuksen jälkeen. Hankesuunnitelman arvioidaan valmistuvan 2025 ja peruskorjauksen aikatauluksi arvioidaan vuosia 2026–2027.

Myytävät kiinteistöt:

Kiinteistösuunnitelman toimeenpanosuunnitelman perusteella asetetut kohteet.

Investointisuunnitelma 2024–2026

TALOUSARVIOESITYS 2024, TS 2025-2026 INVESTOINTISUUNNITELMA/KIINTEISTÖT		x)	Kokonais- kustannusarvio	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Hyväksytyt/keskeneräiset kohteet						
1.	Nastolan kirkon paanukaton korjaaminen	1	1 800 000	100 000	1 700 000	
2.	Salpausselän kirkon korjaushankesuunnittelu	2	100 000	70 000		
3.	Mukkulan kirkon käyttövesiputkiston saneeraus		80 000	80 000		
4.	Nastolan kirkon urkujen peruskorjaus	1	60 000		60 000	
5.	Hautausmaan valaisimien uusinta		230 000		75 000	75 000
Uudet ja hyväksymättömät kohteet						
6.	Ristinkirkon LVIA-saneeraus	2	2 800 000	2 800 000		
7.	Ristinkirkon pysäköintialueen saneeraus	2		1 400 000		
8.	Siikaniemen lämmitysjärjestelmän saneeraus		200 000	200 000		
9.	Kalustehankinnat ja kameravalvonta	2	190 000	50 000	70 000	70 000
10.	ICT hankinnat	2	90 000	30 000	30 000	30 000
11.	Hautausmaaston investoinnit		600 000	200 000	200 000	200 000
Varaukset tuleviin hankkeisiin						
12.	Ristinkirkon tilamuutoksia	3	500 000			500 000
13.	Salpausselän kirkon korjaushanke 2024-2025	2	4 000 000		800 000	3 200 000
14.	Launeen tilamuutokset	4	920 000	70 000	850 000	
15.	Joutjärven kirkon peruskorjaus 2025-2026	2	1 000 000			1 000 000
Investoinnit yhteensä			12 570 000	5 000 000	3 785 000	5 075 000
Kiinteän omaisuuden myynti				800 000	200 000	200 000
Investoinnit, netto				4 200 000	3 585 000	4 875 000

- x) 1 Rakennuksen kunnon edellyttämä välttämätön peruskorjaus, ei toiminnallisia parannuksia
2 Välttämätön peruskorjaus, samalla toiminnallisia parannuksia ja/tai laajennuksia
3 Ensisijaisesti toiminnallisia parannuksia ja/tai käytettävyyden parannuksia nyk. tiloissa
4 Uudisrakennus, uusi toimitila, nykyisen toiminnan korvaus/-parannusinvestointi
5 Uudisrakennus, uusi toimitila, toiminnan laajennus
6 Kiinteistön hankinta, myynti

Hautaustoimen investointisuunnitelma 2024–2026

1. Nastolan hautausmaan urnalehdon muistomerkkien lisääminen

Nastolan hautausmaan urnalehtoon on hankittu valmiiksi muistomerkkejä, joita omaiset lunastavat varatessaan hautapaikan. Niitä on hankittu pienissä erissä ja aiemmin hankittuja muistomerkkejä on vapaana enää vain muutamia. Uusia muistomerkkejä on tarpeen hankkia ja asentaa käyttämättömille haudoille.

2. Nastolan hautausmaan uuden arkkuhautaosaston suunnittelu ja rakentaminen

Nastolan hautausmaalle on tarpeen rakentaa uusi arkkuhautaosasto vuoteen 2026 mennessä.

3. Nastolan hautausmaan uuden urnahautaosaston suunnittelu luonnonsuppaan

Nastolan hautausmaan alueella on laaja luonnontilainen suppa. Sitä ei voi käyttää arkkuhautaamiseen, mutta urnahautoja supan rinteille on mahdollista rakentaa. Urnahautaosastosta on tarpeen tehdä suunnitelma, jossa määritellään mahdollisesti täytettävät alueet. Täyttöihin voisi käyttää haudankaivuun ylijäämämaita.

4. Läntisen hautausmaan muistolehdon kivipilareiden lisääminen nimilaattoja varten

Läntisen hautausmaan muistolehdon muistelupaikalle on asennettu kivipilareita, joihin vainajien nimilaatat kiinnitetään. Pilareissa on enää vähän tilaa nimilaatoille, joten niitä on tarpeen hankkia ja asentaa lisää.

5. Läntisen hautausmaan E5-arkkuhautaosaston laajennuksen suunnittelu ja rakentaminen

Läntisen hautausmaan E5-arkkuhautaosastosta on rakennettu noin puolet. Haudoista on suuri osa otettu käyttöön, joten toinenkin puoli on tarpeen rakentaa valmiiksi.

6. Läntisen hautausmaan AU1-urnahautaosaston levähdysalueen suunnittelu ja rakentaminen

Läntisen hautausmaan AU1-urnahautaosasto rakennettiin vuosina 2016–2017. Levähdysalue jätettiin tuolloin rakentamatta. Vuoteen 2023 mennessä alueelle on tehty useita hautauksia, joten alueella liikkuu paljon omaisia ja levähdysalueelle on jo tarvetta.

7. Levon hautausmaan A12-arkkuhautaosaston muistomerkkipalkkien lisääminen

Levon hautausmaan A12-arkkuhautaosaston joillakin hautariveillä on betoniset aluspalkit, joiden päälle muistomerkit voi asettaa ilman erillistä aluskiveä. Omaiset valitsevat huomattavasti vähemmän osaston palkittomia hautapaikkoja kuin palkillisia, joten aluspalkkeja on tarpeen rakentaa lisää.

8. Levon hautausmaan metsäalueen ja maankaatopaikan maisemoinnin suunnittelu

Levon hautausmaan eteläpuolella on hautausmaaksi kaavoitettua rakentamatonta metsäaluetta ja maankaatopaikka, johon on viety haudankaivuun ylijäämämaita. Koko alueelle on tehty Pro Gradu -työ: Kulttuuristen merkitysten huomiointi metsähautausmaan maisemasuunnittelussa. Maankaatopaikan maisemointi, haudankaivuun ylijäämämaiden sijoittaminen jatkossa ja hautausastojen sijoittuminen metsäalueelle on tarpeen suunnitella.

9. Levon hautausmaan lasten muistolehdon suunnittelu ja rakentaminen

Levon hautausmaalle on tarpeen suunnitella ja rakentaa lasten muistolehto, johon voidaan haudata myös ennen syntymäänsä kuolleita lapsia. Alueelle tarvitaan muistelupaikka ja yhteinen muistomerkki, johon lasten tiedot saa kiinnitettyä.

10. Lahden ja Nastolan sankarihautausmaiden hautakivien tekstien uudelleen maalaus

Lahden ja Nastolan sankarihautausmaiden hautakivien tekstit on tarpeen maalata uudelleen. Lahden kaupunki maksaa kustannuksista puolet.

11. Hautausmaiden jäteastioiden vaihtaminen syväkeräyssäiliöiksi

Lahden hautausmailla on irrallisia jäteastioita ja syväkeräyssäiliöitä, jotka tyhjennetään omana työnä. Irrallisten jäteastioiden tyhjentäminen on työläämpää kuin syväkeräyssäiliöiden, ja ne vaurioituvat herkästi koneella siirreltäessä. Syväkeräyssäiliöt pysyvät siistinä ja tyhjennuskertoja tarvitaan paljon vähemmän. Irrallisia jäteastioita on tarpeen vaihtaa syväkeräyssäiliöiksi.

Hautaustoimen investointisuunnitelma 2024–2026

HAUTAUSTOIMEN INVESTOINTISUUNNITELMA 2024-2026

	Kustannus- arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Nastolan hautausmaa				
1. Uurnalehdon muistomerkkien lisääminen	10 000	10 000		
2. Uuden arkkuhautaosaston suunnittelu ja rakentaminen	50 000	10 000		40 000
3. Uuden uurnahautaosaston suunnittelu luonnonsuppaan	10 000	10 000		
	70 000	30 000	0	40 000
Läntinen hautausmaa				
4. Muistolehdon kivipilareiden lisääminen nimilaattoja varten	15 000	15 000		
5. E5-arkkuhautaosaston laajennuksen suunnittelu ja rakentaminen	50 000	10 000	20 000	20 000
6. AU1-uurnahautaosaston levähdysalueen suunnittelu ja rakentaminen	55 000			55 000
	120 000	25 000	20 000	75 000
Levon hautausmaa				
7. A12-arkkuhautaosaston muistomerkkipalkkien lisääminen	50 000	30 000	20 000	
8. Metsäalueen ja maankaatopaikan maisemoinnin suunnittelu	10 000	10 000		
9. Lasten muistolehdon suunnittelu ja rakentaminen	30 000			30 000
	90 000	40 000	20 000	30 000
Lahden ja Nastolan sankarihautausmaa (Lahden kaupunki maksaa 50 %)				
10. Hautakivien tekstien uudelleen maalaus (kokonaiskustannus 30 000 €)	15 000			15 000
	15 000	0	0	15 000
Yhteiset investoinnit				
11. Jäteastioiden vaihtaminen syväkeräyssäiliöiksi	10 000	10 000		
	10 000	10 000	0	0
Hautausmaiden investoinnit yhteensä	305 000	105 000	40 000	160 000

KONEIDEN JA KALUSTON HANKINTA 2024 - 2026

	Kustannus- arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026
- Uusi ajoleikkuri Levolle, Walker D21 vm 2005 myydään	25 000	25 000		
- Uusi pienkuormain Mustankalliolle, Nastolan pyöräkuormaaja JCB - 2CX 4WS vm. 2011 myydään	70 000	70 000		
- Uusi ympäristöhoitokone Nastolaan, vanha Wille 455b vm 2012 myydään vaihdossa	160 000		160 000	
- Sirottelualueen A13SA muistelupaikan kalusteiden hankinta	15 000			15 000
- Uusi ajoleikkuri Nastolaan, Grasshopper 321 D vm 2017 myydään vaihdossa	25 000			25 000
	295 000	95 000	160 000	40 000

Hautausmaiden investoinnit yhteensä	305 000	105 000	40 000	160 000
Hautaustoimen koneiden ja kaluston hankinnat yhteensä	295 000	95 000	160 000	40 000
Hautaustoimen investoinnit yhteensä	600 000	200 000	200 000	200 000

Rahoitusosa

6 Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa kertoo, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa yhtymän rahoitusvaroihin ja maksuvalmiuteen. Talous on tasapainossa, kun tulot kattavat suunnitelmakaudella menot ja seurakunnan maksuvalmius on riittävä.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta näyttää, missä määrin vuosikate ja muu tulo-rahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Pysyvien vastaavien myyntitulot merkitään rahoitusosaan.

Rahoitustoiminnan nettorahavirran avulla voidaan arvioida mm. mahdollinen pitkäaikaisen lainarahoituksen tarve.

Tasapainoperiaate tarkoittaa, että tulot kattavat suunnitelmakaudella menot ja seurakunnan maksuvalmius on riittävä. Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, riittääkö seurakunnan tulo-rahoitus investointimenojen kattamiseen. Rahoitustoiminnan muutoksilla osoitetaan, miten syntynyt rahoituksen alijäämä katetaan tai miten rahoituksen ylijäämä käytetään seurakunnan rahoitusaseman vahvistamiseen.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulo-rahoitus	-2 299 385	-2 002 800	-2 855 850	-3 355 850	-3 355 850
Vuosikate	-2 432 521	-2 493 800	-2 855 850	-3 355 850	-3 355 850
Satunnaiset erät					
Tulo-rahoituksen korjauserät	133 136	491 000			
Investoinnit	5 308 725	7 706 000	5 000 000	3 785 000	5 075 000
Investointimenot	5 479 825	8 197 000	5 000 000	3 785 000	5 075 000
Pysyvien vastaavien myyntitulot	-171 100	-491 000			
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	3 009 340	5 703 200	2 144 150	429 150	1 719 150
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset	343 750	687 500	343 750		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	343 750	687 500	343 750		
Muut maksuvalmiuden muutokset	919 512				
Toimeksiantojen varojen muutokset	-115 564				
Toimeksiantojen pääomien muutokset	225 538				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	522 977				
Korottomien lyhytaikaisten vieraan pääoman muutokset	286 561				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	1 263 262	687 500	343 750		
Rahavarojen muutos	4 272 602	6 390 700	2 487 900	429 150	1 719 150
Rahavarojen muutos (tase)	4 272 602				
Osakkeiden ja osuuksien muutos	6 316 033				
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-2 043 431				

Hautainhoitorahasto

Tehtäväalue	Toimintatulot	Toimintamenot
Hautainhoitorahasto	379 780	521 600
Yhteensä	379 780	521 600
Toimintakate		141 820

Perustehtävä

Lahden seurakuntayhtymän hautainhoitorahasto on seurakuntayhtymän talouteen kuuluva erillinen rahasto, jonka varoilla hoidetaan ne Lahden hautausmailla olevat haudat, joista omaiset ovat tehneet haudanhoitosopimuksen seurakuntayhtymän kanssa.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Hautainhoitorahaston sopimushautojen hoitaminen sopimusten mukaisesti, tasalaatuisesti ja ajallaan, luo asiakkaille mielikuvaa luotettavasta seurakunnasta, joka toimii lupautusten mukaisesti.

Työmuodon oma painopiste: Kausityöntekijöiden riittävyys varmistaminen

Kausityöhakemuksia pyritään saamaan lisää ja sopimushautojen hoitotyön määrää sopeutetaan tilanteeseen, jotta sopimushaudat saadaan hoidettua sopimusten mukaisesti ja laadukkaasti.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Henkilöstön työtyytyväisyyttä parannetaan, jolloin kausityöntekijöiden toivotaan hakevan aiempaa useammin seuraavinakin vuosina kausityöhön.
  - Osallistumista ja vaikuttamista päätöksentekoon mahdollistetaan.
  - Avoimuutta lisätään asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.
  - Luottamusta työyhteisössä ja työnantajaan vahvistetaan.

Toteutumisen mittari: Henkilöstölle tehtävän kyselyn mukaan työtyytyväisyys on vuonna 2024 parempi kuin vuonna 2023.

2. Tavoite: Työnantajan veto- ja pitovoimaa vahvistetaan.
  - Rekrytointikäytänteitä sujuvoitetaan mahdollisuuksien mukaan.
  - Lähijohtamista kehitetään.
  - Työntekijöiden motivaatiotekijöitä selvitetään ja niitä vahvistetaan.

Toteutumisen mittari: Kausityöhakemusten määrä ei enää vähene vuonna 2025.

3. Tavoite: Kesäkauden työn määrää pyritään vähentämään kausityövoiman riittävyyden takaamiseksi.
- Kastelutyötä helpotetaan.
  - Kesäkukkien sijaan käytetään mahdollisimman paljon helppohoitoisempia perennoja.
  - Työn tekemisen tapoja kehitetään.

Toteutumisen mittari: Työn määrä on sopiva työhön palkattujen kausityöntekijöiden määrään nähden.

4. Ympäristötavoite: Palveluvalikoimasta poistetaan kesäkukkahoidot. Niiden sijaan tarjotaan perennahoitoa. Perennojen taimikasvatus ja hoito hautausmaalla kuluttaa vähemmän luonnonvaroja kuin kesäkukkien kasvatus.
- Vuoden 2024 hinnastoon esitetään vain perennahoitoa ja kasteluapua.
  - Muutoksesta ja sen syistä tiedotetaan henkilöstöä ja asiakkaita hyvin.
  - Asiakaspalvelun käyttöön laaditaan selvitys muutoksen eduista ympäristölle ja asiakkaille.

Toteutumisen mittari: Kesäkukkahoidot on jätetty pois vuoden 2024 hinnastosta ja tiedotus on onnistunut niin, että muutos on pystytty hyväksymään.

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Kausityöhakemukset ovat vähentyneet vuosi vuodelta. Tämä kehityksen suunta pyritään muuttamaan panostamalla henkilöstön työtyytyväisyyteen ja positiiviseen työnantajakokemukseen. Samalla tehdään toimenpiteitä työn määrän vähentämiseksi, jotta haudat saadaan hoidettua laadukkaasti sopimusten mukaisesti. Lähijohtamisen kehittämiseen tarvitaan lisätietoa.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Kesäkukkahoitojen tarjoaminen lopetetaan vuonna 2024, jolloin palveluvalikoimaan jäävät perennahoito ja kasteluapu. Oletettavasti osa asiakkaista tekee haudanhoitosopimuksen, toiset jättävät sopimuksen tekemättä. Tämä vähentää tuottoja ja kuluja. Vuoden 2024 kausityöntekijätarvetta on vaikea arvioida. Jos kausityövoimaa on liian vähän, hoitosopimusten noudattaminen vaarantuu, joten kausityöntekijöitä on palkattava melko suurien hoitosopimusmäärien mukaisesti, jos hakijoita riittää. Hoitosopimusmäärien jäädessä ennustetta vähäisemmäksi vuoden 2024 kate huononee. Seuraavina vuosina henkilöstömäärän arviointi on helpompaa.

LAHDEN SEURAKUNTAYHTYMÄN HAUTAINHOITORAHASTO, TULOSLASKELMA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot	-560.944,93	-569.350,00	-379.780,00	-379.780,00	-379.780,00
▪ Maksutuotot	-541.876,27	-550.000,00	-360.000,00	-360.000,00	-360.000,00
▪ Vuokratuotot	-19.029,66	-19.350,00	-19.780,00	-19.780,00	-19.780,00
▪ Muut toimintatuotot	-39,00				
▼ Toimintakulut	577.043,77	584.060,00	521.600,00	521.600,00	521.600,00
▼ Henkilöstökulut	494.709,93	506.210,00	448.500,00	448.500,00	448.500,00
▪ Palkat ja palkkiot	398.824,35	405.900,00	359.650,00	359.650,00	359.650,00
▪ Henkilösivukulut	98.743,89	100.310,00	88.850,00	88.850,00	88.850,00
▪ Henkilöstökulujen oikaisuerät	-2.858,31				
▪ Palvelujen ostot	15.099,67	19.900,00	16.900,00	16.900,00	16.900,00
▪ Vuokratulot	8.335,77	7.150,00	8.800,00	8.800,00	8.800,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	58.898,40	50.800,00	47.400,00	47.400,00	47.400,00
▪ Ostot tilikauden aikana	58.898,40	50.800,00	47.400,00	47.400,00	47.400,00
▪ TOIMINTAKATE	16.098,84	14.710,00	141.820,00	141.820,00	141.820,00
▼ Rahoitustuotot- ja kulut	84.212,39	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ Korkotuotot	-93,44				
▪ Muut rahoitustuotot	-86.016,59	-20.000,00	-15.000,00	-15.000,00	-15.000,00
▪ Arvon alentumiset sijoituksista	82.828,99				
▪ Muut rahoituskulut	87.493,43	20.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
▪ VUOSIKATE	100.311,23	14.710,00	141.820,00	141.820,00	141.820,00
▪ TILIKAUDEN TULOS	100.311,23	14.710,00	141.820,00	141.820,00	141.820,00
▪ Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	100.311,23	14.710,00	141.820,00	141.820,00	141.820,00

LAHDEN SEURAKUNTAYHTYMÄN HAUTAINHOITORAHASTO, RAHOITUSLASKELMA

	Tilinpäätös 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	100 311	14 710	141 820	141 820	141 820
Vuosikate	100 311	14 710	141 820	141 820	141 820
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset					
Investoinnit					
Investointimenot					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Sijoitukset					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	100 311	14 710	141 820	141 820	141 820
Antolainauksen muutokset					
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten lisäys					
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-15 148				
Toimeksiantojen varojen muutokset					
Toimeksiantojen pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Lyhytaikaisten saamisten muutos	5 323				
Korottomien pitkäaikaisten vieraan pääoman muutokset	62 382				
Korottomien lyhytaikaisten vieraan pääoman muutokset	-82 853				
Muut muutokset					
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-15 148				
Rahavarojen muutos	85 163	14 710	141 820	141 820	141 820
Rahavarojen muutos (tase)	85 163				
Osakkeiden ja osuuksien muutos	97 543				
Muiden arvopaperien muutos					
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-12 380				

Lahden Missiokauppa

Toiminta-ajatus/ tehtävä

Lahden Missiokauppa on lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa tukeva kauppa, ja osa Marian Kammarin vapaaehtoistoimintaa. Toiminnallaan kauppa pyrkii aktivoimaan seurakuntalaisia toimimaan lähetyksen ja kansainvälisen vastuun hyväksi vapaaehtoisena myyjänä, tuotteiden lahjoittajana sekä tuotteiden ostajana. Missiokauppatoiminta haluaa pitää aktiivisesti esillä kristillistä lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Seurakuntayhtymän yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Lahden Missiokaupan toiminnan uudelleen organisointi
  - Lahden ja Nastolan Missiokauppojen yhdistäminen
  - Palkataan myymälänhoitaja, joka vastaa kaupan alan tehtävistä sekä vapaaehtoisten päivittäisestä ohjauksesta.
  - Diakoniatyöntekijän (276) tehtäväkuvan muuttaminen siten, että pääpainona on Marian Kammarin vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, organisointi ja markkinointi.
  - Seurakuntien lähetystyön roolin kehittäminen Missiokaupan toiminnassa

Toteutumisen mittari: Henkilökunnan määrä, toteutuneet muutokset

2. Vapaaehtoistyön tavoite: Vahvistetaan vapaaehtoisten osallisuutta
  - Vapaaehtoisten riittävä perehdyttäminen toimintakulttuurin muutokseen
  - Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä eri seurakuntien sekä eri työmuotojen kanssa
  - Riittävän resurssin varmistaminen sekä vapaaehtoisten ohjaamiseen että vapaaehtoistoiminnan toteuttamiseen

Toteutumisen mittari: Uudet toiminnat, vapaaehtoisten määrä, erilaisin työllistämistoimien aloittaneiden määrä, opiskelijoiden määrä

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen suunnitellusti vaatisi lisäresursseja. Yhden diakoniatyöntekijän (276) osaamista voidaan hyödyntää paremmin, jos hänen tehtäväkuvaansa voidaan muuttaa niin, ettei se sisällä Lahden Missiokaupan myymälänhoitajan tehtäviä.

Lahden ja Nastolan Missiokauppojen yhdistäminen lisää sekä yhteistyötä että liikkuvuutta.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Lahden Missiokaupan tuotteiden hankinta, hinnoittelu, ostolaskujen käsittely, myyntikassa-tilitykset ja varastokirjanpito ja 30 vapaaehtoisen päivittäinen ohjaaminen vievät yhden diakoniatyöntekijän työajasta 50 %. Tämän viran tehtäväkuvaan kuuluu Marian Kammarin (sis. Lahden Missiokaupan) vapaaehtoisten (yht. 230) ohjaaminen, rekrytointi, kouluttaminen sekä toiminnan kehittäminen ja niihin ei nykyisellä mallilla jää riittävästi aikaa. Tehtäväkuva halutaan muuttaa siten, että diakoniatyöntekijän rooli Lahden Missiokaupan kaupanhoitajan tehtävissä jää pois.

Yhteisen myymälänhoitajan (100 %) palkkaaminen Lahden ja Nastolan Missiokauppaan.

LAHDEN MISSIOKAUPPA, TULOSLASKELMA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot	-37.646,51	-33.000,00	-33.000,00	-33.000,00	-33.000,00
▪ Myyntituotot	-37.646,51	-33.000,00	-33.000,00	-33.000,00	-33.000,00
▼ Toimintakulut	39.690,38	33.000,00	33.000,00	33.000,00	33.000,00
▪ Palvelujen ostot	542,88	500,00	500,00	500,00	500,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	9.293,07	11.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
▪ Ostot tilikauden aikana	7.249,20	11.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
▪ Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	2.043,87				
▪ Annetut avustukset	29.854,43	21.500,00	22.500,00	22.500,00	22.500,00
▪ TOIMINTAKATE	2.043,87	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ VUOSIKATE	2.043,87	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ TILIKAUDEN TULOS	2.043,87	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2.043,87	0,00	0,00	0,00	0,00

LAHDEN MISSIOKAUPPA, RAHOITUSLASKELMA

	Tilinpäätös 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	2 044	0	0	0	0
Vuosikate	2 044	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investoinnit					
Investointimenot					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Sijoitukset					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	2 044	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset					
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten lisäys					
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 795				
Toimeksiantojen varojen muutokset					
Toimeksiantojen pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 044				
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0				
Korottomien pitkäaikaisten vieraan pääoman muutokset					
Korottomien lyhytaikaisten vieraan pääoman muutokset	249				
Muut muutokset					
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-1 795				
Rahavarojen muutos	249	0	0	0	0
Rahavarojen muutos (tase)	249				
Osakkeiden ja osuuksien muutos					
Muiden arvopaperien muutos					
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	249				

Nastolan Missiokauppa

Perustehtävä

Toteuttaa Jeesuksen antamaa lähetyskäskyä (Matt. 28:18–20) kutsumalla ihmisiä armollisen Jumalan ja seurakunnan yhteyteen. Rohkaista välittämään lähellä ja kaukana olevista lähimmäisistä ja luomakunnasta sekä antaa seurakuntalaisille mahdollisuus olla henkilökohtaisesti toteuttamassa lähetystehtävää.

Kirkko on enemmän -strategian ja vuoden 2024 painopisteiden toteuttaminen

Yhteinen painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, turvaa, tekoja

Lähetystyön tehtävänä on osallistua kolmiyhteisen Jumalan pelastavaan toimintaan koko maailmassa tavoitteena maailmanlaajuisen kristillisen kirkon kasvaminen, joka tapahtuu sanallisen todistuksen, palvelun ja keskinäisen yhteyden avulla.

Nastolan seurakunnan ja työmuodon oma painopiste: Kirkko on enemmän – toivoa, tukea, tekoja

Seurakunta elää evankeliumia todeksi julistamalla, palvelemalla kaikkia ja etsimällä yhteyttä yli rajojen. Seurakunta ei vain osallistu lähetystehtävän toteuttamiseen, vaan on olemassa sitä varten.

Talousarviovuoden 2024 tavoitteet

1. Tavoite: Missiokaupan toiminnan ylläpitäminen
  - Nykyisen toiminnan arviointia Missiokaupan työryhmän kokouksissa
  - Missiokaupan mainonnan tehostaminenToteutumisen mittari: Missiokaupan tuotto
2. Tavoite: Uusien ja toiminnassa olevien vapaaehtoisten motivoiminen lähetystehtävään
  - Järjestetään koulutusta vapaaehtoisille.
  - Koulutuksissa lisätään lähetystietoutta.Toteutumisen mittari: Koulutusten ja osallistujien määrä
3. Ympäristötavoite: Kierrätys kunniaan
  - Missiokauppaan saapuvien tuotteiden käsittely ja eteenpäin kierrättäminen
  - Sekajätteen vähentäminenToteutumisen mittari: Sekajätteen määrä
4. Vapaaehtoistyön tavoite: Uusien vapaaehtoisten rekrytointi
  - Toteutetaan vapaaehtoisten kirkkopyhä ja tapahtuma, johon kutsutaan uusia ja jo toiminnassa olevia vapaaehtoisia.
  - Vapaaehtoistyön esillä pitäminen yhteisissä tapahtumissa mm. Nastolan markkinatToteutumisen mittari: Uusien vapaaehtoisten määrä

Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan kehittäminen talousarviovuonna 2024

Nastolan Missiokaupan siirtyminen Lahden seurakuntien diakoniakeskuksen alaisuuteen.

Olellaiset muutokset talousarviovuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 ja niiden vaikutus talouteen

Yhteisen työntekijän palkkaaminen Lahden ja Nastolan missiokauppaan vuonna 2024.

NASTOLAN MISSIOKAUPPA, TULOSLASKELMA

	Edellinen TP 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS1 2025	TS2 2026
▼ Toimintatuotot	-41.251,68	-35.200,00	-40.200,00	-40.200,00	-40.200,00
▪ Myyntituotot	-41.115,68	-35.000,00	-40.000,00	-40.000,00	-40.000,00
▪ Maksutuotot	-136,00	-200,00	-200,00	-200,00	-200,00
▼ Toimintakulut	41.251,68	35.200,00	40.200,00	40.200,00	40.200,00
▪ Palvelujen ostot	2.740,16	2.700,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	3.645,87	3.100,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00
▪ Ostot tilikauden aikana	3.645,87	3.100,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00
▪ Annetut avustukset	34.865,65	29.400,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00
▪ TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

NASTOLAN MISSIOKAUPPA, RAHOITUSLASKELMA

	Tilinpäätös 2022	Kuluvan vuoden TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investoinnit					
Investointimenot					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Sijoitukset					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset					
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten lisäys					
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys					
Lyhytaikaiset lainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-681				
Toimeksiantojen varojen muutokset					
Toimeksiantojen pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0				
Korottomien pitkäaikaisten vieraan pääoman muutokset					
Korottomien lyhytaikaisten vieraan pääoman muutokset	-681				
Muut muutokset					
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-681				
Rahavarojen muutos	-681	0	0	0	0
Rahavarojen muutos (tase)	-681				
Osakkeiden ja osuuksien muutos					
Muiden arvopaperien muutos					
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-681				